

Al Cincilea Legământ

Ghid practic pentru cunoașterea de sine

O carte a înțelepciunii toltece

AL CINCILEA LEGĂMÂNT

DON MIGUEL RUIZ

DON JOSE RUIZ

împreună cu **Janet Mills**

Traducerea din limba engleză:

Cristian Hanu

ADEVĂR DIVIN

Brașov, 2010

Editura ADEVĂR DIVIN

Braşov, Str. Zizinului, nr. 48, parter, ap. 7,
cod 500414, O.P. 12

Mobil: 0722.148.983 sau 0727.275.877;

Telefon / Fax: 0368.462.076 sau 0268.324.970

E-mail: contact@divin.ro sau contact@secretul.tv

Pe site-ul editurii găsiți și alte cărți pentru suflet:

www.divin.ro

Site: **www.secretul.tv**

Yahoo! Group: **adevardivin**

Copyright © 2010 Editura ADEVĂR DIVIN.

Originally published as „The Fifth Agreement: A Practical Guide to Self-Mastery”

written by Miguel Angel Ruiz, M.D., Jose Luis Riuz, and Janet Mills.

Original U.S. Publication 2010 Amber-Allen Publishing, Inc. U.S.A.

Copyright © 2010 by Miguel Angel Ruiz, M.D., Jose Luis Riuz, and Janet Mills.

Toate drepturile asupra prezentei ediții în limba română aparțin în exclusivitate

Editurii ADEVĂR DIVIN.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

RUIZ, MIGUEL

Al cincilea legământ: o carte a înțelepciunii toltece: ghid practic pentru cunoașterea de sine / Don Miguel Ruiz, Don Jose Ruiz, împreună cu Janet Mills;
trad.: Cristian Hanu. - Braşov: Adevăr Divin, 2010

ISBN 978-606-8080-22-2

I. Ruiz, Jose

II. Mills, Janet

II. Hanu, Cristian (trad.)

299.77(72)

Editor: Cătălin PARFENE

Corectură: Elena MÁLNAI

Tehnoredactare și copertă: Elena DAVID

*Pentru fiecare ființă umană care trăiește pe
această frumoasă planetă
și pentru generațiile care vor urma.*

CUPRINS

Mulțumiri ... 9

Toltecii ... 11

Introducere ... 13

Partea I – PUTEREA SIMBOLURILOR

1 DE UNDE ÎNCEPEM

Programul explică totul ... 19

2 SIMBOLURI ȘI LEGĂMINTE

Arta oamenilor ... 29

3 POVESTEA TA

Primul Legământ: Fii impecabil în tot ceea ce spui ... 41

4 FIECARE MINTE ESTE O LUME ÎN SINE

Al Doilea Legământ: Nu lua nimic în nume personal ... 53

5 ADEVĂR SAU FICȚIUNE

Al Treilea Legământ: Nu face presupuneri inutile ... 65

6 PUTEREA CREDINȚEI

Simbolul lui Moș Crăciun ... 77

7 PRACTICA ESTE SECRETUL MAESTRULUI

Al Patrulea Legământ: Fă întotdeauna
tot ce îți stă în puteri ... 87

Partea a II-a – PUTEREA ÎNDOIELII

8 PUTEREA ÎNDOIELII

Al Cincilea Legământ: Fii sceptic, dar învață să ascuți ... 99

9 VISUL PRIMEI ATENȚII

Victimele ... 115

10 VISUL CELEI DE-A DOUA ATENȚII

Luptătorii ... 127

11 VISUL CELEI DE-A TREIA ATENȚII

Maeștrii ... 145

12 CUM POȚI DEVENI UN CLARVĂZĂTOR

O nouă perspectivă ... 167

13 CELE TREI LIMBAJE

Ce fel de mesager ești? ... 183

EPILOG

Ajută-mă să transform această lume ... 195

Despre autori ... 201

Mulțumiri

Autorii doresc să își exprime recunoștința sinceră și să le mulțumească următoarelor persoane: Janet Mills, care este mama acestei cărți; Judy Segal, pentru iubirea și sprijinul ei; Ray Chambers, pentru că le-a iluminat calea; Oprah Winfrey și Ellen DeGeneres, pentru că au împărtășit mesajul *Celor Patru Legămintе* cu atât de mulți oameni; Ed Rosenberg și generalul-maior Riemer, pentru că au introdus *Cele Patru Legămintе* în programul de pregătire al forțelor aeriene ale Statelor Unite; Gail Mills, Karen Kreiger și Nancy Carleton, pentru că și-au consacrat timpul și energia publicării acestei cărți; în sfârșit, Joyce Mills, Maiya Champa, Dave McCullough, Theresa Nelson și Shkiba Samimi-Amri, pentru dedicația lor și pentru sprijinirea răspândirii mesajului toltecilor.

Tolteci

Cu mii de ani în urmă, tolteci erau cunoscuți în sudul Mexicului ca „oameni ai cunoașterii“. Antropologii îi descriu ca pe o națiune sau o rasă, dar în realitate tolteci erau oameni de știință și artiști care au alcătuit o societate în scopul de a explora și de a conserva cunoașterea și practicile spirituale ale strămoșilor lor. Se adunau împreună, maștri (*naguali*) și adepți, la Teotihuacan, orașul antic alcătuit din piramide și situat lângă Mexico City, cunoscut și sub numele de locul în care „omul devine Dumnezeu“.

De-a lungul mileniilor, *nagalii* au fost siliți să ascundă înțelepciunea ancestrală și să o transmită pe cale ocultă. Cucerirea lor de către europeni, la care s-a adăugat folosirea greșită a puterii personale de către o parte din discipoli, i-a silit să ascundă cunoașterea de cei care nu erau pregătiți să o aplice cu înțelepciune sau care ar fi putut-o folosi în scopuri personale și egoiste.

Din fericire, cunoașterea ezoterică toltecă nu s-a pierdut, ci s-a transmis din generație în generație prin mai multe linii de *naguali*. Deși a rămas învăluită în mister timp de sute de ani, profețiile străvechi au prezis sosirea unei epoci în care oamenii se vor întoarce la înțelepciune. La ora actuală, don Miguel Ruiz, un *nagual* din ordinul Cavalerilor Vulturului, a fost ghidat de inspirație să împărtășească împreună cu noi marile învățături ale toltecilor.

Cunoașterea toltecilor s-a născut din aceeași unitate esențială a adevărului care caracterizează toate marile tradiții ezoterice de pe acest pământ. Deși nu este o religie, ea pune la loc de cinste toți maștrii spirituali care și-au răspândit vreodată învățăturile pe planeta noastră. Deși vorbește despre spirit, cel mai bine poate fi caracterizată ca o cale a vieții, a fericirii și a iubirii.

Introducere

de don Miguel Ruiz

Cartea *Cele Patru Legăminte* a fost publicată cu mulți ani în urmă. Dacă ai citit această carte, înseamnă că știi deja care sunt aceste legăminte. Ele au capacitatea de a-ți transforma viața prin transcenderea miilor de legăminte limitatoare pe care le-ai făcut, cu tine însuți, cu alți oameni și cu viața însăși.

Prima dată când citești *Cele Patru Legăminte*, acestea încep să se activeze în tine. Efectele lor magice sunt mult mai profunde decât cuvintele pe care le citești. Multor cititori li se pare că știau deja aceste lucruri, că le intuiau, chiar dacă nu erau capabili să le transpună în cuvinte. Prima lectură a cărții îți zdruncină din temelii vechile convingeri și te conduce la limita înțelegerii. Cartea te ajută să renunți la multe din legăminte limitatoare pe care le-ai făcut cu tine însuți sau cu ceilalți oameni și să depășești

astfel numeroase provocări. Acestea din urmă sunt înlocuite însă cu alte provocări. Atunci când citești cartea a doua oară, ți se pare că citești o altă carte, complet diferită de prima, întrucât limitele capacității tale de înțelegere sunt altele. Orizontul tău s-a extins. Noua lectură te conduce către o cunoaștere mai profundă de sine, în funcție de noile limite atinse. Atunci când citești cartea a treia oară, se petrece același fenomen.

Ca prin magie (întrucât *chiar sunt magice*), *Cele Patru Legăminte* te ajută să îți descoperi gradat sinele autentic. Odată cu practica, aceste legăminte simple te conduc către revelarea *adevăratei* tale esențe, care este diferită de imaginea pe care ți-ai construit-o, și exact acesta este scopul: să devii cel care ești cu adevărat.

Principiile descrise de *Cele Patru Legăminte* se adresează tuturor oamenilor, de la cei mai tineri și până la cei mai bătrâni. Ele nu pot fi înțelese însă decât la nivelul inimii. Aceste principii se adresează în egală măsură oamenilor care aparțin celor mai variate culturi ale lumii, care vorbesc limbi diferite și care au convingeri filozofice și religioase diferite. Ele pot fi predate inclusiv în școli, de la clasele elementare și până la licee și universități. Principiile din *Cele Patru Legăminte* pot fi înțelese cu ușurință de orice om, pentru simplul motiv că se adresează înainte de toate bunului simț.

Considerăm că a sosit timpul să îți facem un nou cadou: *Al Cincilea Legământ*. Nu am inclus acest al

Cincilea Legământ în prima mea carte pentru simplul motiv că primele patru legăminte erau suficiente pentru a produce în tine o schimbare. La fel ca primele legăminte, al Cincilea Legământ este alcătuit din cuvinte, dar adevărata lui semnificație transcende cu mult aceste cuvinte. În ultimă instanță, el se referă la perceperea realității din jur prin ochii adevărului, *dincolo* de cuvinte. Rezultatul practicării celui de-al Cincilea Legământ este deplina acceptare de sine, exact așa cum ești, dar și deplina acceptare a tuturor celorlalți, exact așa cum sunt. Răsplata la care conduce această practică este fericirea eternă.

Cu mulți ani în urmă, am început să le predau ucenicilor mei o parte din conceptele descrise în această carte. Am fost nevoit însă să renunț destul de repede, întrucât nimeni nu părea să înțeleagă ce le spuneam. Deși le-am împărtășit adeptilor mei cel de-al Cincilea Legământ, am descoperit că aceștia nu erau pregătiți să accepte învățăturile care stăteau la baza acestuia. Mulți ani mai târziu, fiul meu, don Jose, le-a împărtășit aceleași învățături adeptilor săi, și a reușit acolo unde eu am dat greș. Unul din motivele succesului său ar putea fi credința sa desăvârșită în capacitatea de a transmite acest mesaj. Simpla sa prezență era suficientă pentru a transmite adevărul și pentru a transforma convingerile participanților la seminarele sale, și implicit viețile lor.

Don Jose Ruiz a fost adeptul meu încă din copilărie, de când a învățat să vorbească. De aceea, sunt onorat să

îl prezint în această carte pe fiul meu. Împreună, vom prezenta esența învățăturilor pe care le-am predat în ultimii șapte ani.

Pentru ca mesajul să fie cât mai personalizat și pentru a păstra folosirea persoanei întâi care a caracterizat primele cărți din seria Înțelepciunii Toltece, am decis împreună să scriem și această carte, *al Cincilea Legământ*, tot la persoana întâi. De fapt, ne adresăm cititorilor noștri pe aceeași voce, izvorâtă din aceeași inimă.

Partea I

PUTEREA SIMBOLURILOR

1

DE UNDE ÎNCEPEM

Programul explică totul

Din momentul în care se naște, omul îi prezintă acestei lumi un mesaj. În ce constă acest mesaj? Chiar în *el însuși*, în copilul care s-a născut. Orice om este un *înger*, un mesager al infinitului născut într-un corp uman. Infinitul sau puterea absolută creează un program pentru fiecare om, iar acest program include toate elementele care îi sunt necesare omului pentru a fi el însuși. Omul se naște, crește, își alcătuește o familie, îmbătrânește, iar în final se întoarce la sânul infinitului. Fiecare celulă din corpul său reprezintă un univers în sine. Ea este inteligentă, completă și este programată să fie ceea ce este.

Tu ești programat să fii *tu însuți*, indiferent cine ești, iar pentru program nu contează ce *crede* mintea ta că

ești. Programul nu are nimic de-a face cu mintea gânditoare. El este integrat în corpul fizic, mai exact în ceea ce noi numim ADN. La început, orice om urmează instinctiv înțelepciunea acestui program. Copiii mici știu perfect ce anume le place și ce anume le displace. Ei încearcă în mod natural să facă numai ce le place și să evite ceea ce le displace. Își urmează instinctele, iar acestea îi conduc către fericire, către savurarea vieții, către joc, către iubire și către îndeplinirea nevoilor lor firești. Ce se întâmplă însă în continuare?

Când corpul copilului începe să se dezvolte, mintea lui se maturizează, iar el începe să folosească simbolurile pentru a-și transmite mesajele. Așa cum păsările din aceeași specie sau pisicile își înțeleg reciproc limbajul, și oamenii se înțeleg reciproc prin folosirea anumitor simboluri. Chiar dacă s-ar naște pe o insulă izolată și ar crește singur, omul ar ajunge mai devreme sau mai târziu să dea nume tuturor lucrurilor din jurul său. El s-ar folosi de acest limbaj pentru a-și comunica mesajul, cel puțin sieși, dacă nu mai are alți oameni în jur. De ce procedăm noi astfel? Răspunsul este ușor de înțeles, și asta nu doar din cauza inteligenței noastre înnăscute, ci pur și simplu pentru că noi suntem programați să ne creăm un limbaj și să inventăm o întreagă simbolistică, cu ajutorul căreia să comunicăm unii cu ceilalți.

Oamenii din întreaga lume vorbesc și scriu în mii de limbi diferite. Ei au inventat tot felul de simboluri, nu doar

pentru a comunica cu alți oameni, dar și pentru a comunica cu ei înșiși (lucru chiar mai important). Simbolurile pot fi sunetele pe care le rostim atunci când vorbim, mișcărilor pe care le facem sau anumite semne grafice de care ne folosim pentru a scrie. Există simboluri pentru obiecte, idei, muzică și matematică, dar primul pas îl reprezintă întotdeauna simbolurile sonore pe care le învață copilul pentru a putea vorbi.

Copilul învață aceste cuvinte de la adulții din jurul său, care au dat deja nume tuturor lucrurilor din realitatea lor. De pildă, copilul află că acest obiect este o *masă*, iar celălalt este un *scaun*. Oamenii au dat nume inclusiv unor obiecte care nu există decât în imaginația lor, cum ar fi sirenele și unicornii. Orice cuvânt pe care îl învățăm este un simbol al unui concept real sau imaginar. Copilul învață astfel de mic mii de cuvinte. Este suficient să observăm copiii cu vârste cuprinse între un an și patru ani pentru a vedea cât de mare este efortul lor de a învăța toată această simbolică. Cu toții am depus cândva acest efort, chiar dacă nu ne mai aducem aminte de el, întrucât mintea noastră nu era suficient de matură atunci când l-am făcut. Prin repetiție și practică, copilul învață în cele din urmă să vorbească.

După ce copilul a învățat să vorbească, adulții care au grijă de el îl învață tot ceea ce știu, transferându-i astfel o cunoaștere programată, care include toate regulile sociale, religioase și morale ale culturii în care trăiesc. Ei

captează atenția copilului și îi transmit diferite informații, învățându-l să devină la fel ca ei. Altfel spus, copilul învață cum să se integreze în societatea în care s-a născut, cum să se comporte „corect“ în această societate, respectiv cum să fie un om „bun“.

Pe scurt, copilul este dresat la fel ca un câine, ca o pisică sau ca un alt animal de casă, printr-un sistem educativ în care răsplata alternează cu pedeapsa. El află că este un *băiețel cuminte* sau o *fetiță cuminte* dacă face ceea ce îi spun adulții să facă, respectiv că este un *băiețel rău* sau o *fetiță rea* dacă nu face aceste lucruri. Uneori, copilul este pedepsit chiar dacă nu face nimic rău, iar alteori este răsplătit chiar dacă nu face nimic bun (conform criteriilor adulților). Din cauza fricii de a nu fi pedepsit sau de a nu rata răsplata, copilul începe să le facă pe plac adulților din jurul său. El încearcă să fie bun, pornind de la premisa că oamenii răi nu primesc nicio răsplată; dimpotrivă, sunt pedepsiți.

Prin acest proces de dresare, copilul învață toate regulile și valorile familiei sale și ale societății în care trăiește aceasta. El nu are nici cea mai mică șansă de a-și alege propriile convingeri. Dimpotrivă, i se spune ce trebuie să creadă și ce nu trebuie să creadă. Adulții din jurul lui îi transmit opiniile lor: ce este bun și ce este rău, ce este corect și ce este greșit, ce este frumos și ce este urât. Ei descarcă toate aceste informații în mintea copilului, care funcționează la fel ca un computer. În inocența lui, copilul

crede tot ce îi spun părinții săi sau ceilalți adulți. El *este de acord* cu aceste informații, pe care le depozitează în memoria sa. În acest fel, informațiile se cristalizează în mintea sa printr-un proces de acceptare, a cărui primă etapă este captarea atenției.

Atenția este extrem de importantă, întrucât reprezintă acea parte a minții care ne permite să ne concentrăm asupra unui obiect sau a unui gând singular dintr-o gamă infinită de posibilități. Prin intermediul atenției, informațiile primite din exterior sunt integrate în minte, și invers. Atenția reprezintă canalul prin care primim și transmitem mesaje de la unul la celălalt. Ea reprezintă puntea de legătură dintre mințile umane, pe care călătoresc tot felul de sunete, semne, simboluri și alte informații ale simțurilor, respectiv toate evenimentele care ne captează atenția. Acesta este mecanismul prin care învățăm, dar și prin care le predăm altora anumite informații. Noi nu putem învăța pe altcineva ceva dacă nu îi captăm mai întâi atenția. La fel, nu putem învăța noi înșine ceva dacă nu suntem atenți.

Prin folosirea acestui mecanism, adulții îi învață pe copii cum să își creeze o întreagă realitate în mintea lor, cu ajutorul simbolurilor. După ce a învățat limbajul sunetelor, copilul învață limbajul semnelor grafice, care redau în scris limbajul oral. Imaginația și curiozitatea sa încep să se dezvolte, iar el începe să pună întrebări, acumulând informații din toate părțile. Copilul ajunge să stăpânească cu adevărat limbajul numai după ce devine

capabil să folosească aceste simboluri pentru a vorbi cu el însuși, în mintea sa. Altfel spus, el învață astfel să *gândească*. Înainte de acest lucru el nu gândea, ci doar imita sunetele și se folosea de simboluri pentru a comunica. Viața lui era extrem de simplă, întrucât copilul nu atașa încă semnificații și emoții acestor simboluri.

După ce învață să acorde semnificații simbolurilor, copilul începe să se folosească de ele pentru a-și explica tot ceea ce se întâmplă în viața lui. El se folosește de aceste simboluri pentru a se gândi la lucrurile reale, dar și la cele ireale, pe care și le imaginează ca fiind reale. De pildă, el începe să se gândească la concepte precum frumos sau urât, gras sau slab, deștept sau prost. Așa cum probabil ai remarcat, noi nu putem gândi decât în limba pe care am învățat-o perfect. Spre exemplu, multă vreme eu nu am vorbit decât limba spaniolă. De aceea, mi-a luat foarte mult timp ca să pot gândi în limba engleză. Controlul unei limbi nu este deloc ușor, iar măiestria nu este atinsă decât atunci când începe să *gândim* în limba respectivă.

Când începe să meargă la școală, la vârsta de cinci sau de șase ani, copilul înțelege semnificația unor concepte abstracte precum bine și rău, corect și greșit, succes și eșec, perfect și imperfect. La școală, el continuă să învețe cum să citească și să scrie simbolurile pe care deja le cunoaște, iar limbajul scris îi permite să acumuleze din ce în ce mai multă cunoaștere. El continuă astfel să acorde

din ce în ce mai multe semnificații simbolurilor, iar procesul de gândire din mintea lui devine automat și lipsit de efort.

În această etapă, atenția copilului nu mai trebuie captată neapărat de adulții din jurul lui; simbolurile învățate pot face acest lucru pe cont propriu. Cunoașterea acumulată îi vorbește copilului, iar acesta devine capabil să o asculte. Eu numesc acest mecanism *vocea cunoașterii*, întrucât descrie perfect maniera în care ni se adresează cunoașterea în mintea noastră. Această voce ne vorbește în tonalități diferite. Uneori auzim vocea mamei, alteori vocea tatălui, sau a fraților și surorilor noastre. Cert este că această voce nu mai conține niciodată cu vorbitul. Această voce nu este reală, ci este creată de noi. Din păcate, noi *credem* că este reală, întrucât i-am dat viață prin puterea credinței noastre, ceea ce înseamnă că noi credem *fără nicio îndoială* tot ceea ce ne spune ea. Prin acest mecanism, opiniile oamenilor din jurul nostru pun stăpânire pe mintea noastră.

Toți cei din jur au o anumită opinie legată de noi, pe care adeseori ne-o transmit. Atunci când sunt foarte mici, copiii nu știu cine sunt. Ei nu se pot cunoaște pe ei înșiși decât prin intermediul unei oglinzi, iar oamenii din jurul lor acționează exact ca o oglindă. De pildă, mama îi spune copilului cine este, iar copilul o crede. Tatăl și frații copilului îi spun cu totul altceva, și el îi crede de asemenea. Adulții îi spun copilului cum arată: „Uite, ai ochii mamei tale și nasul bunicului tău.“ Copilul ascultă opiniile membrilor

familiei sale, ale profesorilor și ale celorlalți copii de la școală. El își percepe propria imagine prin intermediul acestor opinii și este de acord cu ea. De îndată ce își exprimă acest acord, opiniile celorlalți devin parte integrantă din sistemul său de convingeri. Încetul cu încetul, ele încep să îi modifice comportamentul, iar mintea sa își formează o imagine de sine în funcție de opiniile celorlalți: „Sunt frumos; nu sunt foarte frumos. Sunt deștept; nu sunt foarte deștept. Mă îndrept către succes; mă îndrept către eșec. Sunt bun la această activitate; nu sunt bun la acea activitate.“

La un moment dat, totalitatea opiniilor părinților, profesorilor, religiei și societății îl face pe copil să creadă că trebuie să se comporte într-un anumit fel pentru a fi acceptat. Cei din jur îi spun cum *ar trebui* să fie, cum *ar trebui* să arate, cum *ar trebui* să se poarte. El trebuie să facă *cutare* lucru, dar nu trebuie să facă *cutare* lucru. Dacă aceste opinii primite din exterior nu corespund adevăratului său fel de a fi, copilul începe să pretindă că este ceea ce nu este. În acest fel, teama de a fi respins se transformă în teama de a nu fi suficient de bun. Copilul începe astfel să caute *perfectiunea*. El își formează o imagine a acestei perfectiuni cu care și-ar dori să se identifice. El știe că nu este una cu această imagine, dar și-ar dori să devină. De aceea, copilul începe să se judece singur în funcție de ea. El ajunge astfel să se deteste singur, spunându-și lucruri de genul: „Ce prost ești! Ce urât ești!

Ești gras, ești scund, ești slab, ești prost...“. Așa începe drama existenței sale. Pentru prima dată, simbolurile învățate se întorc împotriva lui. Din păcate, copilul nu înțelege acest mecanism, prin care a învățat singur să se folosească de simboluri pentru a se respinge pe el însuși.

Înainte de procesul de dresare, copilului nu-i pasă cine este și cum arată. El are tendința înăscută de a explora, de a-și exprima creativitatea, de a căuta plăcerea și de a evita durerea. Atunci când sunt foarte mici, copiii sunt liberi și greu de controlat. Ei aleargă fără nicio jenă în pielea goală, fără să fie conștienți de acest lucru și fără să se judece singuri. Ei rostesc adevărul curat, deoarece cred în el. Atenția lor este întotdeauna captată de momentul prezent. Ei nu se tem de viitor și nu se rușinează de trecutul lor. După ce au fost dresați, ei încearcă din răspuțeri să fie suficient de buni pentru cei din jur și ajung să nu se mai considere niciodată suficient de buni pentru ei înșiși, întrucât nu se pot ridica la înălțimea imaginii despre perfecțiune pe care și-au creat-o singuri.

Noi ne-am pierdut tendințele naturale în decursul procesului de dresare la care am fost supuși în copilărie. La ora actuală, noi încercăm să redescoperim ceea ce am pierdut atunci. Ne căutăm libertatea pierdută, întrucât nu ne mai simțim liberi să fim cei care suntem cu adevărat. Căutăm starea de fericire, întrucât nu ne mai simțim fericiți. Căutăm frumusețea, întrucât nu mai credem de mult că suntem frumoși.

Când copilul ajunge la adolescență, corpul său este programat să secrete o serie de substanțe noi, numite *hormoni*. Corpul său fizic nu mai este cel al unui copil și nu mai corespunde modului de viață de până atunci. Adolescentul nu mai este dispus să își asculte părinții spunându-i ce trebuie și ce nu trebuie să facă. El dorește să devină liber, să fie el însuși, dar se teme de acest lucru. Cei din jur îi spun: „Nu mai ești copil“, dar el nu se simte încă un adult. De aceea, această perioadă este foarte dificilă. La această vârstă, cei din jur nu mai trebuie să îi spună tânărului ce să facă, întrucât el a învățat deja să se judece singur, să se autopedepsească și să se răsplătească singur în funcție de sistemul de convingeri pe care l-a învățat de mic. Acest proces de dresare este facilitat de anumite culturi din această lume și îngreunat de altele, dar în general nimeni nu scapă de el. Nimeni.

După ieșirea din adolescență, corpul tânărului se maturizează și totul se schimbă din nou pentru el. El începe să caute din nou, dar de data aceasta lucrul pe care dorește să îl găsească este propriul său *sine*. El caută iubirea, întrucât a fost învățat de mic că aceasta există în afara lui. Caută dreptatea, întrucât aceasta nu există în sistemul de convingeri pe care l-a adoptat prin învățare. Caută adevărul, întrucât nu este capabil să creadă decât în cunoașterea depozitată în mintea sa. Și peste toate, continuă să caute perfecțiunea, întrucât a ajuns să creadă, la fel ca toți ceilalți oameni, că „nimeni nu este perfect“.

2

SIMBOLURI ȘI LEGĂMINTE

Arta oamenilor

De-a lungul anilor în care am crescut, noi am făcut nenumărate legăminte cu noi înșine, cu societatea și cu toți cei din jurul nostru. Cele mai importante dintre acestea sunt legămintele pe care le-am făcut cu noi înșine atunci când am început să înțelegem simbolurile care ne-au fost predate. Aceste simboluri ne spun ce trebuie să credem în legătură cu noi înșine, ce suntem și ce nu suntem, ce este și ce nu este posibil. Vocea cunoașterii ne spune tot ce trebuie să știm, dar nimeni nu ne poate spune dacă ceea ce cunoaștem noi este adevărat sau nu.

Trecând prin școala elementară, liceu și colegiu, noi acumulăm foarte multă cunoaștere, dar ce ajungem să

cunoaștem de fapt? Ajungem noi să cunoaștem adevărul? Nu, ajungem să cunoaștem doar un limbaj, o simbolistică ce devine adevărată pentru noi numai pentru că *suntem de acord cu ea*, nu pentru că reprezintă adevărul curat. Indiferent de limbajul pe care l-am învățat și de locul în care ne-am născut, tot ceea ce cunoaștem noi depinde de legămintele pe care le-am făcut, începând cu simbolurile pe care le-am învățat.

De pildă, dacă ne-am născut în Anglia, noi am învățat simbolurile englezești. Dacă ne-am născut în China, le-am învățat pe cele chinezești. Înainte de a învăța însă limba engleză, chineză, spaniolă, germană sau rusă (sau oricare alta), aceste simboluri au valoare pentru noi numai pentru că noi înșine le-am acordat această valoare, fiind de acord cu semnificația lor. Fără acceptul nostru, aceste simboluri nu ar avea nicio semnificație. Spre exemplu, cuvântul *tree*¹ nu are semnificație decât pentru vorbitorii de limbă engleză. Nici chiar pentru aceștia el nu înseamnă nimic până când nu au ajuns să *creadă* că înseamnă ceva, respectiv până când ei nu și-au exprimat *acceptul* față de semnificația lui. Oamenii acordă cuvântului „copac” aceeași semnificație, pentru că altfel nu ar putea comunica între ei. Tot ceea ce afirm eu în această carte poate fi înțeles de tine numai pentru că noi acordăm aceeași semnificație

---

¹ Copac în limba engleză. (n. tr.)

cuvintelor cu care ne-am programat mintea. Desigur, asta nu înseamnă automat că trebuie să fim de acord unul cu celălalt. Semnificația pe care o acordăm noi cuvintelor nu este chiar identică.

Oamenii acordă o semnificație subiectivă cuvintelor, adeseori fără niciun motiv. Ei inventează cuvinte noi, uneori prin asocierea altor cuvinte. Oamenii sunt cei care au inventat sunetele, literele și simbolurile grafice. De pildă, dacă auzim sunetul „A“, noi ne spunem: „Acesta este simbolul care corespunde acestui sunet“. Îi atașăm apoi un semn grafic, iar simbolul devine pentru noi una cu sunetul. Altfel spus, el capătă o anumită semnificație. Toate cuvintele din mintea noastră au o anumită semnificație, dar nu pentru că ar fi reală, ci pentru noi suntem de acord cu ea. Ea reprezintă un legământ pe care îl facem cu noi înșine, dar și cu ceilalți oameni care învață aceeași limbă (aceeași simbolistică).

Importanța și puterea legămintelor devine foarte evidentă atunci când călătorim într-o altă țară, în care oamenii vorbesc o limbă diferită de a noastră. *Un arbol es solo un arbol, el sol es solo el sol, la tierra es solo la tierra si estamos de acuerdo*². *Ein Baum ist nur ein Baum, die Sonne ist nur die Sonne, die Erde ist nur die Erde, wenn wir uns darauf verstandigt haben*. Un copac este doar un

---

² Un copac este doar un copac, soarele este doar soare, pământul este doar pământ, dacă suntem cu toții de acord în această privință. (n. tr.)

copac, soarele este doar un *soare*, *pământul* este doar *pământ*, dacă suntem de acord în această privință. Aceste simboluri nu au nicio semnificație în Franța, în Rusia, în Turcia, în Suedia sau în alte țări ale lumii, în care consensul referitor la limbajul comun este diferit.

Dacă am învățat limba engleză, iar apoi ne ducem în China, îi auzim pe oameni vorbind, dar nu înțelegem o iotă din ceea ce spun aceștia. Sunetele pe care le auzim nu înseamnă nimic pentru noi, deoarece nu corespund simbolisticii pe care am învățat-o. De altfel, nu doar limbajul diferă. Parcă am fi într-o altă lume. De pildă, dacă vizităm lăcașurile lor de cult, constatăm că acești oameni au o credință complet diferită de a noastră. Ritualurile lor sunt diferite, iar mitologiile lor nu au nimic de-a face cu cele pe care le-am învățat noi. Pentru a înțelege cultura lor, noi trebuie să învățăm mai întâi simbolurile pe care le folosesc, începând cu limba lor. Putem afla astfel un nou mod de viață, o nouă religie și o nouă filozofie de a trăi, care vor intra însă în conflict cu cele învățate anterior. Noile convingeri se vor ciocni de cele vechi și vor da naștere îndoielii: „Ce anume este corect și ce este greșit? Este oare adevărat ce am învățat înainte, sau este adevărat ceea ce învăț acum? Care este adevărul?”

Adevărul este că întreaga noastră cunoaștere nu reprezintă altceva decât o simbolistică, respectiv cuvinte inventate de noi pentru a înțelege și pentru a exprima ceea ce percepem în jurul nostru. Fiecare cuvânt din

mintea noastră sau de pe această pagină reprezintă doar un simbol investit cu puterea credinței noastre. Altfel spus, noi *credem* în semnificația lui și nu ne îndoim nicio clipă de ea. Oamenii își construiesc un întreg sistem de convingeri alcătuit din simboluri. În acest fel, ei își construiesc un întreg edificiu al cunoașterii, după care se folosesc de ceea ce știu, dar ceea ce știu nu este altceva decât o simbolistică prin care își justifică singuri lucrurile în care cred. Altfel spus, ei își explică la început lor înșine, iar apoi și celor din jurul lor, felul în care se percep pe ei înșiși și felul în care percep universul în care trăiesc.

Dacă suntem conștienți de acest proces, noi putem înțelege cu ușurință că mitologiile, religiile și filozofiile lumii, respectiv convingerile și modurile diferite de a gândi nu sunt altceva decât legăminte pe care oamenii le fac cu ei înșiși și cu semenii lor. Ce-i drept, ele reprezintă creația noastră, dar sunt ele adevărate? Tot ceea ce există este adevărat: Pământul este adevărat, stelele sunt adevărate, întregul Univers este adevărat. Simbolurile pe care le folosim noi pentru a descrie ceea ce cunoaștem nu sunt însă adevărate decât pentru că așa susținem noi.

În Biblie există o poveste foarte frumoasă care ilustrează perfect relația dintre Dumnezeu și oameni. În această legendă, Adam se plimbă împreună cu Dumnezeu, iar acesta din urmă îl întreabă ce nume dorește să dea

lucrurilor pe care le vede. Încetul cu încetul, Adam dă nume tuturor lucrurilor. „Haide să numim acest lucru un *copac*. Haide să numim acest lucru o *pasăre*. Haide să numim acest lucru o *floare*...” De fiecare dată, Dumnezeu este de acord cu Adam. Povestea descrie perfect procesul de creare a simbolurilor, respectiv a limbajului, iar mecanismul care stă la baza lui este acceptarea (legământul).

Avem de-a face cu cele două fețe ale aceleiași monede: una din fețe este percepția pură (ceea ce percepe Adam), iar cealaltă este semnificația pe care o acordă Adam lucrului perceput. Altfel spus, avem de-a face cu un obiect al percepției, care reprezintă adevărul curat, și cu interpretarea pe care o acordăm noi adevărului, care reprezintă doar un punct de vedere subiectiv. Adevărul este obiectiv, iar noi îl numim *științific*. Interpretarea pe care i-o acordăm noi este subiectivă, iar noi o numim *artă*. Avem astfel de face cu știința și cu arta, cu adevărul și cu semnificația pe care i-o acordăm noi. Adevărul real este creația vieții. El reprezintă un adevăr absolut, întrucât este același pentru toți oamenii. Interpretarea pe care o acordăm noi adevărului este propria noastră creație și ea reprezintă un adevăr relativ, întrucât nu rămâne adevărat decât prin acceptul nostru. Dacă înțelegem acest mecanism, noi putem înțelege cum funcționează mintea umană.

Toți oamenii sunt programați să perceapă adevărul. Ei nu au nevoie de un limbaj în acest scop. Pentru a putea

exprima însă acest adevăr, ei trebuie să folosească un limbaj, iar această expresie reprezintă o artă individuală. Lucrurile pe care le exprimăm noi prin această artă nu mai reprezintă adevărul, întrucât cuvintele sunt simboluri, iar simbolurile nu pot decât să reprezinte sau să „simbolizeze” adevărul. Spre exemplu, noi putem vedea un copac chiar dacă nu cunoaștem cuvântul „copac”. Dacă nu filtrăm realitatea prin intermediul simbolurilor, ceea ce vedem noi sunt obiectele în sine. Acestea sunt reale, adică adevărate, iar noi le putem percepe cu ajutorul simțurilor noastre. Atunci când îi dăm *copacului* numele său, noi ne folosim de arta noastră individuală pentru a ne exprima un punct de vedere. Dacă folosim și alte simboluri, noi putem descrie copacul, cu crengile, frunzele și culorile sale. Putem spune despre el că este un copac mare sau mic, frumos sau urât etc., dar reprezintă aceste cuvinte adevărul? Nu. Copacul este exact cel care este, nu felul în care îl descriem noi.

Interpretarea pe care o acordăm noi copacului depinde de reacția noastră emoțională față de el. La rândul ei, aceasta depinde de simbolurile de care ne folosim pentru a recrea copacul în mintea noastră. În acest fel, este din ce în ce mai evident că interpretarea pe care o acordăm noi copacului nu este totuna cu adevărul acestuia. Ea reprezintă o *reflectare* a adevărului, iar această reflectare este ceea ce noi numim *mintea umană*. Mintea umană nu este altceva decât o realitate virtuală. Ea nu

este reală. Numai adevărul este real, iar el este adevărat pentru toată lumea. Realitatea virtuală este propria noastră creație. Este arta noastră, care nu este „adevărată“ decât pentru noi, cei care am creat-o.

Din acest punct de vedere, *absolut toți* oamenii sunt artiști. Fiecare simbol și fiecare cuvânt pe care îl gândesc sau pe care îl rostesc reprezintă o mică operă de artă. Din punctul meu de vedere, cea mai mare capodoperă dintre toate este folosirea limbajului pentru a crea o întregă realitate virtuală în mintea noastră. Această realitate virtuală poate să reflecte corect adevărul, dar îl poate inclusiv distorsiona. Indiferent cât de mult reflectă adevărul, ea nu reprezintă altceva decât o artă. Creația noastră se poate transforma într-un rai sau într-un iad, în funcție de interpretarea pe care i-o acordăm noi. Indiferent ce turnură ia, ea nu reprezintă altceva decât o formă de artă. Dacă devenim conștienți de realitatea adevărată și de cea virtuală, viața noastră se poate schimba fundamental. Adevărul conduce la măiestrie, la cunoașterea de sine și la o viață foarte ușoară, în timp ce distorsionarea lui conduce de multe ori la conflicte între oameni și la o suferință inutilă. Singura diferență este dată de conștiință (luciditate).

Toți oamenii se nasc înzestrați cu luciditate. Cu ajutorul acesteia, ei pot percepe adevărul. Din păcate, cel mai adesea ei preferă să acumuleze cunoaștere, învățând să conteste ceea ce percep. Oamenii practică multă vreme

arta de a nu fi conștienți, și în timp ajung să o stăpânească la perfecție. Cuvintele reprezintă o magie curată, iar ei învață să folosească această magie împotriva lor, împotriva realității și împotriva semenilor lor. A fi lucid înseamnă a deschide ochii pentru a percepe adevărul curat. Atunci când ajungem să vedem acest adevăr, noi percepem întreaga realitate exact așa cum este, nu așa cum credem noi că este sau așa cum ne-am dori să fie. Luciditatea deschide porțile unor milioane de noi posibilități. Dacă ești conștient de faptul că tu ești artistul care își creează propria viață, poți alege dintre aceste posibilități pe cele pe care le dorești cu adevărat.

Cunoașterea pe care ți-o împărtășesc acum face parte integrantă din *Înțelepciunea Toltecă*, în care am fost educat. În limba *nahuatl*, cuvântul *toltec* înseamnă *artist*. Din punctul meu de vedere, a fi *toltec* nu are nimic de-a face cu o anumită cultură sau cu o anumită regiune de pe glob. A fi *toltec* înseamnă a fi un artist. Toltecul este un artist al spiritului. Tuturor artiștilor le place frumusețea. Ei detestă urâtenia. Cu cât devenim niște artiști mai buni, cu atât mai bine începe să reflecte realitatea noastră virtuală adevărul curat. Prin arta noastră, noi putem crea o veritabilă capodoperă din viața noastră, un veritabil rai.

Cu mii de ani în urmă, tolteci au creat trei măiestrii artistice: *măiestria lucidității*, *măiestria transformării* și *măiestria iubirii*, *intenției* sau a *credinței*. În realitate, cele trei forme supreme de artă sunt una singură. Aparentele

distincții dintre ele au mai degrabă un scop metodologic, servind pentru mai buna noastră înțelegere. Adevărul este întotdeauna unul singur, iar noi vorbim despre el. Cele trei forme supreme de artă ne pot ajuta să transcendem orice suferință și să ne întoarcem la adevărata noastră natură, care reprezintă starea de fericire, de libertate și de iubire.

Toltecii au înțeles că noi ne creăm propria realitate virtuală indiferent dacă suntem sau nu conștienți de acest lucru. Dacă o vom face în mod conștient, noi ne vom bucura de creația noastră. Această realitate virtuală se află într-un proces constant de transformare, indiferent dacă noi o facilităm sau ne opunem acestei transformări. Dacă vom practica arta transformării, noi o vom facilita, și în loc să ne folosim de magia cuvintelor împotriva noastră, ne vom folosi de ea pentru a ne exprima fericirea și iubirea. Atunci când vom ajunge să controlăm perfect iubirea, intenția sau credința, noi vom ajunge să controlăm întregul vis al vieții noastre. Prin atingerea celor trei măiestrii, noi căpătăm dreptul de a ne reclama propria divinitate și putem deveni una cu Dumnezeu. Acesta este scopul suprem al oricărui toltec.

Toltecii nu dispuneau de tehnologia de care dispune umanitatea modernă. Ei nu cunoșteau nimic despre realitatea virtuală a computerelor, dar știau foarte multe lucruri despre realitatea virtuală a minții umane. Controlul minții umane presupune controlul absolut al atenției, al

felului în care interpretăm și în care reacționăm față de informațiile pe care le percepem din interiorul și din exteriorul nostru. Tolteci au înțeles cu mii de ani în urmă că toți oamenii sunt la fel ca Dumnezeu, dar în loc să creeze, ei re-creează. Ce anume recreează ei? Ceea ce percep. Așa se naște mintea umană.

Dacă vom înțelege ce este și cum funcționează mintea umană, noi vom putea separa realitatea autentică de cea virtuală, respectiv percepția pură (care este una cu adevărul) de simbolistică (respectiv de arta noastră subiectivă). Cunoașterea de sine începe cu luciditatea, și mai exact cu conștiința de sine. Ea începe cu conștientizarea realității așa cum este ea și continuă cu conștientizarea realității noastre virtuale, respectiv a celei pe care noi o considerăm reală, dar nu este. De îndată ce vom deveni conștienți de aceste mecanisme, noi vom putea schimba realitatea noastră virtuală prin schimbarea convingerilor noastre. Ceea ce este real nu poate fi schimbat; de aceea, nu contează ce credem noi despre realitate.

3

POVESTEA TA

Primul Legământ: Fii impecabil în tot ceea ce spui

De-a lungul miilor de ani, oamenii au încercat să înțeleagă universul în care trăiesc, natura, și îndeosebi natura *umană*. Este uimitor să îi vezi pe oameni acționând în diferitele părți ale lumii, în diferitele culturi care există pe această frumoasă planetă. Oamenii fac eforturi foarte mari pentru a înțelege, scop în care se ajută inclusiv de presupunerile lor. În calitatea noastră de artiști, noi distorsionăm adevărul și creăm cele mai uimitoare teorii; creăm întregi filozofii și cele mai uimitoare religii; ne creăm legende și superstiții legate de tot ceea ce există, inclusiv de noi înșine. *Noi suntem însă cei care le creăm.*

Oamenii se nasc cu puterea uimitoare de a crea, de care se folosesc pentru a-și crea în permanență povești cu ajutorul cuvintelor pe care le-au învățat. Noi ne folosim de aceste cuvinte pentru a ne exprima opiniile și punctele de vedere. În jurul nostru se petrec tot felul de evenimente, iar noi avem capacitatea de a ne folosi de atenția noastră pentru a pune cap la cap aceste evenimente, alcătuiindu-ne diferite povești. Ne creăm astfel povestea vieții noastre, povestea familiei noastre, povestea comunității noastre, povestea țării în care trăim, a umanității și a întregii lumi. Fiecare om are o poveste de împărtășit, un mesaj pe care și-l transmite sieși, dar și celor din jurul lui.

Noi suntem programați să transmitem acest mesaj, iar crearea lui reprezintă arta noastră supremă. În ce constă acest mesaj? Chiar în *viața* noastră. Mesajul constă în povestea noastră, dar și în povestea lucrurilor pe care le percepem. Noi ne creăm în minte o întreagă realitate virtuală, iar apoi trăim în ea. Atunci când gândim, noi ne exprimăm în limba pe care o cunoaștem. Altfel spus, noi repetăm mental acele simboluri care înseamnă ceva pentru noi. Cu ajutorul lor, ne transmitem singuri un mesaj, care reprezintă pentru noi adevărul curat, pentru că noi optăm pentru a crede în el.

Povestea noastră include tot ceea ce știm în legătură cu noi, și mă refer aici la ceea ce credem noi că suntem, nu la cei care suntem *cu adevărat*. Eu fac o distincție între eu și *eu*, respectiv între acel sine care este adevărat și acel

ego care nu este adevărat. Există în fiecare dintre noi un om fizic care este real și care reprezintă adevărul, dar și o cunoaștere care nu este reală, ci virtuală. Ea nu există decât datorită legămintelor pe care le-am făcut cu noi înșine și cu ceilalți oameni din jurul nostru. Cunoașterea se naște din simbolurile pe care le auzim în mintea noastră, din opiniile semenilor noștri, deopotrivă ale celor care ne iubesc și ale celor care nu ne iubesc, ale celor pe care îi cunoaștem și ale celor pe care nu îi vom cunoaște niciodată (cum ar fi cei pe care îi vedem la televizor, sau ale căror cărți le citim).

Cine este cel care vorbește în mintea noastră? Noi pornim de la premisa că vocea pe care o auzim este cea a eului nostru real, dar dacă acest lucru ar fi adevărat, atunci cine este cel care ascultă această voce? În realitate, cunoașterea este cea care ne vorbește în mintea noastră, spunându-ne cine suntem, și adevăratul nostru *eu* este cel care o ascultă. Acest *eu* a existat cu mult timp înainte de apariția cunoașterii. Noi am existat cu mult timp înainte de a înțelege toate aceste simboluri, de a învăța să vorbim. La acea vreme, noi am fost în totalitate autentici, la fel cum sunt toți copiii înainte de a învăța să vorbească. Atunci nu pretindeam că suntem ceea ce nu eram. Aveam o încredere deplină în noi înșine, chiar dacă nu știam acest lucru, și ne iubeam necondiționat. Înainte de a învăța cunoașterea, noi ne simțeam în totalitate liberi să fim cei

care eram cu adevărat, deoarece în mintea noastră nu existau încă toate opiniile și poveștile celorlalți oameni.

Mintea noastră este plină de cunoștințe, dar cum ne folosim noi de ele? Cum ne folosim noi de cuvinte pentru a ne descrie pe noi înșine? Atunci când te privești în oglindă, îți place ceea ce vezi, sau îți judeci corpul, folosindu-te de aceste simboluri pentru a-ți spune singur tot felul de minciuni? Este oare *adevărat* că ești prea scund sau prea înalt, prea gras sau prea slab? Este oare *adevărat* că nu ești frumos? Este oare *adevărat* că nu ești absolut perfect așa cum ești?

Îți dai tu seama de toate judecățile la care te supui singur? O judecată critică nu este altceva decât o opinie, un punct de vedere pe care nu îl aveai atunci când te-ai născut. Tot ceea ce gândești și ce crezi despre tine reprezintă o cunoaștere învățată. Tu ai învățat o sumedenie de opinii de la părinții și frații tăi, de la ceilalți prieteni și de la societate. Toți aceștia ți-au transmis nenumărate imagini legate de felul în care ar trebui să arate corpul tău, despre ceea ce ar trebui să faci sau să nu faci, despre cel care *ar trebui* să fii. La ora actuală, ai ajuns să crezi o sumedenie de lucruri despre cel care ești, dar sunt oare acestea adevărate?

Problema nu este legată de cunoaștere, ci de credința într-o cunoaștere *distorsionată*, respectiv într-o minciună. În ce constă adevărul și care este minciuna? Ce este real și ce este virtual? Poți face diferența între aceste lucruri,

sau crezi vocea din mintea ta de fiecare dată când aceasta îți vorbește și distorsionează adevărul, asigurându-te că ceea ce crezi este adevărat? Este oare *adevărat* că nu ești un om bun, sau că nu vei fi niciodată suficient de bun? Este oare *adevărat* că nu meriți să fii fericit? Este oare *adevărat* că nu meriți să te bucuri de iubire?

Îți mai amintești de mecanismul prin care copacul a ajuns să nu mai fie doar un simplu copac? După ce ai învățat limbajul, tu ai început să interpretezi și să evaluezi copacul în funcție de informațiile acumulate. El a devenit astfel un copac frumos sau urât, minunat sau hidos. Exact același mecanism îl aplici și în ceea ce te privește. Tu îți interpretezi propria ființă și te judeci singur, în funcție de cunoștințele acumulate. Astfel, te consideri un om bun sau rău, vinovat, nebun, puternic, slab, frumos sau urât. Ajungi astfel să te identifici cu ceea ce crezi despre tine. De aceea, prima întrebare pe care ar trebui să ți-o pui este: „Cine crezi că ești?”

Dacă te vei folosi de luciditate, îți vei putea conștientiza toate convingerile care stau la baza vieții tale actuale. Viața ta este în totalitate dominată de sistemul convingerilor acumulate în timp. Acestea creează povestea pe care o trăiești, inclusiv emoțiile pe care le experimentezi. Poate chiar îți dorești să crezi că *ești* una cu convingerile tale, dar această imagine este complet falsă. Convingerile tale nu sunt *totuna* cu tine.

Adevăratul tău eu este unic și transcende tot ceea ce știi despre tine. El reprezintă adevărul tău interior. Tu ești real doar în calitatea ta de om, de prezență fizică. Tot ceea ce crezi despre tine nu este real și nu devine cu adevărat important decât dacă dorești să îți crezi o poveste diferită de viață, mai bună decât cea actuală. Indiferent în ce constă ea, povestea pe care ți-o crezi este o operă de artă. Poate fi frumoasă și minunată, dar nu este altceva decât o poveste, și în cel mai bun caz nu face decât să reflecte adevărul prin intermediul simbolurilor.

Un artist creează o operă de artă. Aceasta nu poate fi considerată bună sau rea, corectă sau incorectă, dar poate reflecta într-o măsură mai mare sau mai mică frumusețea și fericirea. Dacă vei începe să te consideri un artist, totul va deveni posibil în viața ta. Cuvintele vor deveni pensula ta, iar viața ta va deveni pânza pe care pictezi. Tu poți picta orice îți dorești. Dacă preferi, poți copia chiar opera unui alt artist. Pensula cu care pictezi va exprima întotdeauna felul în care te privești pe tine însuși, dar și în care privești realitatea din jurul tău. Altfel spus, tu îți pictezi propria viață, iar felul în care arată aceasta depinde de maniera în care te folosești de cuvinte. Dacă vei reflecta asupra acestui mecanism, vei înțelege cât de puternic este cuvântul, privit ca instrument al creației. Dacă vei învăța să te folosești în mod conștient de acest instrument, vei putea schimba chiar istoria cu ajutorul lui. A cui istorie? A vieții tale, desigur. Pe scurt, vei putea schimba povestea ta.

PRIMUL LEGĂMÂNT: FII IMPECABIL ÎN TOT CEEA CE SPUI

Am ajuns astfel la primul și cel mai important dintre Cele Patru Legăminte: *fii impecabil în tot ceea ce spui*. Cuvântul reprezintă principalul tău instrument creator, iar puterea lui poate fi folosită în cele mai variate scopuri sau direcții. Una din aceste direcții este impecabilitatea. În acest caz, cuvântul creează o poveste minunată, un paradis pe Pământ. La fel de bine, el poate fi folosit însă în mod greșit, distrugând totul în jur și dând naștere unui iad personal.

Privit ca simbol, cuvântul are puterea magică de a crea, întrucât poate reproduce orice imagine, orice idee, orice sentiment, sau chiar o întreagă poveste creată de imaginație. Simpla ascultare a cuvântului *cal* poate crea imaginea acestui animal în mintea ta, atâta de mare este puterea simbolului. De fapt, această putere este chiar mai mare. Dacă rostești cuvintele *Dumnezeu Tatăl*, în mintea ta se poate naște un întreg film. Toți oamenii dispun de această putere magică de a crea, la baza căreia stă cuvântul.

Poate că acum înțelegi mai bine de ce se spune în Biblie că: „La început a fost Cuvântul, iar Cuvântul era la Dumnezeu, și Dumnezeu era Cuvântul“. Foarte multe religii afirmă că la început nu exista nimic, iar primul lucru pe care l-a creat Dumnezeu a fost mesagerul, îngerul care transmite mesaje. Altfel spus, primul lucru pe care l-a creat

Dumnezeu a fost un instrument de transfer al informațiilor dintr-un loc în altul. Desigur, este greu de înțeles cum poți transfera aceste informații de nicăieri către nicăieri, dar lucrurile sunt totuși cât se poate de simple. La început, Dumnezeu a creat cuvântul pentru a putea transmite un mesaj. Dacă privim cuvântul ca pe un mesager sau ca pe un înger, înseamnă că și tu ești un astfel de mesager sau un astfel de înger.

Cuvântul există datorită unei forțe pe care noi o numim *viață*, *intenție* sau *Dumnezeu*. Cuvântul *este* una cu această forță sau cu această intenție. Așa se explică de ce intențiile noastre devin manifeste prin intermediul cuvintelor noastre, indiferent de limba terestră pe care o vorbim. Cuvântul joacă un rol creator decisiv. De îndată ce mesagerul divin a început să își transmită mesajele sale, întreaga creație a apărut din nimic.

Îți mai aduci aminte de povestea lui Adam care se plimba alături de Dumnezeu? Dumnezeu este cel care creează realitatea, iar noi suntem cei care recreăm această realitate prin intermediul cuvintelor noastre. Realitatea virtuală pe care o creăm noi este o reflectare a realității originale; este interpretarea pe care i-o dăm noi prin intermediul cuvintelor noastre. Nimic nu poate exista în afara cuvântului, pentru că noi creăm tot ceea ce cunoaștem prin intermediul cuvintelor noastre.

Probabil că ai observat că am exprimat același lucru folosind cuvinte diferite. Am făcut în mod deliberat acest

lucru, ca să-ți dai seama că același adevăr poate fi exprimat în maniere diferite. Simbolurile se pot schimba, dar semnificația lor este aceeași în toate tradițiile lumii. Dacă vei încerca să sesizezi *intenția* din spatele lor, vei înțelege mai bine ce doresc să afirm. Impecabilitatea cuvântului este atât de importantă tocmai pentru că în spatele lui te ascunzi *tu*, respectiv mesagerul. Cuvântul se referă la mesajul pe care îl transmiți celor din jurul tău și lumii întregi, dar mai presus de toate ție însuși.

Tu îți spui o poveste, dar este aceasta adevărată? Dacă te folosești de cuvinte pentru a crea o poveste în care te judeci și te condamni singur, înseamnă că te folosești de ele împotriva ta, caz în care nu putem vorbi de impecabilitate. Dacă încerci să fii impecabil, nu îți vei spune niciodată: „Sunt bătrân. Sunt urât. Sunt gras. Nu sunt suficient de bun. Nu sunt suficient de puternic. Nu voi reuși niciodată.“ Dacă încerci să fii impecabil, nu îți vei folosi niciodată cunoașterea împotriva ființei tale. Altfel spus, vocea cunoașterii nu se va folosi niciodată de cuvinte pentru a te judeca, pentru a te condamna și pentru a te pedepsi. Mintea ta este suficient de puternică pentru a percepe povestea pe care ți-o crezi singur. Atât timp cât te vei folosi de cuvinte pentru a te judeca singur, tu vei crea un conflict interior care se va dovedi un coșmar.

Fericirea ta depinde numai de tine și de maniera în care știi să te folosești de cuvinte. Dacă te înfurii și te folosești de cuvinte pentru a-i transmite unei alte persoane

emoțiile tale otrăvite, la prima vedere pare că aplici acest instrument atât de puternic împotriva persoanei în cauză, dar în realitate tu îl aplici împotriva propriei tale ființe. Acțiunea ta va da naștere unei reacții similare din partea persoanei, care îți va deveni dușman. Dacă insultă pe cineva, este posibil ca acesta să îți riposteze cu aceeași monedă, sau chiar să te lovească, rănindu-ți corpul. Cred că îți este clar acum că te-ai folosit de această armă împotriva propriei tale ființe.

A fi impecabil în tot ceea ce spui înseamnă a nu te folosi niciodată de puterea cuvântului *împotriva ta*. Atunci când ești impecabil în tot ceea ce spui, tu nu te trădezi niciodată pe tine însuși; nu te folosești niciodată de cuvinte pentru a te bârfi singur sau pentru a te umple cu emoții otrăvite bârfindu-i pe ceilalți oameni. Din păcate, bârfa a ajuns principala formă de comunicare în societatea modernă, iar oamenii învață să bârfească printr-un legământ interior, respectiv dându-și acceptul față de această formă de comunicare. Copiii îi aud pe adulți bârfindu-i și criticându-i pe ceilalți, inclusiv exprimându-și diferite opinii legate de aceștia (chiar dacă de multe ori nici măcar nu îi cunosc personal), iar apoi îi copiază. Cred că ai înțeles deja că opiniile noastre nu sunt sinonime cu adevărul; ele nu reprezintă altceva decât un punct de vedere.

Reține: tu ești creatorul poveștii tale de viață. Dacă dorești să te folosești de cuvinte într-o manieră impecabilă,

imaginează-ți povestea pe care dorești să ți-o crezi pentru viața ta. Folosește-te de cuvinte exclusiv în spiritul iubirii și al adevărului. Folosește-te de ele pentru a exprima acest adevăr prin toate gândurile tale, prin acțiuni și prin tot ceea ce spui pentru a te descrie pe tine însuși și povestea vieții tale. Dacă vei proceda astfel, îți vei crea o viață de o frumusețe uluitoare și vei fi fericit.

După cum poți vedea, impecabilitatea cuvântului merge mult mai departe decât părea la prima vedere. Cuvântul este magie pură, iar atunci când adopți primul legământ, miracolele încep să apară în viața ta. Intențiile și dorințele tale tind să se transforme în realitate, întrucât nu mai întâmpină nicio rezistență și nicio temere. Dimpotrivă, ele cresc în mediul fertil al iubirii. Te simți împăcat și îți crezi o viață trăită în libertate și împlinire, pe toate planurile. Acest prim legământ este suficient pentru a-ți transforma în totalitate viața într-un paradis personal. De aceea, fii întotdeauna conștient de maniera în care te folosești de cuvinte. Altfel spus, *fii impecabil în tot ceea ce spui.*

4

FIECARE MINTE ESTE O LUME ÎN SINE

Al Doilea Legământ: Nu lua nimic în nume personal

Atunci când ne naștem, în mintea noastră nu există simboluri. Avem în schimb un creier și ochi, iar creierul nostru surprinde în permanență imaginile născute din lumină. Noi începem să percepem lumina, ne familiarizăm cu ea, iar reacția creierului nostru în fața luminii este jocul infinit al imaginilor născute din imaginație. Așa se nasc *visele*. Din perspectiva toltecă, întreaga noastră viață reprezintă un vis, întrucât creierul nostru este programat să viseze 24 de ore din 24.

Atunci când creierul este trezit, el percepe realitatea într-o manieră liniară, din cauza cadrului material solid.

Atunci când visează, acest cadru dispăre, așa că visele au tendința să se schimbe în permanență. Noi avem tendința de a visa chiar și atunci când creierul este trezit (așa-numitele reverii diurne), iar visele noastre sunt la fel de efemere. Imaginația noastră este atât de puternică încât ne poate conduce în cele mai variate locuri. Astfel, noi vedem realități imaginare pe care ceilalți oameni nu le pot vedea și auzim lucruri pe care ei nu le pot auzi. Imaginația ne permite să percepem imagini în mișcare, chiar dacă acestea nu există decât în mintea noastră.

Lumină, imagini, imaginație, vise... Tu visezi chiar acum, lucru pe care îl poți verifica cu ușurință. Poate că nu ți-ai dat seama că mintea ta visează în permanență, dar dacă îți vei folosi imaginația pentru câteva clipe, vei înțelege imediat ce doresc să afirm. Imaginează-ți că privești o oglindă. Aceasta reflectă o sumedenie de obiecte, dar tu știi foarte bine că acestea nu sunt reale, ci doar niște reflectări ale realității. Ele par reale, dar nu sunt. Dacă vei încerca să atingi obiectele din interiorul oglinzii, nu vei reuși să simți decât suprafața rece a acesteia.

Ceea ce vezi în interiorul oglinzii nu este decât o *image* a realității, adică o realitate *virtuală*; un vis. Același lucru se întâmplă atunci când oamenii visează cu ochii deschiși. De ce? Deoarece ceea ce văd ei în interiorul minții lor este doar o copie a realității pe care o creează creierul lor. Este o *image* a lumii exterioare pe care și-o construiesc singuri în mintea lor. Altfel spus, este o manieră

personală de a interpreta lumea exterioară. Un câine sau un vultur vor percepe aceeași realitate, dar într-o manieră diferită, în funcție de felul în care este descifrată ea de creierul lor.

Încearcă acum să privești în interiorul ochilor tăi. Aceștia percep lumina reflectată de milioanele de obiecte din lumea exterioară. Soarele își trimite lumina pretutindeni, iar obiectele o reflectă. Razele luminoase pătrund în ochii tăi și proiectează imaginile obiectelor care le-au reflectat. Tu crezi că vezi aceste obiecte, dar singurul lucru pe care îl vezi cu adevărat este lumina reflectată de ele.

Tot ceea ce percepi este o reflectare a realității, similară cu cea dintr-o oglindă, cu o singură diferență, extrem de importantă: în spatele oglinzii nu se află nimic, dar în spatele ochilor tăi se află creierul, care încearcă să descifreze informațiile primite. Creierul tău interpretează tot ceea ce percepi în funcție de semnificația pe care o acorzi simbolurilor, de structura limbajului tău și de cunoașterea programată în mintea ta. Întreaga realitate pe care o percepi este filtrată prin lentila convingerilor tale. Rezultatul acestui proces de interpretare a realității percepute în funcție de convingerile tale este visul tău personal. Acesta este mecanismul prin care tu îți crezi în minte o realitate virtuală.

Nu este greu să îți dai seama cât de ușor le este oamenilor să distorsioneze ceea ce percep. Lumina reproduce o imagine perfectă a realității, dar noi

distorsionăm această imagine prin povestea pe care o creăm cu ajutorul simbolurilor și al opiniilor pe care le-am învățat. Imaginația ne ajută să visăm această realitate, pe care o considerăm apoi un adevăr absolut. De fapt, visul nostru reprezintă un adevăr relativ, o *reflectare* a adevărului, care ne apare întotdeauna distorsionat din cauza cunoașterii acumulate în memoria noastră.

Foarte mulți maștri au afirmat de-a lungul timpului că mintea reprezintă o lume în sine, iar acest lucru este foarte adevărat. Lumea pe care credem că o vedem în exterior se află de fapt în *interiorul* nostru. Ea nu reprezintă decât o suită de *imagini* proiectate în mintea noastră, un *vis*. Noi visăm în permanență, iar înțelepții au știut dintotdeauna acest lucru, nu doar în Mexic, ci și în Grecia, în Roma antică, în India sau în Egipt. Înțelepții din întreaga lume au afirmat întotdeauna că „viața este un vis“. Din păcate, foarte puțini oameni sunt conștienți de acest lucru.

Atunci când nu suntem conștienți că visăm, este foarte ușor să dăm vina pe altceva sau pe altcineva din exterior pentru distorsiunile din visul nostru, respectiv pentru tot ceea ce ne face să suferim. Dacă am deveni conștienți de faptul că trăim într-un vis și că noi suntem artiștii care își creează propria viață, noi am face un mare pas înainte în evoluția noastră, întrucât ne-am asuma responsabilitatea pentru această creație. Înțelegerea faptului că mintea visează în permanență ne oferă cheia care ne permite schimbarea visului, în cazul în care acesta nu ne este pe plac.

Cine visează povestea vieții tale? Tu. Dacă nu îți place viața pe care o ai sau dacă detești ceea ce crezi despre tine, tu ești singurul om care poate schimba această realitate. La urma urmelor, este visul tău. Dacă îți place acest vis, foarte bine; continuă să te bucuri de el și să savurezi fiecare moment. În schimb, dacă visul tău se dovedește un coșmar, dacă ai parte numai de drame și de suferință și dacă nu îți place viața pe care o trăiești, schimb-o. Există milioane de cărți scrise de milioane de visători din această lume, și toate conțin puncte de vedere diferite. Povestea vieții tale este la fel de interesantă ca oricare din aceste cărți, ba este chiar mai interesantă, întrucât continuă să se schimbe. Visul pe care l-ai trăit la vârsta de 10 ani nu a fost identic cu cel pe care l-ai trăit la vârsta de 15 ani, la 20 de ani, la 30, 40 sau 50 de ani, respectiv cu cel pe care îl trăiești la ora actuală.

Povestea pe care o visezi astăzi nu este identică cu cea pe care ai visat-o ieri, și nici măcar cu cea pe care ai visat-o acum o jumătate de oră. Ori de câte ori îți descrii în cuvinte această poveste, ea se schimbă în funcție de cel căruia i-o povestești, de starea ta fizică și emoțională de la momentul respectiv sau de convingerile tale. Chiar dacă încerci să spui aceeași poveste, în realitate aceasta se schimbă. La un moment dat, îți dai seama că ea nu este altceva decât o poveste. Ea nu reprezintă realitatea în sine, ci doar o realitate virtuală. Altfel spus, nu este altceva decât un vis. Ce-i drept, este un vis colectiv, întrucât toți oamenii

îl împărtășesc în același timp. Visul colectiv al umanității sau *visul planetei* a existat înainte ca tu să te naști în această lume. Dacă nu ar fi fost așa, tu nu ți-ai fi putut crea propria poveste, propria operă artistică.

AL DOILEA LEGĂMÂNT: NU LUA NIMIC ÎN NUME PERSONAL

Haide să ne folosim de puterea imaginației noastre pentru a crea un vis colectiv, știind însă că acesta nu reprezintă altceva decât un simplu vis. Imaginează-ți că te afli într-un mall uriaș în care există sute de cinematografe. Te uiți în jur ca să vezi ce filme rulează și constăți că unul dintre ele are numele tău. Uimitor! Intri în cinematograful și constăți că sala este goală. O singură persoană se află în ea. Te așezi în spatele ei, încercând să nu o deranjezi, dar ea nu te bagă în seamă. Întreaga ei atenție este focalizată asupra filmului.

Te uiți la ecran, și surpriză! Recunoști toți eroii care apar pe el: părinții tău, frații și surorile tale, iubitul sau iubita, copiii și prietenii tăi. Constăți apoi că eroul principal al filmului ești chiar tu! Tu ești vedeta acestui film, iar scenariul lui îți prezintă povestea vieții tale. Mai mult, persoana din fața ta ești tot tu. Tu ești cel care își contemplă povestea propriei vieți. Desigur, eroul principal al filmului nu reprezintă decât interpretarea ta legată de tine, la fel cum celelalte personaje din el reprezintă interpretarea ta

legată de ele. După o vreme te simți copleșit de cele văzute, așa că te decizi să intri într-o altă sală de cinematograf.

Și de această dată întâlnești în sală o singură persoană care se uită la film, iar aceasta nu te bagă în seamă, întrucât este prea concentrată. Privind ecranul, constăți că privești aparent același film, dar de data aceasta nu mai ești personajul principal, ci unul secundar. De fapt, filmul nu mai prezintă povestea vieții tale, ci povestea vieții mamei tale. Într-adevăr, persoana din fața ta este mama ta, care își privește concentrată filmul propriei sale vieți. Privind imaginile, îți dai seama că mama ta nu este exact persoana care apărea în filmul tău. Felul în care se proiectează mama ta pe sine diferă de maniera în care o percepi tu. Așa ar dori ea să fie percepută de cei din jur. Tu știi însă că aceste imagini nu corespund realității. Mama ta nu face altceva decât să joace un rol, dar acest rol corespunde manierei în care se percepe ea *pe sine*, și acest lucru te șochează.

Observi apoi că personajul care are fața ta nu corespunde nici el celui din filmul tău. Fără să vrei, îți spui: „Bine, dar acesta nu sunt eu!“ Într-adevăr, nu ești tu, dar așa te percepe mama ta. Asta crede ea despre tine, iar imaginea rezultată diferă fundamental de cea care există în mintea ta. Observi apoi eroul care îl reprezintă pe tatăl tău, respectiv maniera în care este perceput acesta de mama ta, și constăți din nou că el nu corespunde cu cel din filmul tău. Tu îl percepi altfel pe tatăl tău decât îl percepe mama ta. Din acest punct de vedere, percepțiile mamei

tale ți se par complet distorsionate, inclusiv cele referitoare la ceilalți eroi ai filmului. De pildă, observi felul în care mama ta o percepe pe iubita ta (sau îl percepe pe iubitul tău). De data aceasta, imaginea ți se pare atât de distorsionată încât chiar te simți puțin supărat pe ea. „Cum îndrăznește!?” Enervat, te ridici și ieși din sala de cinematograf.

Intri apoi în următoarea sală și constăți că pe ecran rulează povestea vieții iubitei tale. Observi felul în care te percepe aceasta, iar eroul care îți poartă numele este la fel de diferit, nu doar de eroul din filmul tău, dar și de cel din filmul mamei tale. Observi felul în care îți percepe iubita ta copiii, familia și prietenii, dar și cel în care se percepe ea pe sine. Și de această dată, constăți că aceste percepții nu corespund cu ale tale. În continuare, ieși din sală și intri în sala în care rulează filmul vieții copiilor tăi. Observi cu uimire felul în care aceștia te percep pe tine, dar și pe ceilalți eroi din viața ta: bunicul și bunica etc. Nu-ți vine să crezi ce vezi. Descoperi astfel că toți oamenii percep în mod distorsionat realitatea.

După ce ai văzut toate aceste filme, te decizi să intri din nou în prima sală, pentru a-ți revedea filmul propriei vieți. Îl privești pe eroul care îți joacă rolul, dar acum nu mai crezi nimic din ceea ce vezi. Ai înțeles în sfârșit că povestea vieții tale nu este altceva decât o simplă poveste. Întreaga viață ai jucat un anumit rol, dar acesta nu ți-a folosit la nimic, întrucât nimeni din afara ta nu te-a

perceput așa cum ți-ai fi dorit tu. Realizezi acum că drama din filmul vieții tale nu este percepută ca atare de cei din jurul tău, a căror atenție este mult prea focalizată asupra filmului care se derulează în propria lor minte. La urma urmelor, ei nu te-au observat nici măcar când te-ai așezat în spatele lor, în sălile de cinematograful în care rulau filmele vieților lor! Toți actorii își focalizează atenția exclusiv asupra poveștii lor, care reprezintă pentru ei singura realitate pe care o cunosc. Ei sunt atât de concentrați asupra realității pe care și-au creat-o încât nu își observă nici măcar *propria lor* prezență, respectiv pe cel care se uită la filmul vieții lor.

În clipa în care vei înțelege acest lucru, totul se va schimba pentru tine. Nimic nu va mai rămâne la fel, întrucât acum îți vei da seama ce se întâmplă de fapt. Oamenii trăiesc în propria lor lume, în propriul lor film, în propria lor poveste. Ei își investesc întreaga credință în această poveste, care devine pentru ei adevărul absolut. De fapt, este un adevăr relativ, întrucât nu este acceptat pe deplin decât de ei. Îți vei da astfel seama că opiniile lor legate de tine nu au nimic de-a face cu tine cel real, ci doar cu personajul care trăiește în filmul lor, și care nu este identic cu personajul din filmul tău. De pildă, personajul pe care îl critică sau îl condamnă este eroul din filmul lor, care nu are nimic de-a face cu tine. Tot ceea ce cred oamenii despre tine se referă de fapt la *imaginea* pe care o au ei în legătură cu tine, care nu este totuna cu tine.

Cred că îți este clar în acest moment că oamenii care te iubesc cel mai mult nu te cunosc aproape deloc, la fel cum nici tu nu îi cunoști. Singurul lucru pe care îl știi despre ei este ceea ce crezi despre ei. Tu nu cunoști decât imaginea pe care ți-ai creat-o în legătură cu ei, iar această imagine nu are nimic de-a face cu adevărul lor lăuntric. Credeai că îți cunoști foarte bine părinții, soția, copiii și prietenii, dar adevărul este că nu ai nici cea mai mică idee ce se petrece în universul lor subiectiv, ce gândesc ei, ce simt și ce visează. Încă și mai surprinzător este faptul că până acum credeai că te cunoști *pe tine însuși*. Adevărul este că nu te cunoști nici măcar pe tine însuși, întrucât ai jucat atât de multă vreme diferite roluri încât ai ajuns să le stăpânești perfect, uitând de cel care ești cu adevărat.

Îți dai astfel seama cât de ridicol este să spui că: „Iubita mea nu mă înțelege. Nimeni nu mă înțelege.“ Sigur că nu te înțeleg. La urma urmelor, nici măcar tu însuși nu te înțelegi. Personalitatea ta se schimbă tot timpul, în fiecare clipă, în funcție de rolul pe care îl joci, de ceilalți eroi din povestea ta sau de maniera în care se derulează visul tău în momentul respectiv. Atunci când ești acasă, îți asumi o anumită personalitate. Atunci când ești la serviciu, îți asumi o cu totul altă personalitate. În mijlocul prietenilor tăi, îți pui o anumită mască. În mijlocul prietenelor tale, îți pui o altă mască. Cu toate acestea, întreaga viață ai pornit de la premisa că ceilalți oameni te cunosc foarte bine. De aceea, ori de câte ori nu au făcut ceea ai fi dorit tu să faci, ai

interpretat reacția lor la modul personal, ai reacționat cu mânie și te-ai folosit de cuvinte pentru a crea o întreagă dramă fără niciun rost.

În acest context, este ușor de înțeles de ce există atâtea conflicte între oameni. Această planetă este populată cu miliarde de visători care nu sunt conștienți de faptul că ceilalți oameni trăiesc în propria lor lume subiectivă și își vizează propriile vise. Ei nu cunosc decât *un singur* punct de vedere, cel al eroului principal din filmul lor, în care totul se referă la ei. Atunci când eroii din rolurile secundare afirmă ceva care nu corespunde punctului de vedere, ei se înfurie și încearcă să își apere poziția. Își doresc ca ceilalți eroi să joace rolurile pe care li le atribuie ei, iar atunci când nu o fac, se simt răniți. Altfel spus, ei iau *totul* în nume personal. Dacă ai înțeles acest lucru, ți-ai dat cu siguranță seama și care este soluția, care este pe cât de simplă, pe atât de logică: *nu interpreta nimic la modul personal*.

Cred că acum ai înțeles care este semnificația profundă a celui de-al doilea legământ. Acesta îți conferă o imunitate deplină în cadrul interacțiunilor pe care le ai cu ceilalți eroi din povestea ta. Punctele lor de vedere nu trebuie să te intereseze. Dacă ai înțeles că nimic din ceea ce spun sau din ceea ce fac ceilalți nu are vreo legătură cu tine (cel adevărat), nu mai contează cine te bârfește, cine te condamnă, cine te respinge sau cine refuză să accepte punctul tău de vedere. Criticile celor din jur nu te mai

afectează. Nu merită nici măcar să îți dai osteneala de a-ți apăra propriul punct de vedere. Lasă câinii să latre, căci asta este menirea lor. Și ce dacă latră? Nimic din ceea ce spun despre tine ceilalți oameni nu te poate afecta, întrucât tu ești imun la opiniile și la emoțiile lor otrăvite. Ești absolut imun față de prădători, față de toți cei care se folosesc de bârfe și de critici pentru a-i face pe cei din jurul lor să sufere, atrăgând astfel inclusiv asupra lor această suferință.

„*Nu interpreta nimic la modul personal*“ este instrumentul perfect pentru orice interacțiune cu semenii tăi. El te poate ajuta să atingi starea de libertate personală, întrucât nu mai trebuie să îți guvernezi viața în funcție de opiniile celorlalți oameni. Această perspectivă este profund eliberatoare! Tu poți face orice dorești, știind că ceea ce faci nu are nimic de-a face cu ceilalți, ci numai cu tine. Singura persoană din povestea ta care trebuie să te intereseze ești *tu*. Această perspectivă schimbă dintr-odată totul. Reține: conștientizarea adevărului reprezintă primul pas către autocontrol și către cunoașterea de sine, și exact asta faci acum. Acest legământ descrie un mare adevăr.

Dacă ai înțeles acest adevăr, este imposibil să mai iei ceva la modul personal. Dacă ai înțeles că toți oamenii trăiesc în propria lor lume subiectivă, în propriul lor film, cel de-al doilea legământ devine un adevăr implicit, o afirmație de bun simț. *Nu interpreta nimic la modul personal.*

5

ADEVĂR SAU FICȚIUNE

Al Treilea Legământ: Nu face presupuneri inutile

Milenii la rând, oamenii au crezut că în mintea umană există un conflict între bine și rău. Acest lucru este complet fals. Binele și răul nu sunt decât rezultatul adevăratului conflict, iar acesta se referă la discrepanța dintre adevăr și minciună. Practic, *toate* conflictele sunt consecința unor minciuni. Adevărul nu poate genera niciodată conflicte. El nu simte nevoia să demonstreze că are dreptate, ci există în sine, indiferent dacă noi îl credem sau nu. Pe de altă parte, minciunile nu există decât dacă le creăm și nu pot supraviețui decât dacă credem în ele. Ele reprezintă o distorsionare a mesajelor

transmise prin cuvinte, a semnificației lor, care se reflectă apoi în mintea umană. Minciunile nu sunt niciodată reale. Ele sunt propria noastră creație. Noi suntem cei care le dăm viață și care le facem să pară reale în realitatea virtuală a minții noastre.

Când eram adolescent, bunicul mi-a spus acest adevăr simplu, dar mi-au trebuit mulți ani ca să îl înțeleg cu adevărat, întrucât întotdeauna m-am întreat: „Cum putem cunoaște noi adevărul?“ De fapt, mă foloseam de simboluri pentru a încerca să înțeleg adevărul, deși realitatea este că simbolurile nu pot afecta în niciun fel adevărul. Acesta a existat cu mult timp înainte ca oamenii să inventeze simbolurile.

În calitatea noastră de artiști, noi distorsionăm adeseori adevărul cu ajutorul simbolurilor noastre, dar nu aceasta este adevărata problemă. Așa cum spuneam mai devreme, problema nu apare decât atunci când *credem* că această distorsionare ne face rău (există și minciuni inocente). Să luăm un exemplu. Să vedem cum ne putem folosi de cuvinte pentru a crea o poveste (ca să nu zic o *superstiție*) despre un scaun. Ce știm noi în legătură cu scaunul? Putem spune despre el că este făcut din lemn, din metal sau din pânză, dar acestea nu reprezintă decât simboluri care exprimă un punct de vedere. Adevărul este că noi nu știm ce reprezintă în realitate acest obiect. În schimb, ne folosim de cuvinte cu toată autoritatea pentru a ne transmite nouă înșine, dar și pentru a le transmite

celorlalți, un mesaj: „Acest scaun este urât. Detest acest scaun.“

Mesajul este deja distorsionat, dar acesta nu este decât începutul. Noi putem adăuga: „Ce scaun stupid. Cred că orice om care se pune pe el devine la fel de stupid. Am convingerea că ar trebui să fie distrus, căci dacă cineva se pune pe el și cade, își poate rupe oasele. Da, acest scaun este malefic! Haide să dăm o lege împotriva scaunului, pentru ca toată lumea să știe că reprezintă un pericol pentru societate. De acum înainte, este absolut interzis ca cineva să se apropie de acest scaun malefic!“

Dacă le vom transmite celor din jur acest mesaj, toți cei care vor fi de acord cu el vor începe să se teamă de scaunul cel rău. În scurt timp, vor exista oameni care se vor teme atât de tare de el încât vor avea chiar coșmaruri legate de el. Ei vor deveni obsedați de scaunul cel rău și își vor propune să îl distrugă înainte ca el să îi distrugă pe ei.

Îți dai seama până unde putem ajunge noi prin puterea cuvintelor noastre? De fapt, scaunul nu este altceva decât un simplu obiect. El există, și acesta este singurul lui adevăr. Povestea pe care o creăm noi în legătură cu scaunul nu are nimic de-a face cu adevărul. Ea nu este altceva decât o superstiție, un mesaj distorsionat, adică o minciună. Dacă nu credem în această minciună, nu apare nicio problemă, dar dacă credem în ea și încercăm să le-o transmitem și altora, ea poate conduce la ceea ce noi am ajuns să numim *rău*. Desigur, acest *rău* are numeroase

nivele, în funcție de puterea noastră personală. Există oameni care dețin atât de multă putere încât pot declanșa un război mondial, în urma căruia mor milioane de oameni. Lumea în care trăim este plină de tirani care invadează alte țări și care distrug popoare întregi, în numele unor minciuni.

Cred că ai înțeles acum cum apare conflictul în mintea umană, dar numai în mintea *umană*, adică în realitatea virtuală. În restul naturii conflictul nu există. Există miliarde de oameni care distorsionează simbolurile din mintea lor și care le transmit semenilor lor mesaje false. Din păcate, această maladie afectează întreaga umanitate. Așa se nasc războaiele, nedreptățile și abuzurile. Așa se naște *iadul*. Iadul nu este altceva decât un vis mincinos.

Reține: visul nostru depinde în totalitate de convingerile pe care le avem, iar acestea pot fi adevărate, dar pot fi la fel de bine și false. Adevărul conduce întotdeauna la autenticitate și la fericire, în timp ce minciunile conduc inevitabil la limitare, la suferință și la dramă. Cei care cred în adevăr, trăiesc practic în rai. Cei care cred în minciuni, sfârșesc mai devreme sau mai târziu prin a trăi în iad. Nimeni nu trebuie să moară pentru a ajunge în rai sau în iad. Raiul se află pretutindeni în jurul nostru, la fel ca și iadul. Ambele reprezintă un punct de vedere, o stare de spirit. Din păcate, marea majoritate a oamenilor se lasă conduși de minciuni. Ei sunt cei care le creează, după care

minciunile ajung să îi controleze. Mai devreme sau mai târziu, adevărul iese însă întotdeauna la suprafață, iar minciunile nu mai pot supraviețui în prezența luminii sale.

Cu secole în urmă, oamenii credeau că Pământul este plat. Cineva a spus nici mai mult nici mai puțin decât că Pământul este susținut de niște elefanți, întrucât această afirmație l-a făcut să se simtă mai în siguranță. Foarte mulți oameni au aderat la această convingere. La ora actuală se știe că Pământul este rotund, nu plat! Convingerea că Pământul este plat a existat multă vreme, și foarte mulți oameni au crezut în ea, dar asta nu înseamnă că a fost vreodată adevărată.

Una dintre cele mai mari minciuni care circulă la ora actuală în lume este aceea că: „Nimeni nu este perfect.“ Ea justifică perfect comportamentul unora, iar majoritatea oamenilor sunt de acord cu ea, dar acest lucru nu o face cu nimic mai adevărată. Dimpotrivă, absolut toți oamenii sunt perfecți. Din păcate, noi am auzit această minciună încă din copilărie și am ajuns să ne judecăm singuri, raportându-ne la o *imagine* a perfecțiunii. Noi căutăm în permanență această perfecțiune și constatăm că tot ceea ce există în Univers este perfect, mai puțin oamenii! Soarele este perfect, stelele sunt perfecte, planetele sunt perfecte, dar nu și oamenii, care cred că „Nimeni nu este perfect“! Adevărul este că tot ceea ce există în creație este perfect, inclusiv oamenii.

Dacă nu reușim să fim suficient de lucizi pentru a realiza acest adevăr, acest lucru se datorează faptului că suntem orbiți de minciună. De pildă, unii ar putea spune: „Bine, dar ce poți spune despre cei care sunt handicapați fizic? Sunt și aceștia perfecți?” În raport cu *imaginea* noastră despre perfecțiune, aceștia pot părea imperfecti, dar nimeni nu cunoaște adevărul ascuns. La urma urmelor, cine poate spune că o *boală* sau un *handicap* nu sunt perfecte?

Tot ceea ce ne caracterizează este perfect, inclusiv bolile sau handicapurile de care suferim. Un om care are dificultăți în a învăța este perfect. La fel și cel care s-a născut fără un braț sau fără un deget, ori un om bolnav. De fapt, nu există nimic altceva decât perfecțiunea, iar înțelegerea acestui adevăr reprezintă un mare pas înainte în evoluția noastră. Afirmatia contrară echivalează cu neînțelegerea adevăratei noastre esențe. De fapt, nu este suficient să *susținem* că suntem perfecți; trebuie să și *credem* acest lucru. Dacă pornim de la premisa că suntem imperfecti, această minciună conduce la alte minciuni, care să o sprijine. Împreună, toate aceste minciuni ajung să oculteze adevărul și să guverneze visul pe care ni-l creăm. Minciunile nu sunt altceva decât niște superstiții, iar noi am ajuns să trăim într-o lume a tuturor superstițiilor. Din păcate, foarte puțini oameni sunt conștienți de acest lucru.

Imaginează-ți că mâine dimineață te vei trezi în Europa secolului al XIV-lea, știind tot ce știi acum și având

aceleași convingeri. Imaginează-ți ce ar gândi ceilalți oameni despre tine și cum te-ar judeca ei. De pildă, ei te-ar condamna dacă ai face baie în fiecare zi. Practic, toate convingerile tale ar părea niște amenințări pentru convingerile lor. Cât timp crezi că le-ar lua pentru a te condamna pentru vrăjitorie? Cu siguranță, te-ar tortura și te-ar convinge să mărturisești că ești un vrăjitor, iar în cele din urmă te-ar ucide, întrucât convingerile tale le-ar provoca o teamă prea mare. Oamenii din secolul XIV trăiau o viață bazată pe superstiții crase. Aproape nimic din ceea ce credeau ei nu era adevărat. Dacă ai ajunge astăzi în lumea lor, tu ți-ai da seama cu ușurință de acest lucru, ca urmare a convingerilor tale actuale. Acei oameni nu erau însă conștienți de superstițiile lor. Din punctul lor de vedere, modul lor de viață era absolut normal. Ei nu cunoșteau un alt mod de viață, întrucât nu au învățat niciodată altceva.

În mod similar, este posibil ca ceea ce crezi tu în ceea ce te privește să fie o superstiție la fel de crasă ca și cele în care credeau oamenii de acum câteva secole. Imaginează-ți ce s-ar întâmpla dacă oamenii care vor trăi pe Pământ peste șapte sau opt secole ar putea vedea ce credem noi la ora actuală. Felul în care ne tratăm propriul corp este încă barbar, chiar dacă nu la fel de mult ca acum câteva secole. Corpul nostru ne este profund loial, dar noi îl judecăm tot timpul și adeseori abuzăm de el. Îl tratăm de parcă ar fi dușmanul nostru, deși este cel mai bun prieten

pe care îl avem. Societatea în care trăim acordă o importanță excesivă frumuseții fizice așa cum ne este prezentată aceasta în reclame, în filme și în revistele de modă. Dacă pornim de la premisa că nu suntem suficient de atrăgători ținând cont de aceste imagini, noi perpetuăm practic o minciună și ne folosim de cuvinte împotriva propriei noastre ființe și a adevărului nostru lăuntric.

Oamenii care controlează mass-media ne spun ce ar trebui să credem, cum ar trebui să ne îmbrăcăm, ce ar trebui să mâncăm etc., și ne manipulează cum doresc, de parcă am fi niște păpuși. Dacă doresc să urâm pe cineva, ei își răspândesc minciunile în întreaga lume, iar acestea acționează ca și cum ar fi magice. Imaginează-ți ce ar crede oamenii din viitor despre superstițiile noastre actuale. Dacă un astfel de om ar apărea în lumea noastră și ne-ar spune că el crede în perfecțiunea întregii creații, inclusiv a tuturor oamenilor, oare nu l-am crucifica?

Ce este adevărat și ce este o minciună? Adevărul nu poate fi deosebit de minciună decât cu ajutorul lucidității, întrucât nu are nimic de-a face cu cuvintele sau cu cunoașterea. În schimb, minciunile depind în mod decisiv de acestea, iar în lume predomină miliarde de minciuni. Oamenii le cred tocmai pentru că nu sunt lucizi. Ei ignoră adevărul deoarece nu îl văd. Prin procesul de dresare, noi acumulăm foarte multă cunoaștere, iar aceasta acționează ca o perdea de fum care nu ne permite să sesizăm adevărul, adică realitatea așa cum este ea. Noi nu vedem decât ceea

ce dorim să vedem și nu auzim decât ceea ce dorim să auzim. Sistemul nostru de convingeri este precum o oglindă care nu ne arată decât lucrurile în care credem.

De-a lungul vieții, noi învățăm atât de multe minciuni încât acestea sfârșesc prin a crea un eșafodaj extrem de complicat. Lucrurile devin încă și mai complicate din cauza faptului că noi *gândim*, iar apoi *credem* în gândurile noastre. Noi pornim de la premisa că ceea ce credem este un adevăr absolut și nu ne amintim niciodată că acesta este de fapt un adevăr relativ sau virtual. De cele mai multe ori, el nu are mai nimic de-a face cu adevărul absolut, dar reprezintă singura noastră realitate, atât timp cât nu ne cultivăm luciditatea.

AL TREILEA LEGĂMÂNT: NU FACE PRESUPUNERI

Ajungem astfel la cel de-al treilea legământ: *Nu face presupuneri*. Prezumțiile înseamnă să cauți necazul cu lumânarea, întrucât cele mai multe dintre ele nu sunt adevărate. Ele sunt pură ficțiune. De pildă, una dintre cele mai false prezumții de la care pornim este aceea că tot ceea ce există în realitatea noastră virtuală reprezintă adevărul curat, la fel ca și ceea ce există în realitatea virtuală a celorlalți oameni. Ei bine, tocmai am aflat în capitolele anterioare că aceste realități virtuale nu au nimic de-a face cu adevărul!

Dacă ne-am cultiva luciditatea, noi am putea vedea cu ușurință prezumțiile pe care le facem. Oamenii sunt înzestrați cu o imaginație extrem de bogată. Ei își imaginează tot timpul câte ceva, o idee sau un gând, ori o poveste întreagă. Pornind de la simbolurile pe care le percep în mintea lor, ei își imaginează ce fac, ce gândesc și ce spun ceilalți oameni despre ei, făcând din țânțar armăsar și creând adevărate drame. Astfel, ei inventează povești care nu sunt adevărate decât pentru ei, fapt care nu îi împiedică să creadă în ele. Orice prezumție conduce la o alta. Adeseori, noi tragem concluzii pripite, după care interpretăm propria poveste la modul cel mai personal cu putință. În final, îi condamnăm pe ceilalți, nu doar în sinea noastră, ci și față de alți oameni, astfel încât să ne justificăm prezumțiile făcute. În mod evident, prin răspândirea unei minciuni nu facem decât să o amplificăm și mai mult.

Datul cu presupusul și interpretarea extrem de personală a propriilor prezumții reprezintă începutul oricărui iad. Marea majoritate a conflictelor noastre au la bază acest mecanism, și nu este greu de înțeles de ce. Prezumțiile nu sunt altceva decât minciuni pe care ni le spunem singuri și care conduc la adevărate drame, care nu au niciun temei, întrucât noi nu știm care este adevărul real. De cele mai multe ori, datul cu presupusul echivalează cu inventarea unei drame acolo unde aceasta nu există. Toți oamenii inventează astfel de drame, dar nouă nu ar trebui să ne pese de ei, căci povestea lor nu are nimic de-a face cu povestea noastră.

Conștientizează faptul că aproape tot ceea ce îți spui în mintea ta reprezintă o prezumție. De pildă, dacă ești părinte, știi foarte bine cât de ușor este să faci astfel de prezumții legate de copiii tăi. Dacă este miezul nopții și fata ta adolescentă nu s-a întors încă acasă de la petrecerea la care s-a dus, mintea ta o ia razna. Începi să te gândești la tot ce poate fi mai rău: „Dacă i s-a întâmplat ceva? Poate că ar trebui să sun la poliție!“ Există atât de multe posibilități pe care ți le imaginezi, toate neplăcute, desigur, încât capul începe să ți se învâртеască din cauza dramei pe care ți-o crezi singur. Zece minute mai târziu, fata ta ajunge acasă, cu un zâmbet mare întipărit pe față. Când adevărul ți se revelează și toate minciunile de dinainte dispar ca prin farmec, îți dai seama că te-ai torturat singur fără niciun temei. Așadar, *nu face presupuneri inutile*.

Dacă al doilea legământ („Nu interpreta nimic la modul personal“) ți-a conferit imunitate în interacțiunea cu ceilalți oameni, cel de-al treilea („Nu face presupuneri inutile“) îți va conferi imunitate față de interacțiunea cu tine însuși, cu vocea cunoașterii din mintea ta sau cu procesul pe care îl numim în mod curent *gândire*. Toate prezumțiile reprezintă gânduri. Noi gândim prea mult, iar gândurile noastre ne fac să emitem presupuneri. Simpla întrebare: „Ce s-ar întâmpla dacă?“ poate conduce la cele mai cumplite drame. Oamenii se gândesc prea mult, iar gândurile lor îi fac să se teamă. Din păcate, noi nu deținem controlul asupra procesului de gândire, asupra

simbolurilor pe care le distorsionăm în mintea noastră. Dacă ne-am bloca procesul de gândire, noi nu am mai încerca să ne explicăm nimic, și implicit nu am mai face presupuneri inutile.

Oamenii simt nevoia să explice și să justifice totul. Ei simt nevoia să cunoască, și întrucât adevărul nu poate fi cunoscut decât prin luciditate (nu prin gândire), ei au inventat prezumțiile, ca să umple acest gol. Lor nu le pasă în ce măsură este adevărată sau nu cunoașterea lor. Ei cred 100% în ea, întrucât cunoașterea îi face să se simtă în siguranță. Mintea umană nu își poate explica o sumedenie de lucruri. Ea este plină de întrebări la care caută răspunsuri. Din păcate, în loc să ne punem aceste întrebări, noi începem întotdeauna prin a ne da cu presupusul. Dacă ne-am pune întrebările corecte, nu ar mai trebui să facem prezumții. De aceea, este întotdeauna de preferat să punem întrebări și să fim cât mai specifici.

Dacă nu ne dăm cu presupusul, noi ne putem focaliza întreaga atenție asupra adevărului, nu asupra *gândurilor* noastre pe care le confundăm cu el. În acest caz, putem vedea viața exact așa cum este, nu așa cum ne-am dori noi să o vedem. Așa cum vom descoperi în continuare, renunțarea la presupunerile inutile conduce la redobândirea puterii personale pe care am investit-o în ele. Prin redobândirea acestei energii extrem de prețioase, noi ne putem folosi de ea pentru a ne crea un alt vis: visul raiului personal. De aceea, *nu mai face presupuneri inutile.*

6

PUTEREA CREDINȚEI

Simbolul lui Moș Crăciun

A existat cândva o perioadă în viața noastră când eram stăpânii absoluți ai credinței noastre. După ce am trecut însă prin procesul de educație, puterea credinței noastre s-a divizat între simbolurile pe care le-am învățat, iar la un moment dat acestea au început să ne guverneze viața. De fapt, puterea credinței noastre s-a transformat în *tot ceea ce cunoaștem*, iar de atunci cunoașterea a ajuns să capete controlul asupra noastră. În mod firesc, copiii mici sunt copleșiți de convingerile celor din jurul lor. Simbolurile reprezintă o invenție minunată, dar copiii află de ele numai învățând opiniile și convingerile deja existente ale adulților. Ei acceptă cu

ușurință aceste opinii, fără să se întrebe vreodată dacă sunt adevărate sau nu. Când ajung să stăpânească limbajul pe care l-au asimilat odată cu toate opiniile oamenilor mari, simbolurile capătă deja puterea credinței lor.

Acest lucru nu este bun sau rău în sine, corect sau greșit. Pur și simplu, așa se petrec lucrurile pe această planetă, iar mecanismul este universal. Prin intermediul lui, oamenii învață să se integreze în societate. Ei învață o limbă, o religie sau o filozofie, un mod de a trăi, și își construiesc întregul sistem al convingerilor pe opiniile pe care le-au auzit de mici. Copiii nu au niciun motiv să pună la îndoială ce le spun adulții, până când suferința îi învață că nu tot ce au auzit în copilărie a fost adevărat.

De pildă, ei se duc la școală și îi aud vorbind pe copiii mai mari. Aceștia îi arată cu degetul și râd: „Îl vezi pe puștiul acela? Încă mai crede în Moș Crăciun.“ Mai devreme sau mai târziu, ei descoperă că Moș Crăciun nu există. Tu îți mai aduci aminte cum ai reacționat, cum *te-ai simțit* atunci când ai aflat că Moș Crăciun nu există? Desigur, părinții tăi nu au avut intenții rele atunci când ți-au spus că Moș Crăciun există. Această credință reprezintă o tradiție minunată în care cred milioane de oameni. Există chiar un colind care descrie perfect ceea ce li se spune copiilor despre Moș Crăciun: „Fii cu ochii în patru; nu mai plânge și nu te bosumfla. Am să îți spun de ce: Moș Crăciun vine în oraș!“ Copiilor li se spune că Moș Crăciun știe tot ce

fac, dacă au fost cumiți sau nu, dacă s-au spălat sau nu pe dinți înainte de culcare. Și ei *cred* în ceea ce li se spune.

Când vine Crăciunul, copilul primește cadouri, dar nu pe cele pe care și le dorea. Să spunem că își dorea o bicicletă și că a fost cuminte întregul an, dar familia lui este foarte săracă și nu își poate permite o bicicletă. Când copilul își deschide cadourile, el se simte dezamăgit, întrucât nu a primit bicicleta pe care a cerut-o. În schimb, copilul vecinilor, care a fost foarte rău tot anul, primește o bicicletă (întrucât părinții lui și-au permis să i-o cumpere). Copilul își spune în sinea lui: „Eu am fost cuminte, iar acel copil nu a fost. Atunci, cum se face că el a primit o bicicletă, iar eu nul? Dacă este adevărat că Moș Crăciun știe tot ce fac eu, înseamnă că știe și ce face celălalt copil. De ce lui i-a adus o bicicletă, și mie nu?“

Pur și simplu nu este drept, iar copilul nu înțelege de ce. Reacția lui emoțională este una de mânie, de dezamăgire și de tristețe. El îl vede pe copilul vecinilor călărind fericit bicicleta, mai rău ca oricând, și își dorește să se ducă și să îi tragă una, sau să îi strice bicicleta. Copilul percepe astfel lumea ca fiind *nedreaptă*, iar acest lucru se datorează faptului că a crezut într-o minciună. Desigur, este o minciună nevinovată, fără intenții rele, dar copilul *crede* în ea, așa că el face un nou legământ cu el însuși și își spune: „De acum înainte nu voi mai fi cuminte. O să fiu rău, ca vecinul meu.“ Mai târziu, el descoperă că Moș Crăciun nu există deloc, dar acum este prea târziu. El nu

mai poate inversa cursul mâniei, invidiei și tristeții pe care le-a simțit și care l-au făcut să facă un nou legământ cu conștiința sa.

Acesta este doar un exemplu de investire a credinței noastre într-un simbol. Pe lângă simbolul lui Moș Crăciun există însă alte sute și mii de simboluri, povești și superstiții în care oamenii cred. Simbolul lui Moș Crăciun ilustrează cum până și o minciună inocentă poate declanșa emoții otrăvitoare în interiorul conștiinței noastre. Aceste emoții ne fac rău, ne rănesc corpul și ne provoacă o mare suferință. Și totul din cauza unei povești care nu este adevărată. Emoțiile sunt însă cât se poate de adevărate. Ele fac parte din adevărul ființei noastre, dar motivul care le-a declanșat nu este adevărat. El reprezintă o simplă ficțiune.

Dacă te întrebi de ce te simți atât de deprimat în anumite ocazii, poți fii convins că acest lucru se datorează unei povești neadevărate pe care ți-o spui și pe care o crezi. Visul tău a devenit profund distorsionat, iar acest lucru trebuie luat ca atare. El nu este rău sau bun, corect sau greșit. Pur și simplu, este ceva care se întâmplă cu miliarde de oameni. Tu nu ești singurul aflat în această situație.

Lumea simbolurilor este extrem de puternică, întrucât aceste simboluri sunt încărcate cu o forță care provine din adâncurile ființei noastre și pe care noi o numim *viață*, *credință* sau *intenție*. De cele mai multe ori, noi nici măcar

nu ne dăm seama ce se întâmplă, dar totalitatea acestor simboluri alcătuiesc o platoșă foarte puternică, alcătuită din legămintele pe care le facem, și pe care noi o numim *sistemul convingerilor*. De la o simplă literă și până la un cuvânt, de la o simplă poveste și până la o întreagă filozofie, toate aceste simboluri în care ajungem să credem fac parte integrantă din această structură.

Sistemul convingerilor structurează întreaga noastră realitate virtuală și cu fiecare legământ nou pe care îl facem, el devine din ce în ce mai puternic și dobândește din ce în ce mai multă putere, până când ajunge aproape la fel de solid ca o clădire din cărămizi. Dacă ne imaginăm că fiecare simbol, fiecare concept și fiecare legământ reprezintă o cărămidă, credința noastră reprezintă – metaforic vorbind – mortarul care unește aceste cărămizi. Cu cât avansăm mai mult în viață, cu atât mai mult și mai variat amestecăm între ele aceste simboluri, până când conceptele în care credem ajung să interacționeze între ele și să dea naștere unor noi concepte, mai complexe. Mentea abstractă devine din ce în ce mai bine organizată și din ce în ce mai complicată, iar structura continuă să crească, incluzând întreaga noastră cunoaștere.

Toltecii numesc această structură: *forma umană*. Această formă nu se referă la forma corpului nostru fizic, ci la forma minții noastre. Ea reprezintă totalitatea convingerilor noastre legate de sine și de toate celelalte lucruri care ne ajută să dăm sens visului nostru. Forma

umană este cea care ne conferă identitate, dar nu este totuna cu cadrul exterior al visului. Acest cadru este lumea materială, care reprezintă un adevăr. Forma umană este sistemul de convingeri cu toate elementele sale critice. Tot ceea ce există în acest sistem de convingeri reprezintă adevărul nostru personal. Noi judecăm totul în funcție de aceste convingeri, chiar dacă ele se împotrivesc uneori adevăratei noastre naturi.

În urma procesului de dresare, sistemul convingerilor devine *Cartea Legii* care ne guvernează viața. Atunci când urmăm regulile din această carte, noi ne răsplătim singuri; atunci când le încălcăm, noi ne pedepsim. Sistemul convingerilor devine astfel Marele Judecător din mintea noastră, dar și Victima Supremă. Mai întâi ne judecă, și apoi ne pedepsește. Marele judecător este alcătuit din simboluri și operează cu simboluri, în funcție de care judecă tot ceea ce percepe, inclusiv simbolurile! Victima este acea parte a ființei noastre care este condamnată și care primește pedeapsa. Atunci când interacționăm cu lumea exterioară, noi îi judecăm și îi pedepsim pe ceilalți oameni în funcție de aceeași Carte a Legii.

Marele judecător își joacă perfect rolul, întrucât noi suntem de acord cu legile de care ține cont. Din păcate, sistemul convingerilor noastre prinde viață în mintea noastră și se folosește de cunoașterea noastră împotriva propriei noastre ființe. El se folosește de tot ceea ce știm, de toate regulile în funcție de care considerăm că ar trebui

să ne trăim viața, pe care le aplică pentru a pedepsi victima, adică pe noi înșine. El se folosește de limbajul nostru pentru a ne critica, pentru a ne condamna, pentru a ne face să ne simțim vinovați și rușinați. Ne abuzează verbal și ne face să ne simțim mizerabil, creând în mintea noastră tot felul de demoni, și implicit un vis al iadului personal. Există nenumărate alte simboluri prin care putem exprima același adevăr.

De pildă, putem spune că sistemul convingerilor ne guvernează viața asemeni unui tiran. El ne privează de libertate și ne transformă în niște sclavi. Ne privează de întreaga noastră putere, deși noi suntem reali, iar el nu! Adevăratul nostru eu rămâne ascuns undeva în interiorul minții, dar cel care controlează mintea este acest sistem al convingerilor noastre, al cunoștințelor pe care le-am acumulat și cu care am fost de acord. Sărmanul nostru corp, care este minunat de frumos și absolut perfect, devine victima judecăților și pedepselor sale. El devine un simplu vehicul manevrat de mintea noastră așa cum dorește aceasta, fără scrupule și fără discernământ.

Sistemul convingerilor există în regatul minții. De aceea, nu îl putem vedea sau măsura, dar știm cu siguranță că există. Ceea ce nu știm este că această structură nu există decât pentru că am creat-o noi înșine. Fiind creația noastră, ne urmează oriunde ne-am duce. Am trăit atât de multă vreme în acest fel încât nici măcar nu ne mai

dăm seama de el. Deși nu este reală, ci virtuală, mintea umană are o *putere totală*, întrucât este creată de viață.

De aceea, cine dorește să evolueze pe calea lucidității și a cunoașterii de sine trebuie să devină conștient de propria sa creație și să înțeleagă că aceasta este vie. Toate convingerile noastre, de la cea mai mică dintre ele (cum ar fi sunetul unei litere) și până la cea mai mare (cum ar fi o filozofie de viață), se folosesc de forța noastră vitală pentru a supraviețui. Dacă ne-am putea vedea mintea în acțiune, am percepe milioane de forme vii, a căror viață depinde în totalitate de credința pe care o investim în ele și de atenția noastră. Noi ne folosim de forța noastră vitală pentru a susține acest edificiu. Fără noi, aceste idei nu ar putea exista, și întreaga construcție s-ar prăbuși.

Noi putem vedea cu ajutorul imaginației procesul de creație a „mitologiei noastre personale“, a sistemului nostru de convingeri, inclusiv felul în care ne investim credința în minciuni. În decursul acestui proces de învățare apar numeroase concepte care le contrazic pe celelalte. Noi ne construim atât de multe vise diferite și ne creăm atât de multe structuri încât acestea ajung să se ciocnească unele de altele, anulând puterea cuvântului nostru. Când ajungem în această situație, cuvântul nostru nu mai valorează nimic, întrucât atunci când două forțe acționează în direcții opuse, ele se anulează reciproc. Atunci când nu există decât o singură forță, care acționează în aceeași direcție, puterea ei este imensă, iar intențiile noastre se

manifestă pentru simplul motiv că așa spunem noi. Într-un astfel de caz, cuvintele noastre sunt încărcate cu întreaga putere a credinței noastre.

Copiii își investesc credința în toate lucrurile pe care le învață. Din păcate, în decursul acestui proces, ei își pierd puterea personală pe care o au asupra propriei lor vieți. Atunci când cresc și devin adulți, credința lor este investită în atât de multe minciuni încât cei mai mulți dintre ei nu mai au puterea de a-și crea visul dorit. Sistemul convingerilor lor a înghițit întreaga putere a credinței lor, astfel încât lor nu le mai rămâne aproape niciun pic de putere. În cazul anumitor simboluri, cum este cel al lui Moș Crăciun, este ușor să ne dăm seama cum ne investim credința în ele, dar nu este la fel de ușor să facem acest lucru cu toate simbolurile, cu toate poveștile și cu toate opiniile pe care le-am acceptat de-a lungul timpului în legătură cu noi și cu lumea înconjurătoare.

Este foarte important să înțelegem acest mecanism, iar singura manieră prin care îl putem înțelege constă în a fi conștienți. Dacă suntem atenți și ne convingem singuri că ne investim puterea personală în toate lucrurile în care credem, noi putem inversa acest proces, luându-ne înapoi puterea investită în simboluri, care nu vor mai avea astfel putere asupra noastră. Dacă le luăm puterea pe care am investit-o în ele, simbolurile rămân niște simple simboluri, care își vor asculta creatorul, respectiv adevăratul nostru *sine*, și care își vor îndeplini adevărata menire, aceea de instrumente de comunicare.

Atunci când ne dăm seama că Moș Crăciun nu există, noi nu mai credem în el, iar puterea pe care am investit-o în acest simbol se întoarce la noi. Ne dăm astfel seama că noi am fost cei care am acceptat să credem în Moș Crăciun. Prin cultivarea lucidității, noi ajungem să înțelegem că noi am fost cei care am acceptat să credem în toată simbolistica pe care am acceptat-o. De vreme ce noi am fost cei care ne-am investit puterea personală în toate aceste simboluri, noi suntem singurii care ne-o putem lua înapoi.

Pornind de la această premisă și de la luciditatea astfel câștigată, noi ne putem recupera puterea personală pe care am investit-o de-a lungul timpului în toate convingerile noastre, fără a o mai pierde vreodată. Dacă ne putem da seama că noi singuri ne-am creat structura convingerilor noastre, noi ne putem recupera credința în noi înșine. Căpătând încredere în noi înșine, și nu în sistemul convingerilor noastre, noi ajungem să înțelegem de unde vine adevărata noastră putere și începem să dezmembrăm această structură.

Când structura convingerilor noastre este complet anihilată, noi devenim extrem de flexibili. Putem crea orice ne propunem și putem face orice dorim. Ne putem investi credința în orice convingere nouă. Depinde numai de noi. Dacă ajungem să nu mai credem în lucrurile care ne fac să suferim, suferința dispare ca prin magie din viața noastră. În acest scop, noi nu avem nevoie de noi gânduri, ci de acțiune. Numai în acest fel ne vom putea transforma viața.

7

PRACTICA ESTE SECRETUL MAESTRULUI

Al Patrulea Legământ: Fă întotdeauna tot ce îți stă în puteri

Dacă te simți pregătit să îți schimbi viața (adică vechile legăminte), cel mai important lucru dintre toate devine luciditatea. Nu îți vei putea schimba niciodată vechile legăminte dacă nu vei deveni conștient de ceea ce îți place și de ceea ce îți displace cu adevărat. Cum ai putea schimba ceva în viața ta dacă nici măcar nu știi ce anume îți dorești să schimbi? Numai luciditatea nu este însă suficientă. Ea trebuie susținută și de acțiune. Dacă ești conștient de necesitatea unei schimbări, dar nu faci nimic pentru a o implementa, ea nu se va produce de la

sine. Orice schimbare este rezultatul acțiunii, al practicii. După cum spune proverbul: „Practica îl transformă pe discipol într-un maestru.“

Tu ai învățat tot ce ai învățat până acum prin repetiție și prin practică. Așa ai învățat să vorbești, să mergi, să citești și să scrii. Dacă ai ajuns să controlezi perfect limba pe care o vorbești, acest lucru se datorează practicii. Prin același procedeu ai învățat toate convingerile care îți guvernează astăzi viața. Viața ta actuală este rezultatul numeroșilor ani de practică.

De-a lungul întregii tale vieți, tu ai practicat încontinuu, astfel încât ai devenit cel care ești acum. Ai practicat diferitele tale convingeri actuale până când acestea au devenit automate. În mod similar, dacă vei continua să practici alte convingeri, viața ta se va schimba, mulându-se după acestea. De pildă, dacă vei practica *impecabilitatea cuvântului*, dacă vei refuza să mai *interpretezi ceva în nume personal* și dacă *nu vei mai face presupuneri inutile*, vei rupe automat zeci de legăminte care te țineau captiv în visul iadului tău personal. În scurt timp, noile tale convingeri vor deveni o opțiune a *sinelui tău real*, nu a *imaginii de sine* pe care ai cultivat-o atât de multă vreme.

Primul legământ, „*Fii impecabil în tot ceea ce spui*“, este suficient în sine pentru a-ți crea o viață cu adevărat frumoasă. El te poate conduce până la poarta raiului, dar uneori este greu de aplicat fără ajutorul celorlalte legăminte. Dacă *nu vei mai interpreta nimic la modul personal*

și dacă *nu vei mai face presupuneri inutile*, îți va fi infinit mai ușor să fii impecabil în ceea ce spui. Atunci când nu mai faci presupuneri inutile, este mult mai ușor să nu mai interpretezi nimic la modul personal, și invers. Împreună, legămintele doi și trei te ajută să respecti mult mai ușor primul legământ.

La prima vedere, primele trei legăminte pot părea dificil de aplicat. Unora li se pot părea chiar imposibile. Crede-mă însă pe mine: nu sunt imposibile. Sunt însă de acord că sunt dificil de aplicat, pentru că noi ne-am obișnuit să practicăm exact opusul lor. Toată viața noastră am practicat exclusiv credința în vocea din mintea noastră. Din fericire, pe lângă ele mai există și al patrulea legământ, care este foarte ușor de aplicat. El este cel care face ca totul să devină cu puțință: *fă întotdeauna tot ce îți stă în puteri*. Dacă faci acest lucru, este suficient. Nu trebuie să faci nici mai mult și nici mai puțin. Doar ceea ce îți stă în puteri. *Acționează*. Treci la fapte. Cum ai putea face tot ce îți stă în puteri dacă nu faci nimic?

„*Fă întotdeauna tot ceea ce îți stă în puteri*“ este legământul pe care orice om îl poate aplica. De fapt, acesta este singurul lucru pe care îl *putem* face cu toții. A face tot ce îți stă în puteri nu înseamnă să acționezi uneori la 80%, iar alteori la 20% din capacitatea ta optimă. Înseamnă să acționezi întotdeauna la 100% din potențialul tău. Aceasta trebuie să fie intenția ta. Desigur, acest potențial nu rămâne constant, ci se modifică în funcție de diferiți factori. Tu nu

ești niciodată același, căci ești viu și te schimbi tot timpul. De aceea, potențialul tău maxim se modifică la rândul lui de la o clipă la alta.

De pildă, el depinde de starea ta de oboseală sau de revigorare fizică, dar și de starea ta emoțională din momentul respectiv. Potențialul tău se va modifica în permanență în timp, dar pe măsură ce te vei deprinde să practici Cele Patru Legăminte, el va avea tendința să se îmbunătățească constant.

Al patrulea legământ le permite primelor trei legăminte să devină niște obișnuințe adânc gravate în subconștient. Repetiția și practica te vor transforma într-un maestru. Nu trebuie să te aștepți însă să stăpânești aceste legăminte din prima clipă. Nu trebuie să crezi că vei reuși să fii întotdeauna impecabil în ceea ce spui, că nu vei mai interpreta niciodată lucrurile într-o manieră personală sau că nu vei mai face niciodată presupuneri inutile. Obișnuințele tale sunt mult prea puternic înrădăcinate în mintea ta. De aceea, acționează atât cât îți stă în puteri.

Dacă ți se întâmplă să îți încalci un legământ, fă-l din nou. Ia-o de la început a doua zi, și în cea următoare. Continuă să practici, orice s-ar întâmpla. Vei constata că cu fiecare nouă zi îți va fi tot mai ușor. Dacă vei face tot ce îți va sta în puteri, obișnuința de a te folosi în mod greșit de cuvinte, de a interpreta lucrurile la modul personal și de a face presupuneri inutile va deveni din ce în ce mai slabă sau mai puțin frecventă. Dacă vei continua să

a acționezi în sensul schimbării acestei obișnuințe, mai devreme sau mai târziu vei reuși.

Va veni astfel cu siguranță un moment în care Cele Patru Legăminte se vor transforma într-o obișnuință pentru tine. Ele vor deveni automate. Altfel spus, nu va mai trebui să faci niciun efort pentru a le practica. Va veni o zi în care vei descoperi că întreaga ta viață este guvernată de Cele Patru Legăminte. Îți poți imagina viața ta trăită în acest fel? În loc să te mai chiniești cu conflictele și cu dramele personale, viața ta va deveni extrem de ușoară.

Dacă tot îți crezi visul personal, proces care nu poate fi evitat, de ce nu ți-ai crea un vis minunat? Tu ești înzestrat cu o minte care percepe lumina și ești pe punctul de a visa. Dacă ți-ai propune să nu crezi nimic cu mintea ta, te-ai plictisi în scurt timp, iar marele judecător din mintea ta s-ar opune acestei stări, după care te-ar judeca în funcție de convingerile tale: „O, ce leneș ești! Ar trebui să faci ceva cu viața ta!“ În acest caz, de ce nu ai visa ceva frumos, bucurându-te sincer de visul tău? Dacă ești capabil să crezi în limitările tale, de ce nu ai crede în frumusețea și în puterea ta interioară, a vieții care se manifestă prin tine?

Viața ne dăruiește totul și poate fi o adevărată plăcere. De ce nu ai crede în generozitatea vieții? De ce nu ai învăța să fii generos și bun cu tine însuși? Dacă acest lucru te face fericit și nu te împiedică să fii la fel de bun și cu cei din jur, de ce nu ai face-o? Dacă tot te afli în plin proces de

transformare (visele se schimbă întotdeauna, chiar dacă nu-ți dorești acest lucru), de ce nu ai încerca să controlezi acest proces, astfel încât să îți crezi propriul paradis personal?

Visul vieții tale este alcătuit din miriade de vise mai mici, care sunt extrem de dinamice. Ele se nasc, cresc și apoi mor, fiind supuse unui proces continuu de transformare. De cele mai multe ori, ele se transformă însă fără ca tu să fii conștient. Dacă vei deveni conștient de faptul că visezi, tu îți vei redobândi puterea de a-ți schimba visul oricând vei dori acest lucru. Când vei descoperi că ai puterea de a-ți crea un vis paradisiac, îți vei dori instantaneu să îți schimbi visul actual, iar Cele Patru Legăminte reprezintă instrumentul perfect în acest scop. Ele pun la îndoială puterea tiranului interior, a marelui judecător și a victimei din mintea ta, inclusiv toate legămintele care ți-au făcut viața atât de dificilă până în prezent.

Dacă îți vei pune la îndoială convingerile prin simpla ridicare a acestei probleme, vei descoperi un lucru extrem de interesant: până acum, întreaga ta viață te-ai străduit să fii suficient de bun de dragul celorlalți, dar niciodată de dragul tău. Ți-ai sacrificat astfel libertatea individuală pentru a-ți trăi viața în funcție de criteriile celorlalți. Ai încercat să fii suficient de bun pentru mama ta, pentru tatăl tău, pentru profesorii tăi, pentru iubitul sau iubita ta, pentru copiii tăi, pentru religie și pentru societate în

ansamblul ei. După ce ai încercat acest lucru timp de foarte mulți ani, merită să încerci să fii suficient de bun și pentru *tine însuși*. La început, vei constata însă că nu este deloc ușor.

De ce nu te-ai pune pe tine pe primul loc, poate pentru prima dată în viața ta? Învață din nou să te iubești pe tine însuși prin acceptarea necondiționată de sine. Începe prin a-ți proiecta iubirea necondiționată față de sinele tău *autentic*. Practică apoi această iubire din ce în ce mai mult. Atunci când te iubești necondiționat pe tine însuși, nu mai poți cădea cu ușurință victimă prădătorilor din exterior care încearcă să îți controleze viața. Nu mai ești dispus să te sacrifici pentru nimeni. Dacă vei practica iubirea de sine, vei ajunge să obții măiestria asupra ei.

„*Fă întotdeauna tot ce îți stă în puteri*“ reprezintă legământul care te poate ajuta să devii un mare artist. Primele trei legăminte acționează doar în sfera realității virtuale, în timp ce cel de-al patrulea acționează în sfera lumii fizice. El se referă la acțiune și practică, cele două criterii care te pot transforma într-un maestru visător. Dacă vei face întotdeauna tot ce îți va sta în puteri, mai devreme sau mai târziu vei ajunge să stăpânești arta transformării. Aceasta este cea de-a doua putere a artistului și este ilustrată perfect de cel de-al patrulea legământ. Dacă vei face întotdeauna tot ce îți va sta în puteri, tu vei acționa, te vei transforma și îți vei schimba astfel visul vieții tale.

Scopul celei de-a doua arte este de a-ți privi în față convingerile și de a le transforma. Măiestria este dobândită prin schimbarea legămintelor și prin reprogramarea minții tale așa cum dorești. Rezultatul este libertatea de a-ți trăi propria viață, nu viața impusă de sistemul convingerilor tale. Când Cartea Legii dispare din mintea ta, odată cu ea dispar inclusiv tiranul, judecătorul și victima.

Transformarea a început deja, și ea nu poate începe decât prin tine. Ai curajul de a fi în totalitate sincer cu tine însuși, de a privi în față adevărul și de a vedea ce scenariu scrii pentru visul vieții tale? Ai curajul de a-ți recunoaște propriile minciuni și superstițiile în care crezi? Ai curajul de a trece în revistă convingerile legate de propria ta ființă, sau te simți speriat, întrucât rănilor sunt prea multe? Poate că răspunsul la întrebările de mai sus este: „Nu știu.“ Important este să accepți această provocare și să îți transformi visul. De altfel, acest lucru se întâmplă chiar acum, căci lectura acestei cărți te învață să pui capăt minciunilor din viața ta.

Cele Patru Legăminte reprezintă o sinteză a *artei transformării*, respectiv a procesului de dezvoltare a cunoașterii deja învățate. Învățarea este echivalentă cu asumarea anumitor legăminte, iar dezvoltarea presupune ruperea acestora. Ori de câte ori vei rupe un legământ, puterea personală pe care ai investit-o în el se va întoarce la tine, căci nu va mai trebui să cheltuiești energie pentru a susține respectivul legământ.

Începe mai întâi prin ruperea unor legăminte minore, care nu necesită o putere foarte mare din partea ta. Pe măsură ce procesul de dezvoltare va continua, structura cunoașterii tale va fi dezmembrată cărămidă cu cărămidă, iar credința ta va fi eliberată. În acest fel, puterea ta personală va crește, iar voința ta va deveni din ce în ce mai puternică. Vei căpăta astfel forța de a rupe un nou legământ, apoi un altul și un altul. Puterea ta personală va continua să crească exponențial, permițându-ți să realizezi aproape orice vei dori. În scurt timp vei începe să îți asumi noi legăminte, care te vor conduce către fericire, bucurie și iubire. Acestea vor deveni vii în ființa ta și vor începe să interacționeze cu lumea exterioară, și astfel, întregul tău vis se va schimba.

Procesul de dezvoltare începe prin a-ți privi în față convingerile actuale. Cum poate fi realizat acest lucru? Există un singur instrument care îți permite să îți evaluezi convingerile actuale: îndoiala. Desigur, și el reprezintă tot un simbol, dar este unul foarte puternic. Prin puterea îndoielii, tu poți evalua toate mesajele pe care le primești și pe care le transmiți. Toate convingerile din Cartea Legii pot fi profund zdruncinate prin puterea îndoielii. Același lucru este valabil și pentru convingerile care guvernează societatea. În final, vei rupe astfel vraja minciunilor și superstițiilor care ți-au controlat până acum lumea personală. Așa cum vei afla în Partea a II-a a acestei cărți, cel de-al cincilea legământ îți va conferi puterea îndoielii.

Partea a II-a

PUTEREA ÎNDOIELII

Capitolul 8

PUTEREA ÎNDOIELII

Al Cincilea Legământ: Fii sceptic, dar învață să ascuți

Al cincilea legământ sună astfel: „*Fii sceptic, dar învață să ascuți.*“ Prima parte a legământului te învață să îți cultivi scepticismul pentru un motiv cât se poate de simplu: marea majoritate a lucrurilor pe care le auzi nu sunt adevărate. Tu știi deja că oamenii comunică prin simboluri și că aceste simboluri nu sunt adevărate. Simbolurile par adevărate doar atât timp cât suntem de acord cu ele, dar nu reprezintă *în sine* adevărul. A doua parte a legământului spune: „*Învață să ascuți.*“ Motivul este la fel de simplu: atunci când ascuți cu adevărat, tu poți înțelege cu ușurință semnificația simbolurilor folosite

de oameni. Le poți înțelege astfel povestea, iar comunicarea cu ei devine mult mai ușoară. Dacă toți oamenii ar practica acest legământ, în locul confuziei actuale ar domni pacea și claritatea.

Dacă ai înțelege că marea majoritate a mesajelor transmise prin simboluri nu sunt adevărate, semnificația primei părți a legământului, cea referitoare la scepticism, devine mult mai profundă. În acest caz, *scepticismul* este legat de măiestrie, întrucât se folosește de puterea îndoielii pentru a discerne adevărul. Ori de câte ori îți auzi propria minte sau pe un alt artist spunându-ți ceva, pune-ți această întrebare: „*Este acest lucru adevărat, sau nu este? Este aceasta o realitate autentică, sau doar o realitate virtuală?*“ Îndoiala te poate conduce *dincolo* de simboluri și te face responsabil pentru toate mesajele pe care le primești sau pe care le transmiți. De ce ți-ai investi încrederea într-un mesaj care nu este adevărat? Cultivarea scepticismului te va ajuta să nu mai crezi orice mesaj, să nu-ți mai investești încrederea în mesajele neadevărate și în simboluri, și implicit să ți-o păstrezi pentru tine.

De vreme ce credința înseamnă să nu ai îndoieli, iar îndoielile presupun automat o lipsă de credință, *fii sceptic. Nu crede tot ce auzi.* Altfel spus, nu crede în toate poveștile pe care și le creează artiștii visători prin cunoașterea pe care au acumulat-o. Așa cum știi deja, cea mai mare parte a cunoașterii acumulate nu este adevărată. Întreaga simbolistică este neadevărată. De aceea, *nu mă crede pe*

mine, nu te crede pe tine și nu crede pe nimeni altcineva. Adevărul nu are nevoie de credința ta pentru a fi recunoscut. El există pur și simplu, și supraviețuiește indiferent dacă tu crezi sau nu în el. Numai minciunile au nevoie de credința ta. Ele știu că dacă nu vei crede în ele, nu vor supraviețui scepticismului tău și vor dispărea.

Pe de altă parte, scepticismul poate merge în două direcții opuse. Una constă în a pretinde că ești sceptic pentru că te consideri prea deștept pentru a te lăsa prostit. „Iată cât de inteligent sunt. Nu cred în nimic.“ Acesta nu este un scepticism autentic. Adevăratul scepticism înseamnă să nu crezi din start în orice auzi și să discerți adevărul de minciună. Atâta tot. El te ajută doar să devii conștient de faptul că marea majoritate a oamenilor trăiesc în minciună. Dacă știi că oamenii visează și distorsionează adevărul, este normal să fii sceptic atunci când îi asculți. Numai în acest fel poate deveni visul tău o reflectare a adevărului.

Orice artist distorsionează adevărul, dar nu trebuie să îl condamni sau să îl faci mincinos în față pentru acest lucru. La urma urmelor, cu toții mințim într-un fel sau altul, dar nu neapărat pentru că dorim acest lucru, ci pentru că suntem convinși că avem dreptate. Așa ne-au învățat simbolurile pe care le-am acumulat. Dacă devii conștient de acest proces, cel de-al cincilea legământ capătă un nou sens și îți poate schimba viața.

Oamenii vor veni la tine și îți vor spune povestea lor personală. Ei îți vor comunica punctul lor de vedere, pe care îl consideră adevărat. Tu nu trebuie să judeci acest punct de vedere pentru a stabili dacă este adevărat sau nu. Arată-le respect și nu îi critica niciodată. Ascultă ce au ei de spus prin simbolurile lor, pornind însă de la premisa că ceea ce îți spun este distorsionat de convingerile lor. Povestea lor este doar atât: o poveste, iar tu *știi* acest lucru, pentru că așa simți. La fel de bine îți poți da seama și când cuvintele lor sunt adevărate.

Indiferent dacă este adevărată sau fictivă, tu nu trebuie să crezi povestea nimănui. Nu trebuie să îți formezi o opinie în legătură cu ea. Nu ești nevoit să îți exprimi această opinie. Nu trebuie să fii de acord cu povestea ascultată, la fel cum nu trebuie să fii nici în dezacord cu ea. Este suficient să o *ascuți*. Cu cât persoana pe care o ascuți este mai impecabilă în ceea ce spune, cu atât mai clar va fi mesajul transmis de ea, dar tu trebuie să pornești de la premisa că povestea unui alt artist visător nu are nimic de-a face cu tine. Indiferent dacă te include și pe tine, ea nu te poate afecta în niciun fel din punct de vedere personal. O ascuți și înțelegi toate cuvintele, dar acestea nu te pot influența. Tu nu mai judeci ce spun ceilalți, pentru că înțelegi acest mecanism. De fapt, ei te informează doar în ceea ce privește lumea lor virtuală.

Tu știi deja că toți artiștii visători trăiesc în propriul lor vis, în lumea lor subiectivă. Tot ceea ce percep ei în

această lume este adevărat pentru ei, dar pentru tine nu reprezintă un adevăr. Singurul adevăr pe care îl poți cunoaște tu este cel din lumea *ta* subiectivă. De aceea, nu ai nimic de dovedit celorlalți. De asemenea, nu-ți pasă dacă au dreptate sau nu. Respecti opiniile tuturor, știind din start că ele exprimă adevărul unui alt artist. Acest respect este extrem de important. Dacă vei învăța să asculți, îți vei manifesta întotdeauna acest respect față de ceilalți artiști, față de arta sau de creația lor.

Toți artiștii au dreptul de a-și crea viața exact așa cum doresc. Ei au dreptul de a crede absolut orice doresc și de a spune orice doresc. Dacă nu vei învăța să îi asculți, tu nu vei putea înțelege ce spun ei. Ascultarea este foarte importantă în procesul comunicării. Dacă vei învăța să îi asculți, vei înțelege exact ce doresc să spună oamenii. În continuare, va depinde numai de tine ce vei face cu această informație. Tu poți reacționa sau nu, poți fi de acord sau nu cu ceea ce spun ei, în funcție de ceea ce îți dorești *tu*.

Simplul fapt că altcineva dorește ceva nu înseamnă că trebuie neapărat să îi dai ceea ce își dorește. Ceilalți oameni încearcă întotdeauna să îți capteze atenția, întrucât numai în acest fel îți pot transmite informațiile lor. De multe ori, tu nu îți dorești aceste informații. În astfel de cazuri, ascultă-i, apoi ignoră informațiile primite și vezi-ți de treabă. Dacă informațiile respective îți atrag cu adevărat atenția, ascultă-le și mai atent, pentru a afla dacă ele prezintă importanță pentru tine. Împărtășește-ți apoi punctul de

vedere (dar numai dacă dorești), pornind de la premisa că nu este altceva decât un punct de vedere. Depinde numai de tine dacă dorești sau nu să faci acest lucru, dar cheia întregului proces este *ascultarea*.

Dacă nu vei învăța să asculți, tu nu vei putea înțelege niciodată ceea ce doresc să îți transmit eu. Te vei repezi imediat să tragi concluzii și vei reacționa ca și cum cuvintele mele ar face parte integrantă din visul tău. În realitate, ele nu fac. Ori de câte ori un alt artist îți împărtășește visul lui, fii conștient de acest lucru: că este visul *lui*. Tu știi foarte bine care este visul tău, ce include și ce nu include el.

Prin această carte, eu îți împărtășesc maniera în care percep eu lumea. Ceea ce spun este adevărat pentru mine, dar eu însumi știu că această poveste nu reprezintă adevărul *absolut*; de aceea, nu trebuie să mă crezi. Orice ți-aș spune, este doar punctul meu de vedere. Desigur, din punctul meu de vedere, eu îți împărtășesc adevărul curat. Fac tot ce îmi stă în puteri pentru a rosti aceste cuvinte în maniera cea mai impecabilă cu putință, astfel încât să înțelegi ce doresc să îți transmit, dar oricât de clar ar fi mesajul meu, eu știu foarte bine că tu îl vei distorsiona de îndată ce îl vei recepta. Vei asculta mesajul meu, dar ți-l vei repeta într-o manieră complet diferită, în funcție de punctul *tău* de vedere.

Indiferent dacă ceea ce îți spun eu reprezintă sau nu adevărul absolut, ceea ce crezi tu poate să nu fie adevărat. Eu nu reprezint decât o jumătate a adevărului transmis;

cealaltă jumătate ești tu. Eu sunt responsabil pentru ceea ce spun eu, dar nu și pentru ceea ce înțelegi tu. Tu ești singurul responsabil pentru ceea ce înțelegi și pentru ceea ce faci în continuare cu mesajul meu, pentru că tu ești cel care dă semnificație cuvintelor pe care le ascuți acum.

În clipa de față, tu interpretezi mesajul meu în funcție de cunoașterea ta personală. Altfel spus, rearanjezi aceste simboluri și le transformi într-o manieră care să îți permită să menții echilibrul cu celelalte convingeri din sistemul tău de valori. Odată atins acest echilibru, este posibil să îmi accepți sau nu povestea, considerând-o adevărată. Poți porni chiar de la premisa că ceea ce îți spui singur în mintea ta este ceea ce am vrut eu să spun, dar acest lucru este relativ. La fel de bine, tu ai putea interpreta greșit cuvintele mele. Te-ai putea folosi de ele pentru a mă condamna, pentru a-i condamna pe alți oameni, pentru a te condamna pe tine însuși, pentru a-ți judeca religia sau filozofia de viață ori pentru a te înfuria pe alți oameni, dar mai ales pe tine însuși. Alternativ, ai putea folosi cuvintele mele pentru a descoperi adevărul, pentru a-ți descoperi esența, pentru a te împăca cu tine însuși și pentru a-ți schimba mesajul pe care ți-l transmiți singur.

Orice ai face cu cuvintele mele, acest lucru depinde exclusiv de tine. Este visul tău, iar eu ți-l respect. Nu trebuie să mă crezi neapărat, dar dacă vei învăța să ascuți, vei înțelege ce doresc să spun, iar dacă aceste informații vor căpăta un sens în mintea ta, le-ai putea integra în visul

tău, dar numai dacă vei dori acest lucru. La fel de bine, vei putea prelua numai o parte dintre ele, care îți convine, pentru a-ți modifica visul, ignorând partea cu care nu ești de acord. Din punctul meu de vedere nu va exista nicio diferență, dar din punctul tău de vedere ar putea exista o astfel de diferență, întrucât eu pornesc de la prezumția (știind că este o simplă prezumție) că tu îți dorești să devii un artist mai bun, motiv pentru care ești dispus să îți pui la îndoială convingerile actuale.

Așadar, *fii sceptic*. Nu mă crede pe cuvânt. Nu crede pe nimeni pe cuvânt, dar mai presus de toate, nu te crede pe tine însuși pe cuvânt. Înțelege ce vreau să spun atunci când afirm: *nu te crede pe tine însuși pe cuvânt?* Vreau să spun: nu crede automat în vocea cunoașterii din mintea ta! Ea nu reprezintă altceva decât o sumă de cunoștințe și de opinii adunate de la alții. Atunci când refuzi să crezi în aceste cunoștințe, tu poți evolua extrem de rapid, căci nimic din ceea ce ai învățat până în prezent nu reprezintă adevărul curat. Tot ceea ce știi tu, întreaga ta lume subiectivă, reprezintă o sumă de simboluri. Esența ta reală nu are nimic de-a face cu simbolurile care îți vorbesc în mintea ta. Știind acest lucru, fii întotdeauna sceptic față de ele și nu le crede niciodată.

De pildă, dacă vocea din mintea ta îți spune: „Sunt gras. Sunt urât. Sunt bătrân. Sunt un ratat. Nu sunt suficient de bun. Nu sunt suficient de puternic. Nu voi reuși niciodată“, nu o crede, pentru că nu spune decât

minciuni. Mesajul pe care ți-l transmite este distorsionat. Nimeni nu te obligă să crezi aceste minciuni. Folosește-te de puterea îndoielii pentru a evalua fiecare mesaj pe care ți-l transmiți singur. „Este oare *adevărat* că sunt urât? „Este oare *adevărat* că nu sunt suficient de bun?“ Cum este acest mesaj: real sau virtual? Este virtual, desigur. Niciunul din aceste mesaje nu provine de la viață, adică de la adevărul imuabil. Ele provin din cunoașterea ta distorsionată. Adevărul este că nu există oameni urâți, la fel cum nu există oameni care nu sunt suficient de buni sau suficient de puternici. Nu există o Carte universală a Legii care să confirme aceste judecăți. Ele nu sunt altceva decât legăminte pe care le fac oamenii cu ei înșiși.

Investirea credinței personale în vocea cunoașterii din mintea ta este una dintre cele mai proaste investiții pe care le poți face vreodată, căci tu ți-ai spus numai minciuni de-a lungul întregii tale vieți, iar motivul pentru care viața ta se dovedește adeseori un coșmar este tocmai acela că ai crezut în aceste minciuni. Tu te folosești de simbolurile învățate pentru a-ți face singur rău. În acest context, visul tău personal se poate transforma într-un iad (minciunile conduc întotdeauna la crearea unui iad personal). Dacă suferi, acest lucru nu se datorează faptului că altcineva te face să suferi, ci faptului că îl ascuți pe tiranul din mintea ta. Dacă vei reuși să supui acest tiran, iar judecătorul și victima din mintea ta vor dispărea, nu vei mai suferi niciodată.

Tiranul din interiorul tău este nemilos. El nu știe altceva decât să te abuzeze, folosindu-se de simbolurile pe care i le-ai pus la dispoziție. Tiranul se hrănește cu otrava generată de emoțiile tale negative, iar maniera în care îți trezește aceste emoții constă în emiterea de judecăți critice și de opinii. Niciun alt om nu te va judeca vreodată atât de sever cum te judeci tu singur. Oricât de mult ai vrea să scapi de această judecată, de condamnare și de pedeapsă, îți este imposibil, căci tu nu poți scăpa de gândurile tale. Dacă nu-ți place de cineva, te poți îndepărta de el, dar dacă nu-ți place de tine însuși, oriunde te-ai duce, tu vei fi acolo. Te poți ascunde de oricine altcineva, dar nu și de propria ta judecată. Practic, nu ai nicio scăpare.

Așa se explică de ce atât de mulți oameni se refugiază în excesul de mâncare, de droguri, de alcool, devenind dependenți de diferite substanțe sau comportamente. Ei nu încearcă altceva decât să scape de propria lor poveste, de propria lor creație, care distorsionează toate simbolurile din mintea lor. Există chiar oameni care suferă atât de intens din cauza durerii emoționale provocate de această poveste încât se decid să se sinucidă. Iată până unde pot merge minciunile. Vocea cunoașterii din mintea noastră poate deveni atât de distorsionată și poate crea o ură de sine atât de intensă încât ne poate determina chiar să ne luăm viața. Și totul se datorează faptului că dăm crezare opiniilor pe care le-am învățat de-a lungul anilor.

Imaginează-ți că toate opiniile tale, la care se adaugă cele ale oamenilor din jurul tău, sunt precum un uragan

urias care face ravagii în interiorul tău. Imaginează-ți ce înseamnă să crezi în toate aceste opinii! Dacă îți vei manifesta scepticismul, refuzând să dai automat crezare acestor opinii, ele nu te vor putea tulbura, nu te vor putea clătina din centrul tău. Atunci când deții controlul asupra propriei simbolistici, tu ești întotdeauna centrat, relaxat și calm, știind că cel care face alegerile din viața ta este sinele tău *real*, nu simbolurile din mintea ta. Tu nu te folosești de simboluri decât atunci când dorești să comunici ceva.

Tu ești artistul vieții tale. De aceea, poți aranja aceste simboluri exact așa cum dorești, pentru că ele ascultă de tine. De pildă, te poți folosi de ele pentru a cere lucrurile de care ai nevoie, pentru a exprima ceea ce îți dorești sau ceea ce nu îți dorești. Îți poți exprima cu ajutorul lor gândurile, emoțiile, visele, dând naștere celor mai frumoase poeme sau proze. Simplul fapt că te folosești de limbaj pentru a comunica cu ceilalți oameni nu trebuie să însemne însă că îi și dai crezare. La urma urmelor, de ce ar trebui să crezi ceea ce știi deja? Este o prostie să vorbești cu tine însuși atunci când ești singur. Ce ți-ai putea spune, care să nu știi deja?

Dacă vei înțelege în profunzime în ce constă al cincilea legământ, tu vei înțelege inclusiv motivul pentru care nu trebuie să dai crezare lucrurilor pe care le *vezi*, respectiv pe care le cunoști dincolo de cuvinte. Adevărul nu poate fi exprimat niciodată prin cuvinte. El este cunoscut pur și simplu. Poate fi simțit dincolo de cuvinte,

motiv pentru care mai este numit *cunoaștere tăcută*. Cunoașterea tăcută este acea cunoaștere care apare înainte de a-ți investi credința în simboluri. Dacă te vei deschide față de acest adevăr și dacă vei învăța să ascuți, simbolurile își vor pierde valoarea pentru tine, și singurul lucru care va mai rămâne va fi adevărul. Atunci, nu va mai rămâne nimic de cunoscut sau de justificat.

Eu știu că ceea ce îți spun acum nu este foarte ușor de înțeles, deși este atât de simplu încât este de-a dreptul evident. Mai devreme sau mai târziu, tu vei înțelege că toate cuvintele sunt simboluri care nu sunt adevărate decât pentru că le dai crezare. Dacă ai renunța la ele, ce ar mai rămâne? Adevărul. De pildă, dacă vezi un scaun, chiar dacă nu știi care este numele lui, te poți așeza pe el, iar adevărul va fi prezent. Materia face parte integrantă din adevăr. La fel și viața, lumina sau iubirea. Visul uman nu face parte din adevăr, ceea ce nu înseamnă că este ceva rău. Conceptul de „rău“ este tot un simbol, deci nu este adevărat.

Dacă vei înțelege că tu ești cel care își creează întreaga simbolistică, cu scopul de a comunica cu ceilalți oameni, vei descoperi că aceste simboluri nu sunt în sine bune sau rele, corecte sau greșite. Ele devin corecte sau greșite numai în funcție de convingerile tale. Convingerile tale au această putere, dar adevărul imuabil transcende convingerile. Dacă vei transcende simbolurile, vei descoperi o lume a perfecțiunii în care tot ceea ce există este desăvârșit. Chiar și

investirea credinței tale în cuvinte este desăvârșită. Chiar și mânia, dramele și minciunile tale sunt perfecte în această lume. Chiar și iadul în care te complaci uneori devine perfect, pentru că în această lume nu există altceva decât perfecțiunea. Imaginează-ți cum ar fi fost dacă ți-ai fi trăit întreaga viață fără a învăța toate minciunile care alcătuiesc cunoașterea ta actuală și fără a suferi din cauza investirii credinței tale în ele, în superstiții și în opinii. Ți-ai fi trăit atunci viața la fel ca celelalte animale, păstrându-ți inocența.

Prin procesul de dresare, tu ți-ai pierdut inocența, după care ai început să o cauți din nou. În decursul acestui proces, ai dobândit luciditatea. Atunci când conștiința ta se trezește din nou, tu devii complet responsabil pentru evoluția ta, respectiv pentru alegerile pe care le faci în viață.

În decursul procesului de educație în vederea integrării în visul planetar, tu nu ai de ales. Singura ta opțiune este să înveți o sumedenie de minciuni. A sosit timpul să inversezi acest proces și să înveți cum să te integrezi în adevăr prin urmarea inimii tale. Procesul de dezvățare, pe care eu îl numesc *dez-dresare*, este pe cât de lent, pe atât de puternic. Așa cum spuneam mai devreme, ori de câte ori îți redobândești credința investită într-un simbol, puterea ta personală se amplifică, iar acest proces continuă până când întreaga simbolistică își pierde puterea de seducție asupra ta.

Atunci când îți asumi din nou puterea investită în simboluri, visul colectiv își pierde influența asupra ta. Când întreaga putere se întoarce la tine, tu devii practic invincibil. Nimeni și nimic nu te va mai putea înfrânge de acum înainte. Sau poate ar trebui să spun că tu însuși nu te mai poți învinge singur, căci practic despre asta vorbim.

Atunci când îți recuperezi întreaga putere investită în simboluri, tu nu mai crezi automat în orice gând care îți trece prin minte. Nu mai crezi nici măcar în propria ta poveste, dar o asculți și o respecti, așa că o poți savura, la fel ca atunci când citești un roman sau când te duci la un film. Atunci când îți dai seama în ce constă diferența dintre realitatea efectivă și cea virtuală, capeți încredere în prima și o privești cu neîncredere pe a doua, dar le poți savura pe amândouă. Te poți bucura în egală măsură de ceea ce este și de creația din mintea ta.

Chiar dacă știi că povestea ta nu este adevărată, tu îți poți crea o poveste sublimă, lăsând viața să se călăuzească după ea și să o manifeste. Altfel spus, îți poți crea propriul tău rai personal, trăindu-l chiar aici, pe Pământ. Dacă ajungi să înțelegi poveștile celorlalți oameni și dacă aceștia ajung să îți înțeleagă povestea ta, împreună cu ei poți crea cel mai frumos vis planetar. Dar pentru ca toate acestea să devină cu putință, trebuie mai întâi să treci prin procesul de dezvoltare, iar cel de-al cincilea legământ reprezintă instrumentul perfect în acest scop.

Oriunde te-ai duce în această lume, tu vei auzi nenumărate opinii și povești de la tot felul de oameni. Tot felul de povestitori, care de care mai talentat, vor dori să te învețe cum să îți trăiești viața: „Iată ce ar trebui să faci: cutare și cutare lucru, dar să nu faci cutare lucru.“ Nu îi crede. *Fii sceptic, dar ascultă-i pe toți*, iar apoi stabilește singur ce ai de făcut. Fii responsabil pentru fiecare alegere din viața ta. La urma urmelor, această viață îți aparține în exclusivitate, așa că nimeni nu are dreptul să se amestece în ea.

Secole la rând, au existat întotdeauna oameni care au pretins că știu care este voința lui Dumnezeu. Aceștia au călătorit în întreaga lume și au predicat bunătatea și corectitudinea, dar i-au condamnat pe toți oamenii. Secole la rând, au existat profeți care au prezis tot felul de catastrofe. Nu cu foarte mult timp în urmă, tot felul de oameni au prezis că la trecerea în anul 2000 toate computerele din lume vor cădea, iar societatea pe care o cunoaștem se va prăbuși. Au existat chiar unii care au afirmat că ne vom întoarce la era cavernelor. Trecerea s-a produs, oamenii au sărbătorit Revelionul și nu s-a întâmplat nimic.

Profeții care au prezis și care au așteptat sfârșitul lumii au existat de mii de ani. Cândva, un mare maestru a spus: „Vor apărea numeroși profeți falși care vor pretinde că rostesc cuvântul lui Dumnezeu. *Nu îi credeți.*“ Pe scurt, al cincilea legământ nu este deloc nou. *Fii sceptic, dar învață să ascuți.*

9

VISUL PRIMEI ATENȚII

Victimele

Aș dori să vorbesc puțin despre povestea lui Adam și a Evei, și a perioadei pe care cei doi au petrecut-o în Paradis. Adam și Eva simbolizează întreaga umanitate, iar Dumnezeu le-a spus că pot mânca orice doresc, mai puțin fructele din Arborele Cunoașterii. În ziua în care vor consuma aceste fructe, vor muri, le-a spus el. Oamenii au mâncat din fructele copacului, și într-adevăr au murit.

Desigur, este doar o poveste, dar ceea ce contează este semnificația ei. De ce murim noi atunci când mâncăm din fructele acestui copac? Deoarece adevăratul nume al Arborelui Cunoașterii este Arborele Morții. Celălalt copac

din Paradis este Arborele Vieții. Viața este echivalentă cu adevărul, iar adevărul este realitatea care este, care există dincolo și mai presus de cuvinte sau de simboluri. Arborele Cunoașterii nu este decât o reflectare a Arborelui Vieții. Cunoașterea este creată prin simboluri, iar acestea nu sunt reale. Atunci când mâncăm din fructele Arborelui Cunoașterii, simbolurile se transformă într-o realitate virtuală care ne vorbește prin vocea cunoașterii, iar noi începem să trăim în ea, confundând-o cu adevărata realitate. Altfel spus, devenim lipsiți de luciditate.

În mod evident, oamenii au mâncat din fructele Arborelui Morții. Din punctul meu de vedere, există miliarde de oameni care trăiesc în această lume, dar care sunt morți. Ei *nu știu* însă că sunt morți. Da, corpurile lor sunt vii, dar ei visează și nu își dau seama de acest lucru. Tolteci numesc acest lucru *visul primei atenții*.

Visul primei atenții este visul pe care ni-l creăm singuri atunci când ne folosim pentru prima dată de atenția noastră. Acesta este *visul obișnuit al oamenilor*, sau *visul victimelor*, căci oamenii devin victimele simbolurilor pe care și le-au creat, ale vocii pe care o aud în mintea lor, ale superstițiilor și cunoașterii lor distorsionate. În acest vis al victimelor, totul tinde să ne victimizeze: religia, guvernul, întregul nostru mod de a gândi și convingerile noastre.

Copiii nu se pot apăra împotriva minciunilor care le sunt servite odată cu fructele Arborelui Cunoașterii. Așa cum spuneam mai devreme, părinții, școala, religia și

întreaga societate le captează copiilor atenția și le prezintă opiniile și convingerile lor. Noi credem în religia în care am fost crescuți pentru simplul motiv că și părinții noștri au crezut în ea. În copilărie, ei ne-au dus la biserică, iar acolo am învățat să credem tot ce ni s-a spus. Adulții le spun copiilor pe care îi au în îngrijire poveștile lor, după care copiii se duc la școală, unde află noi și noi povești. Spre exemplu, ei învață povestea țării lor, care sunt eroii acesteia, ce războaie a purtat și cât de mult au suferit oamenii.

Adulții îi pregătesc pe copii să se integreze în societatea lor, iar această societate este condusă în întregime de minciuni (acest lucru poate fi afirmat dincolo de orice îndoială). Copiii învață astfel să trăiască în visul colectiv al generațiilor anterioare. Ei își investesc credința în structura acestui vis și îl iau ca atare. Desigur, intenția adulților nu este una rea. Ei nu le pot preda copiilor decât ceea ce cunosc, iar ceea ce cunosc este ceea ce au învățat la rândul lor de la generația de dinaintea lor. Poți fi absolut convins că părinții tăi au făcut tot ce au știut mai bine la vremea respectivă. Dacă nu s-au descurcat mai bine, este pentru că nu au știut altceva mai bun decât judecata de sine și judecata celorlalți. Și ei au trăit în visul primei atenții, în *lumea subterană* pe care noi o numim *Hades* sau *iadul*. Părinții noștri au fost la fel de morți ca și noi.

Nici chiar aceste simboluri nu reflectă în totalitate adevărul, care *transcende* întotdeauna simbolurile,

regăsindu-se mai degrabă în *intenția* sau în *semnificația* lor. Atunci când descriu visul iadului, religiile vorbesc de un loc în care oamenii ard de vii, în care sunt judecați și condamnați pentru eternitate. Această descriere corespunde perfect visului obișnuit pe care îl trăiesc oamenii. Exact acest lucru se întâmplă în mintea umană: judecată, vinovăție, pedeapsă și toate emoțiile generate de teamă, care sunt resimțite ca un foc ce ne arde de vii. Teamă este regina lumii subterane și principala ei metodă de guvernare este distorsionarea cunoașterii. Teamă creează toate nedreptățile și dramele emoționale, întregul coșmar în care trăiesc miliarde de oameni.

De ce se tem cel mai tare oamenii? De adevăr. Ei se tem de adevăr deoarece au învățat să creadă în atât de multe minciuni. Desigur, ei se tem și de minciunile în care trăiesc. Cunoașterea îi face să se simtă în siguranță, indiferent dacă este reală sau fictivă. Din păcate, ei ajung să sufere, întrucât cred în ceea ce știu, și aproape tot ce știu este neadevărat. Lucrurile în care cred ei sunt simple opinii, pe care le transmit apoi mai departe copiilor lor. Și astfel, istoria se repetă și roata se rostogolește mai departe, la infinit.

Cu mult timp în urmă, înțelepții acestei lumi au comparat visul primei atenții cu o piață în care foarte mulți oameni vorbesc în același timp și în care nimeni nu ascultă ce spune celălalt. Tolteci au numit acest proces: *mitote*, un cuvânt *nahuatl* care înseamnă „bârfa extremă”. În

procesul de *mitote*, noi ne folosim de cuvinte împotriva propriei noastre ființe, iar atunci când avem de-a face cu alți oameni ne folosim de ele împotriva lor.

Orice om este un magician, iar atunci când interacționează, magicienii se folosesc de vrăjile lor. Cum? Prin folosirea greșită a cuvintelor, interpretând totul la modul personal, distorsionând realitatea prin presupunerile lor inutile, prin bârfe și prin răspândirea otrăvii emoționale prin intermediul cuvintelor lor. În mod paradoxal, oamenii își exersează magia îndeosebi asupra oamenilor pe care îi iubesc cel mai mult. Cu cât autoritatea lor asupra acestora este mai puternică, cu atât mai eficiente sunt vrăjile lor. Autoritatea este puterea de a controla un alt om, de a determina să te asculte. Atunci când sunt mici, copiii se tem de autoritate. După ce cresc, ei perpetuează acest tipar, astfel încât și adulții se tem la fel de tare de autoritate. Cuvintele rostite cu autoritate acționează ca niște vrăji extrem de puternice, care îi influențează pe ceilalți oameni. De ce? Deoarece aceștia *cred* în ele.

Dacă am înțelege puterea simbolisticii, noi am realiza unde ne conduce aceasta. Acest lucru ar fi evident din comportamentul nostru, din interacțiunile cu ceilalți oameni, dar mai presus de toate cu noi înșine. Noi devenim posedați de o idee, de o convingere, de o poveste. Uneori ne lăsăm posedați de mânie, alteori de gelozie sau de iubire. Simbolurile concurează pentru a obține controlul asupra

atenției noastre și se schimbă tot timpul între ele. Altfel spus, ne posedă pe rând. Există mii de simboluri care doresc să le ia locul celor care ne controlează la ora actuală. Așa cum spuneam mai devreme, ele sunt vii, trăgându-și forța vitală din *convingerile* noastre (din credința pe care le-o împrumutăm).

Simbolurile vorbesc într-una în mintea noastră. Vocea lor nu tace niciodată. Este ca și cum am avea în cap un povestitor care ne spune tot ce se întâmplă în jurul nostru, de parcă nu am percepe direct aceste lucruri. „Uite, soarele apune. Ce frumos! Mi-e cald. Privește acei copaci. Ce face tipul acela? Mă întreb la ce se gândește.“ Vocea cunoașterii dorește să știe semnificația tuturor lucrurilor și de-abia așteaptă să interpreteze tot ce se întâmplă în viața noastră. Ne spune ce să facem, când să facem, unde să facem și cum să facem. Ne reamintește tot timpul ceea ce credem și ceea ce nu credem în legătură cu noi înșine, ce suntem și ce nu suntem. Se întreabă de ce nu putem fi așa cum ar trebui să fim.

În cadrul visului primei atenții, lumea în care trăim este un fel de *reality show* moderat de vocea cunoașterii. În acest univers subiectiv, noi avem întotdeauna dreptate, iar ceilalți greșesc, căci noi ne folosim de tot ceea ce cunoaștem pentru a ne justifica propriile păreri. Noi creăm toți eroii din povestea noastră, iar ceea ce credem despre ei nu este și nu a fost niciodată adevărat. Din cauza Arborelui Cunoașterii care a crescut în mintea noastră,

noi nu mai percepem adevărul; nu mai percepem decât cunoașterea noastră, minciunile noastre. Din cauza acestor minciuni, atenția noastră rămâne captivă în visul iadului, iar noi nu mai percepem realitatea paradisiacă din jurul nostru. Acesta a fost procesul prin care oamenii au căzut din Paradis.

În povestea lui Adam și a Evei se vorbește de un șarpe care trăia în Arborele Cunoașterii. Acesta era un înger căzut care le transmitea celor care doreau să îl asculte mesaje distorsionate. Biblia îl numește Prințul Minciunilor. Șarpele le-a spus oamenilor încă inocenți: „Vreți să fiți la fel ca Dumnezeu?“ Întrebarea părea simplă, dar ascundea o capcană. Dacă oamenii i-ar fi răspuns: „Nu, mulțumesc. Noi suntem deja una cu Dumnezeu“, ei ar fi continuat să trăiască în Paradis. Din păcate, ei i-au răspuns: „Da, dorim să fim la fel ca Dumnezeu.“ Ei nu au sesizat minciuna. Au mâncat din fructele copacului, au înghițit minciuna, și astfel au murit.

Lucrul care i-a determinat să mănânce din fructe fără a sesiza minciuna a fost îndoiala. Înainte să cunoască îndoiala, ei nu dețineau niciun fel de cunoaștere. Oamenii trăiau în mod direct adevărul din fața lor. După ce au acceptat minciuna, ei nu au mai crezut că sunt una cu Dumnezeu. Începând din acel moment, ei au început să îl caute pe Dumnezeu. Au ajuns astfel la concluzia că trebuie să construiască un templu, o casă în care să îl adore pe Dumnezeu, că trebuie să sacrifice totul pentru a ajunge la

El, că trebuie să sufere și să îi consacre această suferință lui Dumnezeu. În scurt timp, ei și-au construit un templu mareț, în care s-au adunat mii de oameni care nu mai credeau că erau una cu Dumnezeu. Primul lucru pe care l-au făcut a fost să îi dea lui Dumnezeu un nume, și astfel s-a născut religia.

Oamenii și-au creat un zeu al tunetului, unul al războiului și o zeiță a iubirii, pe care i-au numit Zeus, Marte și Afrodita. Milioane de oameni au crezut în acești zei și i-au adorat. Mulți dintre ei și-au sacrificat chiar viața pentru a-și cinsti zeei. Alții și-au ucis propriii copii ca ofrandă pentru zeei lor, pentru simplul motiv că erau convinși că acești zei erau adevărați.

Prima minciună în care au crezut oamenii a fost aceasta: „Eu nu sunt una cu Dumnezeu“. Din ea s-au născut apoi noi și noi minciuni, pe care oamenii le-au crezut. În scurt timp, în mintea lor s-au adunat atât de multe minciuni încât acestea i-au copleșit, iar ei au uitat de divinitatea inerentă în ei. Oamenii au văzut frumusețea și perfecțiunea lui Dumnezeu și și-au dorit să fie la fel ca Acesta, să trăiască în conformitate cu „imaginea perfecțiunii“, după care au continuat să caute această perfecțiune.

Oamenii sunt niște povestitori înnăscuți. Ei le spun copiilor lor povești despre un Dumnezeu perfect, care ne judecă și ne condamnă atunci când greșim. Le spun povești despre Moș Crăciun, care îi răsplătește pe copii

atunci când sunt „cuminți“, adică „mai aproape de imaginea lui Dumnezeu“. Toate aceste mesaje sunt distorsionate. Nu există un Dumnezeu care se joacă de-a justiția, la fel cum nu există Moș Crăciun. Toată această cunoaștere din mintea noastră este ireală.

Atunci când vorbim cu șarpele din Arborele Cunoașterii, noi vorbim de fapt cu o reflexie distorsionată a propriei noastre ființe. Șarpele din Arborele Cunoașterii este lucrul de care ne temem cel mai tare. Noi ne temem de propria noastră reflexie. Ce prostie! Imaginează-ți că te privești în oglindă. Reflexia din aceasta pare copia identică a realității, dar o prezintă inversat: mâna dreaptă apare ca mâna stângă în oglindă. Reflexia distorsionează întotdeauna adevărul.

Oglinzile din jurul copiilor le atrag acestora atenția. Copiii percep în ele propria lor imagine, dar distorsionată de stările lor de spirit și de sistemul convingerilor folosit pentru a-și justifica aceste percepții. Adulții din jur le spun cine *cred* ei că sunt, dar nu există în afară o oglindă suficient de clară care să reflecte cine sunt ei *cu adevărat*. Toate oglinzile distorsionează realitatea. Oamenii proiectează asupra noastră ceea ce cred ei despre noi, și aproape tot ceea ce cred ei este o minciună. Noi îi putem crede sau nu, dar copiii mici sunt inocenți și cred tot ce li se spune. Credința lor este astfel investită în minciuni, cărora le dau viață și putere. În scurt timp, aceste minciuni ajung să le governeze viața.

Povestea Prințului Minciunilor este doar o poveste, dar este o poveste frumoasă, alcătuită din simboluri ușor de înțeles, care ne permit să tragem anumite concluzii. După părerea mea, semnificația ei este cât se poate de clară. Întregul nostru coșmar începe atunci când începem să visăm că nu suntem una cu Dumnezeu. Acesta este momentul în care cădem din Paradis și în care ajungem direct în lumea subterană pe care o numim *iad*. Din acest moment, noi începem să îl căutăm pe Dumnezeu, să ne căutăm propriul *sine*, întrucât viața noastră este preluată de Arborele Cunoașterii, iar sinele nostru autentic moare.

Această poveste îmi aduce aminte de o alta, despre Iisus Christos. Pe când le vorbea discipolilor săi, acesta a văzut un om care era demn să primească învățăturile sale. El s-a dus la acesta și l-a invitat să i se alăture, dar omul i-a răspuns: „Aș veni, dar tatăl meu tocmai a murit. Lasă-mă să îl înmormântez, și apoi te voi urma.“ Iisus i-a răspuns: „Lasă-i pe morți să își îngroape morții. Tu ești viu. Vino cu mine.“

Cine înțelege semnificația acestei povești își dă cu ușurință seama că „morții“ sunt cei netreziți, care nu sunt conștienți de sine. În esența lui, orice om este *viață*, *adevăr* și *iubire*, dar în decursul procesului de dresare, atenția lui este captată de visul exterior colectiv, care îi inoculează tot felul de convingeri. Încetul cu încetul, el devine astfel o copie a visului exterior. Altfel spus, el imită tot ceea ce învață de la ceilalți, nu doar convingerile, ci și compor-

tamentul lor. În acest fel, el le imită nu doar cuvintele, ci și ceea ce fac, ba chiar și stările emoționale.

Omul uită astfel cine este el *cu adevărat* și se lasă posedat de imaginea distorsionată pe care o reflectă cei din jurul lui. Procesul nu este foarte ușor de înțeles, dar poate fi rezumat de afirmația că egoul fals ajunge să posede sinele real al omului. Egoul fals este eul său *virtual*, care există numai în mintea sa, în gândurile sale, dar cu care *se identifică*. Această imagine de sine devine astfel extrem de puternică. Toți acești ani de practică îl transformă pe om într-un maestru al imitării și al minciunii. Din păcate pentru el, această imagine distorsionată de sine se dovedește propriul său mormânt, căci viața lui nu mai este trăită de sinele său real. În acest caz, cine trăiește această viață?

Nu sinele real este cel care creează toate dramele și toate suferințele din viața noastră. Nu el este cel care spune că: „Viața este o vale a plângerii, iar noi venim aici ca să suferim.“ Nu el ne judecă și ne pedepsește, invitându-i inclusiv pe ceilalți oameni să ne pedepsească. Nu el ne abuzează corpul. Nu el este cel care se detestă singur și care visează toate aceste lucruri îngrozitoare.

Nu, sinele nostru real a murit, și acesta este adevărul. Cum putem în acest caz să ne redobândim viața? Cheia este *luciditatea*. Atunci când redevenim lucizi, noi înviem din morți și reîncepem să trăim. Tradiția creștină afirmă că în ziua învierii Christos se va întoarce din moarte și își

va arăta întreaga divinitate lumii întregi. Acesta este motivul pentru care ne aflăm în această lume: pentru a învia din morți și pentru a ne reclama propria divinitate. A sosit timpul să părăsim lumea iluziei și a minciunilor și să ne întoarcem la adevărul nostru primordial, la esența noastră reală. A sosit timpul să renunțăm la minciuni (prin procesul de dezvățare) și să redevenim noi înșine. În acest scop, tot ce trebuie să facem este să ne întoarcem la viață, adică la adevăr.

Luciditatea este cheia revenirii la viață. Aceasta este una din principalele arte ale toltecilor. Luciditatea permite ieșirea din visul primei atenții și intrarea în visul celei de-a doua atenții, în care omul se revoltă împotriva tuturor minciunilor care îi guvernează mintea. În urma acestei revolte, întregul vis începe să se schimbe.

10

VISUL CELEI DE-A DOUA ATENȚII

Luptătorii

Prima dată când învățăm să visăm, există multe lucruri care ne displac, dar pe care le acceptăm odată cu visul. La un moment dat, dintr-un motiv sau altul, noi devenim conștienți că nu ne place modul în care ne trăim viața și că nu ne mai dorim acest vis. De aceea, începem să ne folosim atenția într-un alt fel, pentru a ne schimba visul inițial și pentru a ne crea un al doilea vis. Toltecii numesc acest vis: *visul celei de-a doua atenții* sau *visul luptătorilor*, întrucât cei care trăiesc acest vis declară război tuturor minciunilor care le guvernează cunoașterea.

În cadrul visului celei de-a doua atenții, noi începem să ne îndoim: „Poate că nu tot ce am învățat este adevărat.“

Începem astfel să punem la îndoială ceea ce știm și ce credem, punându-ne întrebări legate de opiniile pe care ni le-am însușit. Noi știm că în mintea noastră există un principiu care ne determină să facem lucruri pe care nu ni le dorim, un principiu care deține un control total asupra minții noastre, iar acest lucru nu ne convine. De aceea, la un moment dat începem să ne revoltăm.

Prin această revoltă, noi încercăm să ne redobândim autenticitatea pierdută, ceea ce eu numesc *integritatea sinelui*, respectiv totalitatea ființei noastre. În cadrul visului primei atenții, sinele autentic nu are nicio șansă; el este o victimă absolută, care nu se revoltă și nu se plânge. Dacă ne-am săturat de această situație și nu mai dorim să fim o victimă, noi încercăm să schimbăm lumea în care trăim, recuperându-ne astfel libertatea pierdută de a fi cei care suntem cu adevărat și de a face ceea ce ne dorim. Lumea luptătorilor este o lume a încercărilor. Noi încercăm să schimbăm aspectele care ne displac și continuăm să facem acest lucru până când reușim. Adeseori, războiul declanșat pare însă interminabil.

În cadrul visului luptătorilor, noi ne aflăm în stare de război, dar nu ne luptăm împotriva altor oameni. Acest vis nu are nimic de-a face cu visul exterior. Întreaga luptă se dă în mintea noastră. Este o luptă împotriva acelei părți a minții care face toate alegerile care ne conduc în iadul nostru personal. Este un război între sinele nostru autentic și *tiranul interior, marele judecător, Cartea Legii* sau

sistemul convingerilor. Este o luptă între idei, opinii și convingeri. Eu îl numesc *războiul zeilor*, căci toate aceste idei se luptă pentru a domina mintea noastră. Asemeni zeilor din antichitate, ele solicită sacrificii din partea noastră.

Chiar dacă oamenii pretind că au renunțat la sacrificiile aduse zeilor, acestea continuă să existe. Ce-i drept, oamenii au schimbat numele zeilor, și chiar *semnificația* acestui simbol. Ei nu mai cred în Apolo, în Zeus sau în Osiris, dar cred în justiție, în libertate și în democrație. Acestea sunt numele noilor zei. Oamenii și-au transferat puterea personală acestor simboluri, ridicându-le la rang de zeități, după care își sacrifică viața în numele lor.

Sacrificiile umane continuă inclusiv la ora actuală, pretutindeni în lume, iar rezultatul lor este toată violența la care asistăm, crimele, închisorile arhipline, războaiele și visul colectiv al iadului. Toate acestea se datorează nenumăratelor superstiții și distorsiuni ale cunoașterii noastre. Oamenii sunt cei care creează războaiele, după care își trimit tinerii să moară pe câmpul de luptă, sacrificându-i. Cei mai mulți dintre acești tineri nici măcar nu știu pentru ce luptă.

În marile orașe există alte tipuri de luptă: între diferitele bande. Tinerii se sacrifică și seucid reciproc în numele orgoliului, al profitului sau al altor zeități pe care le-au adoptat. Ei se luptă pentru a deține controlul în anumite zone, adică pentru un simbol care nu există decât în mintea lor, de dragul căruia sunt dispuși să își sacrifice

viața. De la cel mai mic cartier dintr-un oraș și până la marile națiuni ale globului, diferite grupuri de oameni se luptă și își apără zeii care nu există. Adevăratul război se dă în mintea lor. Din păcate, ei îl proiectează în exterior și ajung să se ucidă unii pe ceilalți.

Chiar dacă societatea modernă nu mai crede în sacrificiile umane, există încă oameni care spun: „Mă voi sacrifica pentru cauză. Dați-mi o armă și voi ucide câți oameni voi putea, înainte de a fi ucis la rândul meu.“ Aceasta nu este o simplă prezumție; chiar așa stau lucrurile. Eu nu spun că sacrificiul uman este greșit. Spun doar că el există și că nimeni nu poate nega acest lucru, întrucât îl putem vedea zilnic în diferitele culturi din lume. Nu numai că îl vedem, dar chiar participăm la el. Dacă cineva face o greșeală și este prins încălcând o regulă, cum procedează societatea? Îl crucifică. Oamenii îl judecă și îl bârfesc, condamnându-l fățiș sau pe la spate. Și aceasta este o formă de sacrificiu uman. Ce-i drept, există reguli, iar uneori este un păcat să le încalci. Alteori însă, aceste reguli sunt ele însele nenaturale. Cu toate acestea, noi le creăm și suntem de acord să le respectăm, până când nu mai avem nevoie de ele.

Oamenii cred în atât de multe minciuni încât chiar și cele mai neînsemnate neajunsuri sunt transformate în demoni cumpliți care îi fac să sufere. Totul începe cu o judecată, iar cel mai adesea cu o autocondamnare: „Sărmanul de mine! Iată ce mi s-a întâmplat când aveam

nouă ani. Iată ce mi s-a întâmplat aseară. “ Indiferent ce ți s-a întâmplat, trecutul nu mai există. Oricât de oribil ar fi lucrul care ți s-a întâmplat, acesta nu mai reprezintă un adevăr în momentul de față, căci singurul moment adevărat este cel prezent. Tot ce s-a întâmplat în trecutul tău ține de realitatea virtuală. Chiar dacă trupul tău s-a vindecat cu mult timp în urmă, mintea ta continuă să sufere și să perpetueze rușinea ani de zile.

Noi, oamenii, suntem singura specie care ne ducem cu noi trecutul personal, ca și cum am târî după noi un cadavru. Pentru cei mai mulți dintre oameni, acest cadavru este foarte greu. Mai mult decât atât, el miroase foarte urât. Din păcate, oamenii nu se limitează la a târî acest cadavru după ei, dar îl mai și împărtășesc cu semenii lor. Folosindu-se de memoria lor, ei retrăiesc la infinit amintirea cumplită din trecut, ca și cum aceasta s-ar petrece la ora actuală. Ori de câte ori își amintesc de această experiență, ei se pedepsesc pe ei înșiși, fără să uite să îi pedepsească inclusiv pe cei din jur, și fac acest lucru din nou și din nou.

Oamenii sunt singurele animale de pe acest pământ care se pedepsesc de cel puțin o mie de ori pentru aceeași greșeală, pe ei și pe cei din jur. Cum putem acuza restul lumii de nedreptate când noi suntem primii care o perpetuăm, în sinea noastră? Întregul univers este guvernat de legea justiției, dar a unei justiții corecte, nu distorsionate, așa cum este cea creată de artiștii visători de pe Pământ.

Adevărata justiție se bazează pe legea *acțiunii și reacției*. Noi trăim într-o lume a consecințelor, în care fiecare acțiune generează o reacție similară. Adevărata justiție impune o singură pedeapsă pentru fiecare greșeală comisă. Noi suntem singurii care suntem dispuși să plătim de nenumărate ori pentru aceeași greșeală comisă în trecut. Acest lucru nu are nimic de-a face cu justiția.

Să spunem că acum zece ani ai făcut o greșeală, și de atunci trăiești măcinat de remușcări și vinovăție. Tu îți justifici această suferință continuă afirmând că: „Am comis o greșeală teribilă“ și ești convins că motivul suferinței tale este greșeala comisă acum zece ani. Adevărul este însă că la baza suferinței tale stă ceva care s-a întâmplat acum zece secunde, nu acum zece ani. Tu te-ai judecat din nou pentru greșeala comisă în trecut, iar marele judecător din mintea ta a decretat: „Trebuie să fii pedepsit.“ Avem de-a face cu același proces al acțiunii și reacției. *Acțiunea* este judecata de sine; *reacția* este autopedepsirea, manifestată sub forma rușinii sau a vinovăției. Tu repeți întreaga ta viață aceeași acțiune, sperând să obții o reacție diferită, dar aceasta nu se produce niciodată. Singura modalitate prin care îți poți schimba viața constă în a schimba modul în care acționezi. În acest fel, se vor schimba și reacțiile.

Cunoașterea mentală îl rănește pe omul real. Mintea gândește și judecă ținând cont de simbolurile învățate. Ea creează astfel o poveste care îl abuzează pe posesorul ei.

Ori de câte ori omul se simte abuzat, reacția firească pe care o trăiește el este una de mânie, de frustrare, de ură, de gelozie, sau orice altă emoție care îl face să sufere. Sistemul nostru nervos generează emoții, iar acestea depind de ceea ce percepem. Din păcate, noi nu percepem decât propriile noastre judecăți, convingerile noastre, vocea cunoașterii noastre. Din cauza judecătorului, victimei și convingerilor care ne guvernează lumea virtuală, sistemul nostru nervos nu poate genera decât teamă, mânie, gelozie, invidie, vinovăție și rușine. Cum ar putea genera el o stare de iubire în aceste condiții?

Cuvântul reprezintă o forță invizibilă pentru ochii noștri, dar a cărei manifestare o putem percepe sub forma vieții noastre. Cea mai bună modalitate de a măsura impecabilitatea cuvintelor noastre constă în observarea reacțiilor noastre emoționale. Tu cum te simți: fericit sau trist? Te bucuri de visul tău sau suferi din cauza lui? Indiferent ce reacție emoțională experimentezi, tu ești cel care a cauzat-o. E drept, părinții, religia, școala, guvernul și societatea contribuie la crearea visului tău. La fel de adevărat este și faptul că nu ai avut niciodată de ales în trecut, dar acum ai posibilitatea de a face o nouă alegere. Tu îți poți crea un paradis sau un iad. Atât paradisul cât și iadul sunt stări de spirit care există în mintea ta.

Îți place să te simți fericit? Dacă da, fii fericit și bucură-te de fericirea ta. Îți place să suferi? Nicio problemă; bucură-te

de suferința ta. Dacă optezi pentru a-ți face din viață un iad, foarte bine. Plângi, suferă și transformă-ți durerea într-o veritabilă capodoperă. Dacă dispui însă cât de cât de luciditate, este imposibil să alegi această cale; cu siguranță vei alege paradisul. Iar cea mai bună modalitate de a-ți transforma viața într-un paradis terestru constă în a fi impecabil în tot ceea ce spui.

Dacă ești impecabil în tot ceea ce spui, cum te-ai mai putea judeca singur? Cum te-ai mai putea învinovăți? Cum te-ai mai putea simți rușinat? Atunci când nu îți crezi niciuna din aceste emoții, tu te simți minunat! Îți vine să zâmbești tot timpul, iar zâmbetul tău este absolut autentic. Nu pretinde că ești cine nu ești. Acceptă momentul prezent și fii cel care ești acum. Acceptă-te în totalitate, exact așa cum ești. Bucură-te de propria ta prezență și nu te mai abuza singur, folosindu-te de puterea simbolurilor.

De aceea este atât de importantă luciditatea. Tirania simbolurilor este extrem de puternică. În cadrul visului celei de-a doua atenții, luptătorul încearcă să descopere mecanismul prin care simbolurile preiau controlul asupra ființei umane. El declanșează un război împotriva simbolurilor, împotriva propriei sale creații, dar nu pentru că o urăște. În sine, simbolurile sunt o creație minunată, o artă prin care ne manifestăm creativitatea, și în plus ne permit să comunicăm unii cu ceilalți. Drama începe doar atunci când le cedăm întreaga noastră putere, caz în care devenim neputincioși și trebuie să fim salvați. Noi avem

nevoie de un mântuitor, pentru că nu mai avem puterea de a ne salva singuri.

De aceea, privim în exteriorul nostru și spunem: „O, Doamne, salvează-mă.“ Din păcate, salvarea noastră nu depinde de Dumnezeu, de Iisus, de Buddha, de Moise, de Mahomed sau de orice alt maestru, șaman sau *guru*. Aceștia nu ne pot salva, iar noi nu îi putem învinovăți pentru acest lucru. Nimeni din afară nu ne poate salva, pentru că nimeni nu este responsabil pentru ceea ce se întâmplă în lumea noastră virtuală. Preotul, rabinul, șamanul sau *guru*-l nu ne pot schimba lumea interioară, la fel cum nu pot face acest lucru nici soțul sau soția, copiii ori prietenii noștri. Nimeni din afară nu poate influența în vreun fel această lume subiectivă în care trăim, pentru simplul motiv că ea nu există decât în mintea noastră.

Foarte mulți oameni cred că Iisus a murit pentru a ne mântui de păcatele noastre. Povestea este într-adevăr minunată, dar Iisus nu poate face alegerile în locul nostru. În loc să ne mântuiască, el ne-a spus ce trebuie să facem. Ai nevoie de ajutor? Foarte bine, urmează calea adevărului. Iartă. Iubește-ți aproapele. Iisus ne-a pus la dispoziție toate instrumentele de care avem nevoie pentru a ne mântui singuri. Din păcate, noi ne spunem: „Nu, nu îl pot ierta pe cutare. Prefer să trăiesc cu emoțiile mele otrăvite, cu mândria mea, cu mânia și gelozia mea.“ Noi ne certăm cu cei pe care îi iubim și creăm astfel o mare rezistență în jurul nostru, dar îți reamintesc că trăim într-o lume a

consecințelor. Iisus avea dreptate: iertarea este singura modalitate prin care ne putem curăța corpul emoțional de otrava acumulată.

Toți oamenii au acumulat de-a lungul timpului emoții otrăvite. Toți poartă pe corpul lor emoțional răni necicatrizate. Acest lucru este firesc, la fel cum este normal ca trupul fizic să rămână cu o vânătăie sau cu o cicatrice atunci când se lovește sau când se taie. În mod similar, este firesc ca învelișul nostru emoțional să se simtă din când în când rănit, întrucât suntem vii. Suntem înconjurați de prădători și suntem prădători noi înșine. Pur și simplu, așa stau lucrurile. Nimeni nu este vinovat pentru acest lucru. Atunci când ne învinovățim pe noi înșine sau pe altcineva, noi suntem mânați de la spate de otrava noastră emoțională. Mai bine am face să încercăm să ne vindecăm.

În loc să aștepti ca altcineva să vină și să te salveze, ai face mai bine să te salvezi tu însuși. Tu ești propriul tău salvator. Ce-i drept, există maestri și învățători care îți pot pune la dispoziție uneltele și instrumentele cu ajutorul cărora poți deveni mai conștient, ajutându-te astfel să câștigi acest război personal. Există artiști care te pot învăța cum să îți crezi din viață o capodoperă, un paradis terestru.

Să spunem că ești un artist talentat, iar un maestru vine și îți spune: „Îmi plac. Doresc să devii ucenicul meu. Vino. Te voi învăța. Primul și cel mai important instrument care te poate ajuta să devii un mare artist este *impeca-*

bilitatea cuvântului. Este extrem de simplu. De vreme ce tu singur îți scrii propria poveste, nu ai niciun interes să scrii un scenariu care nu te avantajează. În al doilea rând, *nu mai interpreta nimic la modul personal.* Acest lucru te va ajuta foarte mult, eliminând din viața ta marea majoritate a dramelor. În al treilea rând, *nu mai face presupuneri inutile.* Nu îți crea singur propriul iad. Nu mai crede în superstiții și în minciuni. În sfârșit, în al patrulea rând, *fă întotdeauna tot ce îți stă în puteri.* Treci la fapte. Practica poate transforma orice om într-un maestru. După cum vezi, este foarte simplu.“

Dacă vei pune în practică sfaturile înțelepte ale maestrului, va veni un moment în care îți vei percepe propria creație dintr-o perspectivă diferită. Vei începe să îți dai seama că tu ești scenaristul și regizorul propriei tale vieți. Tu ești cel care creează deopotrivă pânza, șevaletul, vopselele și pictura propriu-zisă. Tu ești cel care acordă semnificație fiecărei tușe de pe pânza vieții tale. Tu ești cel care își investește întreaga credință în arta sa. Îți vei spune atunci: „Povestea pe care o crez este minunată, dar nu mai cred în ea. Nu mai cred în povestea nimănui. Orice poveste este o simplă formă de artă.“ Superb. Acesta este cel de-al cincilea legământ. Întoarce-te la bunul simț, la adevăr, la *sinele* tău real. *Fii sceptic, dar învață să ascuți.*

În cadrul visului celei de-a doua atenții, ai nevoie de instrumente pentru a câștiga războiul și pentru a-ți schimba lumea interioară. Legămintele descrise în această carte

reprezintă exact astfel de instrumente. Ele reprezintă uneltele prin care îți poți transforma visul așa cum dorești. Depinde numai de tine ce destinație dorești să îi dai, folosindu-te de aceste instrumente. Aceste cinci legăminte simple au puterea de a planta sămânța îndoielii în toate celelalte legăminte pe care le-ai făcut de-a lungul vieții, legăminte bazate pe teamă și care nu fac altceva decât să te limiteze. Singura modalitate prin care poți scăpa de aceste minciuni ale cunoașterii constă în cultivarea lucidității, a atenției. Folosește-te de această atenție pentru a-ți reevalua visul primei atenții, iar apoi pentru a ieși din el.

Cele Patru Legăminte sunt instrumentele ideale pentru a-ți refocaliza atenția într-o manieră diferită, în vederea creării paradisului tău personal, iar cel de-al cincilea legământ este instrumentul perfect care te poate ajuta să câștigi războiul cu tirania simbolurilor. Cele Patru Legăminte sunt uneltele care îți permit să te transformi, iar cel de-al cincilea legământ este unealta care îți permite să ieși din etapa transformării personale și să îți oferi cel mai frumos dar pe care ți-l poți face vreodată singur: darul *îndoielii*.

Spuneam mai devreme că îndoiala ne-a făcut să cădem din Paradis. Ei bine, tot ea reprezintă și instrumentul care ne poate ajuta să ne întoarcem în Paradis. Îndoiala este unealta de care ne putem folosi pentru a ne recupera credința, pentru a ne lua înapoi puterea personală investită în diferitele minciuni și superstiții pe care am ajuns să le

credem. Desigur, ne putem folosi de această putere a îndoielii inclusiv împotriva noastră. Ne putem îndoii de noi înșine sau de adevăr. În povestea lui Adam și a Evei, atunci când cei doi s-au îndoit de identitatea lor cu Dumnezeu, această primă îndoială a dat naștere unei a doua îndoieli, apoi unei alteia, și așa mai departe. Atunci când ne îndoim de adevăr, noi începem să credem în minciuni. În scurt timp, ajungem să credem în atât de multe minciuni încât nu mai vedem deloc adevărul, și astfel ieșim din visul Paradisului.

Îndoiala este o sabie cu dublu tăiș. Noi ne putem folosi de ea pentru a ajunge în iad sau pentru a ieși din acesta. În funcție de calea pe care o alegem, ea fie permite să fim posedați de simboluri, fie ne eliberează de această posesiune. Dacă ne îndoim de noi înșine, de adevăr, noi cădem automat în capcana Arborelui Cunoașterii, a tuturor mitologiilor care ne-au controlat atenția de-a lungul întregii noastre vieți. Vocea cunoașterii începe să ne posedze din nou, iar noi retrăim sentimentul mâniei, al geloziei, al nedreptății care toate se nasc odată cu *procesul de gândire*, cu presupunerile, cu hipnoza simbolurilor.

Dacă inversăm însă procesul, noi putem înlocui îndoiala de sine cu credința în sine. Putem înlocui îndoiala față de adevăr cu îndoiala față de minciună. *Fii sceptic, dar învață să ascuți.* Al cincilea legământ ne deschide poarta raiului. Restul depinde însă de noi. Acest legământ ne permite să ne întoarcem în Paradis și să regăsim raiul

în noi înșine. El ne învață să renunțăm la atașamentele noastre față de simboluri, inclusiv față de propriul nostru nume, și să fuzionăm cu infinitul, să devenim autentici, să credem imuabil în noi înșine, dincolo de orice îndoială, căci chiar și cea mai mică îndoială în noi poate pune capăt experienței Paradisului lăuntric.

Atunci când ai încredere în tine însuți, tu îți urmezi instinctele interioare înnăscute. Nu ai nici cea mai mică îndoială referitoare la cel care ești cu adevărat și acționezi pe baza bunului simț. Dispui astfel de întreaga putere a autenticității tale. Ai încredere în tine însuți și în viață. Ești absolut convins că totul va fi bine, iar viața îți răspunde, devenind extrem de ușoară. Minte ta nu mai simte nevoia să înțeleagă totul. Ea nu mai simte nevoia de a cunoaște. Indiferent dacă știi sau nu anumite lucruri, tu nu îți pierzi credința în tine. Accepți cu seninătate faptul că nu știi totul. Nu inventezi ceea ce nu știi. Atunci când ești sută la sută autentic, spui întotdeauna exact ceea ce gândești: „Îmi place. Nu îmi place. Doresc acest lucru. Nu doresc acest lucru.“ Dacă nu îți place ceva, nu te obligă nimeni să acționezi în direcția respectivă. Te bucuri de viață făcând exact ceea ce îți place.

Noi ne îngreunăm singuri viața încercând să ne sacrificăm pentru ceilalți. Cu siguranță, noi nu am venit în această lume pentru a ne sacrifica pentru altcineva, pentru a satisface opiniile sau punctele de vedere ale altor persoane. În cadrul *visului celei de-a doua atenții*, una din

primele provocări cu care trebuie să te confrunți este teama de a fi tu însuți, de a fi una cu *sinele* tău real. Dacă vei da dovadă de curaj în această confruntare, vei descoperi că niciunul din motivele care te speriau nu este real. Vei descoperi apoi că este mult mai ușor să fii tu însuți decât să încerci să fii altcineva decât ești. Visul iadului este foarte obositor, întrucât ai nevoie de foarte multă energie pentru a susține masca socială pe care ți-ai impus-o. Jucarea acestui rol te-a obosit. Îți dorești să fii din nou *tu însuți*. Atunci când ești autentic, tu poți face orice îți dorești să faci și poți crede orice îți dorești să crezi, inclusiv în tine însuți.

Cât de dificil poate fi să crezi în tine, să crezi în esența ta adevărată, nu în simbolurile din mintea ta? Credința poate fi investită în teoriile științifice, în religie, în opinii și puncte de vedere, dar aceasta nu este o credință *reală*. Singura credință reală este credința *în sine*. Ea presupune să ai o încredere necondiționată în tine, pentru că știi cine ești cu adevărat (iar cel care ești cu adevărat este adevărul).

În clipa în care îți vei redobândi conștiința de sine, războiul din mintea ta va înceta. Îți va deveni atunci evident că tu erai cel care crea toate acele simboluri. Vei deveni conștient de puterea cuvântului tău, născut el însuși din conștiință, și nimic nu va mai putea opri această putere. Cuvintele tale vor deveni impecabile și nu vor mai încerca vreodată să te controleze, căci vei avea putere asupra lor. Atunci când cuvintele tale vor deveni impecabile, tu îți vei

putea baza toate deciziile pe adevăr, și astfel vei câștiga războiul împotriva tiranului. Cuvintele vor continua să existe în mintea ta, gata să asculte de comenzile tale, dar nu vor căpăta semnificație decât atunci când le vei folosi pentru a comunica cu altcineva. În clipa în care vei tăcea, ele își vor pierde semnificația.

Spre sfârșitul visului celei de-a doua atenții, forma umană va începe să se destrame, iar realitatea ta se va schimba din nou. Tu nu vei mai percepe lumea prin filtrul rigid al convingerilor tale. Războiul se va încheia, întrucât credința ta nu va mai fi investită în minciuni. Chiar dacă acestea din urmă vor continua să existe, tu nu vei mai crede în ele. Adevărul este, pur și simplu. El nu trebuie crezut. Chiar dacă nu vei mai crede nimic, tu vei vedea, iar ceea ce vei vedea va fi adevărul. Adevărul se află întotdeauna aici; el este unic și perfect. Poate că nu pare perfect atunci când este interpretat de ceilalți, dar odată ce l-ai văzut, cui îi mai pasă de visele celorlalți? Nu contează ce visează aceștia. Singurul lucru care contează este experiența ta. De aceea, folosește-te de toate instrumentele care îți stau la dispoziție pentru a percepe acest adevăr și pentru a câștiga războiul tău personal.

În acest scop, nu trebuie să intri în competiție sau să te compari cu nimeni altcineva. Nu trebuie decât să fii cel care ești, să fii iubire *autentică*, nu acel tip de iubire care te posedă și care te face să crezi în iubire; nu acel tip de iubire care te face să te simți gelos și posesiv față de

altcineva, trimițându-te direct în iad, cu toate torturile lui; nu acel tip de iubire care te face să te sacrifici în numele iubirii sau să îți faci singur rău (ție sau altora) în numele aceleiași iubiri. Din păcate, oamenii au distorsionat îngrozitor simbolul iubirii. Iubirea adevărată este înnăscută. Ea este însăși esența ta.

Tu te-ai născut cu tot ceea ce îți este necesar pentru a reuși. Dacă vei începe chiar astăzi să îți confrunți temerile, mâine vei trăi visul celei de-a doua atenții și vei ajunge în lumea luptătorilor. Pe de altă parte, înfrângerea unei temeri nu echivalează cu câștigarea războiului. Acesta nu s-a încheiat încă. Dimpotrivă, de-abia a început. Chiar dacă ai câștigat o bătălie, tu încă te mai judeci singur, sau ai alte probleme. Când crezi că totul s-a terminat, bum!, tiranul se întoarce, și asta nu o singură dată, ci de nenumărate ori. Și nu este vorba numai de tiranul din interiorul tău, ci și de cel din interiorul celor din jurul tău, iar unii tirani sunt mai răi decât ceilalți. Chiar dacă războiul se poate prelungi foarte mulți ani la rând, cel puțin acum știi să te aperi. În calitate de luptător, poți câștiga sau pierde o bătălie, dar dacă ți-ai redobândit luciditatea, nu vei mai fi niciodată o victimă. Vei fi un soldat conștient, aflat pe câmpul de luptă, acolo unde se află majoritatea oamenilor de pe această planetă, până când războiul se va termina.

În cadrul visului celei de-a doua atenții, tu începi să îți crezi Paradisul personal pe Pământ. Începi să crezi în legămintele care susțin *viața*, care amplifică bucuria,

fericirea și libertatea. Acesta este însă doar un pas în evoluția ta. Calea până la destinație este mult mai lungă. La un moment dat, vei începe să controlezi cu adevărat luciditatea, respectiv adevărul, și implicit transformarea, iubirea, intenția sau credința. La acea vreme, vei crede deja în tine însuși.

Rezultatul acestei transformări este crearea unei alte realități. Cadrul general va fi identic cu cel al primelor două vise, dar în această nouă realitate tu nu vei mai crede nimic din ceea ce credeai în trecut. Nu vei mai crede niciuna din minciunile învățate. Nu vei mai crede nici măcar în cuvintele pe care le-ai învățat de mic. Pe de altă parte, nu vei mai avea nicio îndoială referitoare la experiențele tale, la cel care ești cu adevărat.

Visul celei de-a treia atenții nu este foarte departe de tine, dar mai întâi trebuie să câștigi războiul din mintea ta, iar această carte ți-a pus la dispoziție instrumentele necesare. Treci chiar acum la fapte, dar nu *încearca*. Atunci când încerci, mori înainte de a reuși, și te asigur că milioane de luptători au murit pe câmpul de luptă *încercând*. Foarte puțini luptători câștigă războiul din mintea lor, dar cei care îl câștigă își recrează întreaga lume.

11

VISUL CELEI DE-A TREIA ATENȚII

Maeștrii

Visul celei de-a doua atenții se sfârșește cu un eveniment extrem de important, pe care noi îl numim *ultima judecată (judecata de apoi)*. Aceasta este ultima dată când ne judecăm pe noi înșine sau când judecăm pe altcineva. Începând din această zi, noi ne acceptăm în totalitate așa cum suntem și îi acceptăm pe toți ceilalți așa cum sunt. Atunci când vine ziua ultimei judecăți, războiul din mintea noastră se încheie, și astfel începe *visul celei de-a treia atenții*. Acesta este sfârșitul lumii noastre așa cum o cunoșteam și începutul unei alte lumi. Ieșim astfel din lumea luptătorilor și intrăm într-o lume superioară, pe care eu o numesc *lumea maeștrilor*.

Maeștrii sunt foști luptători care au câștigat războiul lor personal și și-au găsit pacea. *Visul maeștrilor* este un vis al adevărului, al respectului, un vis plin de iubire și de fericire. Este adevăratul teren de joacă al vieții. Aceasta este viața care ne este predestinată, dar nu putem ajunge în acest loc decât cu ajutorul lucidității.

Multe religii vorbesc de ziua judecății de apoi ca de o pedepsire a păcătoșilor. Ele o descriu ca fiind ziua în care Dumnezeu vine pe Pământ și ne judecă, distrugându-i pe toți păcătoșii. Această viziune este falsă. Ultima judecată este una din cărțile din Tarot, o mitologie antică ce provine din Egipt. Din perspectiva vechilor școli ale misterelor, ziua judecății de apoi este o zi măreață, pe care ar trebui să o așteptăm cu toții, întrucât este ziua în care morții ies din mormintele lor și învie. Aceasta este ziua în care oamenii își redobândesc luciditatea și în care se trezesc din visul lumii subterane. Începând din această zi, ei nu se mai tem să trăiască. Mai mult, ei revin la starea lor primordială, la sinele lor divin, în care nu mai simt altceva decât o comuniune plină de iubire cu tot ceea ce există.

Învierea din morți este un concept minunat, care există în toate școlile de mistere din lume. Atunci când înțelegi că aproape nimic din ceea ce ai învățat cu ajutorul simbolurilor nu reprezintă adevărul, singurul lucru care îți mai rămâne de făcut este să te bucuri de viață. Acesta este momentul învierii. Atunci când dai viață realității prin intermediul simbolurilor, atenția ta devine dispersată în

mai multe direcții. Atunci când inversezi procesul, nenuțind semnificație simbolurilor, tu intri în comuniune cu realitatea și devii una cu ea. Devii astfel singura ființă vie care există. Nu mai există acum nicio diferență între tine și stelele de pe cer sau între tine și pietrele din deșert. Tot ceea ce există face parte integrantă din singura ființă vie care există. Atunci când experimentezi acest adevăr, fie și numai pentru o singură clipă, întreaga structură a sistemului de convingeri dispare, iar tu te proiectezi automat în visul Paradisului.

Această zi poate fi la fel ca oricare alta sau poate fi o zi de sărbătoare, ziua învierii tale, ziua în care îți vei schimba realitatea și în care vei învia din morți. Ea poate fi ziua în care sinele tău real iese din mormântul lui, în care renunți să mai crezi că ești cel care *crezi (gândești)* că ești și în care devii cel care ești *cu adevărat*.

În cadrul visului celei de-a treia atenții, tu devii în sfârșit plenar conștient de cel care ești cu adevărat, dar nu prin intermediul cuvintelor. De altfel, această realitate supremă nu poate fi explicată în cuvinte. De aceea, te simți complet împăcat, căci nu mai ai nevoie de cuvinte pentru a-ți explica cine ești. Aceasta este marea revelație pe care le-o transmit discipolilor lor maeștrii din toate marile tradiții ezoterice. Nivelul suprem pe care îl poate atinge omul este transcenderea simbolurilor și identificarea cu viața sau cu Dumnezeu.

Religiile din antichitate afirmau că nimeni nu poate rosti numele lui Dumnezeu, iar acest lucru este adevărat, întrucât nu există niciun simbol care să îl poată descrie pe Dumnezeu. Singura modalitate de a-l cunoaște pe Dumnezeu constă în a fi una cu El. Atunci când vei deveni una cu Dumnezeu, îți vei spune: „O, deci de aceea nu puteam învăța niciun simbol care să îl descrie pe Dumnezeu!“ Adevărul este că noi nu cunoaștem numele celui care ne-a creat. Cuvântul *Dumnezeu* este doar un simbol care descrie ceea ce există *cu adevărat*. Personal, îl evit pe cât pot, întrucât – la fel ca atâtea alte simboluri – a fost profund distorsionat de oameni. Dacă ne propunem să ne folosim de simboluri pentru a-l descrie pe Dumnezeu, noi trebuie să cădem de acord asupra semnificației acestora, și atunci, ce perspectivă trebuie să adoptăm? Există miliarde de perspective diferite. În calitatea mea de artist, eu fac tot ce îmi stă în puteri pentru a-l descrie pe Dumnezeu în cuvinte, dar nu pot oferi lumii decât o imagine a Acestuia din punctul meu de vedere. Orice aș spune, povestea mea nu poate fi adevărată decât pentru mine. Unii oameni o vor înțelege, alții nu, dar cel puțin toată lumea va ști care este punctul meu de vedere.

Visul maeștrilor este dificil de explicat, întrucât adevărata predare nu se realizează prin cuvinte, ci prin prezență. Cine simte prezența maestrului poate învăța mult mai multe lucruri decât cel care îi ascultă cuvintele. Cuvintele nu pot exprima nici măcar o fracțiune infimă

din această experiență, dar dacă te folosești de imaginație, ele te pot conduce la această experiență. Chiar aceasta este intenția mea actuală, de a te ajuta să îți dilai conștiința suficient de mult pentru a-ți putea *percepe* propria esență, *intuind* cine ești cu adevărat.

În locul cuvintelor, o modalitate mai bună ar fi să te pun față în față cu Dumnezeu, astfel încât să îl poți vedea. Dacă ți l-aș arăta însă pe Dumnezeu, tu te-ai vedea pe tine însuși. Indiferent dacă mă crezi sau nu, aceasta este realitatea, căci tu ești o manifestare a lui Dumnezeu. Dacă ai putea vedea forța care îți pune în mișcare corpul, tu l-ai vedea pe *adevăratul* Dumnezeu. Privește-ți mâna. Mișcă-ți degetele. Forța care le pune în mișcare este ceea ce toltecii numesc *intenție*, iar eu obișnuiesc să numesc *viață*, *infinite* sau *Dumnezeu*.

Intenția este singura ființă vie care există. Ea este forța care pune în mișcare totul. Esența ta nu sunt degetele, ci forța care le pune în mișcare. Degetele nu fac decât să te asculte. Poți găsi orice explicație științifică dorești pentru această forță: „Creierul, nervii...” Dacă dorești să afli însă adevărul, forța care îți pune în mișcare degetele este aceeași forță care te face să visezi, care determină o floare să se deschidă, care pune în mișcare vântul, tornadele, stelele de pe bolta cerească sau electronii din jurul nucleului atomic. Nu există decât o singură ființă vie, iar această ființă ești *tu*. Tu ești forța care se manifestă pe sine în toate felurile cu putință, în toate universurile care există.

Prima manifestare a acestei forțe este lumina sau energia, ceea ce reprezintă același lucru, și tot ceea ce există este creat cu ajutorul acestei energii. Oamenii de știință știu că tot ceea ce există este alcătuit din energie și că nu există decât o singură forță în Univers care produce această energie. La ora actuală, știința tinde să se unească cu religia, iar noi putem înțelege că suntem una cu Dumnezeu, pentru că suntem alcătuiți din lumină. Aceasta este esența noastră, la fel cum este esența tuturor lucrurilor care există, manifestată în miriade de frecvențe diferite. Împreună, toate aceste frecvențe diferite creează aceeași lumină unică.

Intenția este forța care creează lumina. Am putea spune chiar că lumina este mesagerul intenției, întrucât transmite mesajul vieții în întreaga creație. Lumina conține în sine toate informațiile necesare pentru a crea tot ceea ce există, inclusiv toate formele de viață: oamenii, maimuțele, câinii, copacii, totul. Toate speciile care există pe planeta noastră sunt create dintr-o rază de lumină cu o frecvență specifică, pe care oamenii de știință o numesc ADN. Adeseori, diferența dintre ADN-uri este infimă, dar manifestările pe care le produc acestea sunt complet diferite, cum ar fi diferența dintre un om și un jaguar, sau un copac.

Lumina are numeroase proprietăți. Ea este vie. Este o ființă vie și extrem de inteligentă. Ea nu face altceva decât să creeze, tot timpul. Creațiile sale se transformă în

permanență, dar nu pot fi distruse. Lumina se află pretutindeni și tot ceea ce există este plin de lumină, dar noi nu o putem percepe decât dacă este reflectată de materie. Dacă trimitem un obiect în spațiul cosmic, noi îl putem vedea numai pentru că reflectă lumina. Între stele, galaxii și chiar universuri nu există spații goale, ceea ce înseamnă că toate universurile sunt interconectate.

Tu ești un întreg univers. Pământul este un alt univers. Soarele și planetele din jurul lui alcătuiesc un alt univers. Toate sistemele solare la un loc reprezintă un alt univers, și putem continua astfel la nesfârșit, până când obținem o singură ființă vie, alcătuită din miliarde și miliarde de ființe mai mici.

Orice ființă este protejată de forța pe care o numim *suflet*. Sufletul este acea forță care dă naștere unui întreg univers și care recunoaște totalitatea ființei create de el. El face ca materia să pară impenetrabilă, creând astfel o aparentă diviziune între ființe. Sufletul dă formă tuturor lucrurilor. Fără această forță, tu nu ai putea percepe nicio diferență între tine și o floare, un pește sau o pasăre. Sufletul tău s-a născut în momentul concepției tale și este capabil să își recunoască toate elementele din care este alcătuit: toate moleculele, toate celulele și toate organele corpului tău. Sufletul tău recunoaște tot ceea ce aparține universului tău și respinge tot ceea ce nu aparține acestuia.

În cadrul visului celei de-a treia atenții, tu ești conștient că trupul tău reprezintă un întreg univers alcătuit din

miliarde de ființe vii: atomi, molecule, celule, țesuturi, organe și sisteme fiziologice, care alcătuiesc împreună un univers unitar. Minte ta consideră că nu există decât un singur punct de vedere personal, cel din spatele ochilor. Dacă te vei scufunda însă suficient de mult în interiorul conștiinței tale, vei descoperi că fiecare atom din corpul tău are un punct de vedere personal, întrucât este viu. Fiecare atom reprezintă un univers în sine, un sistem solar miniatural, cu o stea centrală înconjurată de planete. Numitorul comun al tuturor universurilor este faptul că forța care le dă viață este puterea totală a infinitului.

Tu reprezinți această forță, deci ești viu. Tu ești una cu puterea ei totală, cu adevărul, cu realitatea absolută. Tot restul, inclusiv cunoașterea prin intermediul simbolurilor, nu sunt adevărate. Nu sunt reale. Reprezintă o iluzie; ce-i drept, o iluzie frumoasă. Lumina nu este înzestrată doar cu inteligență, ci și cu memorie. Ea creează o imagine a propriului său sine, o lume iluzorie, care devine mintea ta sau visul tău. Visele tale nu sunt materiale; ele reprezintă doar o reflectare a lumii materiale, care este proiectată la nivelul *creierului*. Creierul nu este altceva decât o oglindă. Așa cum spuneam mai devreme, dacă te uiți într-o oglindă, ceea ce vezi în ea este propria ta minte, propriul tău vis.

Prima dată când îți deschizi ochii, tu percepi lumina, iar aceasta devine maestrul tău. Lumina proiectează informații în ochii tăi pe care nu le poți descifra, dar tu ai

fost creat pentru a percepe lumina, pentru a deveni una cu ea, pentru că ea reprezintă a doua ta jumătate. Fiind tu însuți alcătuit din lumină, tu te afli într-un proces constant de creație, de transformare și de evoluție. Lumina pătrunde direct în creierul tău, pe care îl rearanjează astfel încât să îți transforme realitatea virtuală, până când aceasta ajunge să o reflecte mai bine. Atunci când lumina transformă creierul, acesta transformă la rândul lui ADN-ul, astfel încât acesta să corespundă noii tale înfățișări.

Așa cum corpul tău conține diferite organe – creierul, inima, plămâni, ficatul, stomacul și pielea – care alcătuiesc împreună totalitatea ființei tale, fiecare organ din corpul tău este alcătuit din diferite tipuri de celule. Știi oare aceste celule că împreună cu suratele lor dau naștere unei ființe vii unitare, respectiv *ție*? Știm noi, oamenii, că împreună cu semenii noștri alcătuim o singură ființă vie, numită *umanitate*?

Tu ești înconjurat de miliarde de oameni. Ca și tine, aceștia au fost programați să fie oameni. De aceea, tu îi poți recunoaște cu ușurință, deosebindu-i de celelalte specii. *Știi* pur și simplu acest lucru. Ceea ce nu știi însă este faptul că noi, oamenii, alcătuim un organ al frumoasei noastre planete. Planeta Pământ este vie. Este o ființă vie, iar umanitatea în ansamblul ei reprezintă unul din organele sale. Pădurile reprezintă un alt organ al planetei, atmosfera un altul, și așa mai departe. Împreună, noi dăm naștere

unui echilibru care reprezintă metabolismul planetei Pământ.

Umanitatea reprezintă o ființă vie unitară, iar aceasta nu este o simplă teorie. Noi, oamenii, trăim împreună. Avem același tip de corp, același tip de minte și aceleași nevoi. Noi creăm aceleași simboluri, pentru a ne putea înțelege între noi. Arhetipul victimei, al judecătorului, al luptătorului sau al maestrului există în noi toți. Niciun om nu este mai bun sau mai rău decât semenii săi, sau decât orice altceva există în univers. Pe nivelul cel mai profund al ființei noastre nu există nicio diferență între un om și un câine, o muscă sau o floare. Pe acel nivel, noi suntem cu toții aceiași. Provenim din aceeași sursă, indiferent de povestea pe care ne-o spunem. Nu contează dacă suntem creștini, budiști, musulmani sau hinduși. Noi provenim din aceeași sursă și ne vom întoarce la ea.

Infinitul creează tot ceea ce există, iar când ciclul se încheie, tot ceea ce există se resoarbe în infinit. Chiar dacă trupul moare, întrucât aceasta este natura lui, esența noastră rămâne nemuritoare. La nivelul minții, singurul lucru care poate muri sunt minciunile. În Egiptul antic exista o vorbă: „Dacă inima ta este mai ușoară decât o pană atunci când mori, bun venit în rai. Dacă inima ta este mai grea decât o pană, nu vei ajunge în rai.“ Minciunile nu se pot întoarce la sursa puterii, dar adevărul poate, pentru că el reprezintă o reflectare a acestei puteri, a infinitului. De aceea, merită să îți pui întrebarea: cât de

grele sunt minciunile tale? Este inima ta împovărată de mânie, de teamă, de vinovăție, de regrete?

În cadrul visului celei de-a treia atenții, adevărul a distrus deja toate minciunile, iar singurul lucru care a mai rămas este adevărul, adică adevăratul tău sine. Tu ești acea forță. Tu ești viața, adică adevărul, iar începând din acest moment viața ta devine un Paradis. Visul tău devine o capodoperă artistică a iubirii. Astfel ajungi să dobândești cea de-a treia măiestrie a toltecilor: *măiestria iubirii*, pe care noi o numim de asemenea și *măiestria intenției*, sau *a credinței*. Eu prefer să o numesc *măiestria credinței*, întrucât este o artă în care trebuie să ai încredere în tine, adică să realizezi puterea de care dispui, puterea intenției, a vieții, a credinței sau a iubirii. În mod evident, este vorba de una și aceeași putere: *puterea totală*.

Atunci când îți controlezi în totalitate credința, tu îți trăiești automat viața în iubire, căci aceasta este esența ta. De aceea, viața ta devine minunată. Îți accepți în totalitate corpul, emoțiile, viața, povestea. Te respecti pe tine însuși, dar și pe ceilalți artiști, pe frații și surorile tale. De fapt, respecti întreaga creație. Te iubești necondiționat și nu te temi să îți exprimi iubirea, spunându-le celorlalți: „Te iubesc.“ Atunci când îți controlezi în totalitate credința și când îți trăiești viața în iubire, iubirea ta se reflectă asupra tuturor eroilor secundari din povestea ta, iar tu îi iubești pe toți necondiționat, la fel de mult cum te iubești pe tine.

În acest fel, relația ta cu restul umanității se schimbă, iar tu devii complet impersonal. Nu mai ai nevoie de motive pentru a iubi pe cineva. Nici măcar nu mai *optezi* pentru a iubi, întrucât iubirea este însăși natura ta. Ea emană din tine la fel cum lumina emană din soare. Întreaga ta natură emană din tine, așa cum este, fără așteptări. Pe de altă parte, iubirea ta nu are nimic de-a face cu cuvintele din mintea ta. Ea nu reprezintă o poveste, ci o experiență pe care noi o numim *comuniune*, cuvânt care înseamnă să ai aceeași frecvență sau vibrație cu iubirea. Aceasta era esența ta înainte de a învăța să vorbești. Tu ai evoluat de la iadul visului primei atenții la un vis mai bun, visul celei de-a doua atenții, iar apoi la visul celei de-a treia atenții, când ți-ai dat seama că tot ceea ce vezi este în ultimă instanță alcătuit din lumină.

Mii de ani la rând, oamenii au știut că în interiorul oricărei ființe umane există trei lumi. Marea majoritate a mitologiilor vorbesc de aceste trei lumi, cărora le dau nume diferite și pe care le descriu prin simboluri diferite. În tradiția toltecă a artistului, aceste lumi sunt cunoscute sub numele de: *visul primei atenții*, *visul celei de-a doua atenții* și *visul celei de-a treia atenții*. În Grecia sau în Egiptul antic, ele erau numite: *lumea subterană*, *lumea fizică* și *lumea superioară*. În tradiția creștină, ele sunt cunoscute sub numele de: *iad*, *purgatoriu* și *rai*.

La ora actuală, conceptul de lume este înțeles într-o manieră foarte diferită de cea în care era înțeles el în

antichitate. Anticii nu echivalau lumea cu această planetă, ci cu tot ceea ce poate fi perceput, cu cunoașterea noastră. Așa s-a născut proverbul care spune că orice minte reprezintă o lume în sine. Într-adevăr, orice om își creează o lume în mintea sa, după care trăiește în ea. Marea majoritate a oamenilor trăiesc în visul primei atenții sau în lumea subterană. Există și destui oameni care trăiesc în visul celei de-a doua atenții sau în lumea luptătorilor. Datorită visului acestora, umanitatea se îndreaptă astăzi în direcția cea bună și continuă să evolueze.

De regulă, noi credem că lumea superioară se referă exclusiv la lucruri bune, iar cea subterană exclusiv la lucruri rele. Lucrurile nu stau însă chiar așa. Toate cele trei lumi există în interiorul fiecărui om. Noi ducem cu noi lumea subterană, la fel cum ducem cu noi și lumea superioară. În lumea subterană există o întreagă infinitate, la fel ca în cea superioară. Punctul de intersecție al celor două lumi este lumea în care trăim noi. Din acest spațiu, noi avem opțiunea de a ne îndrepta într-o direcție sau alta, în sus sau în jos.

În cadrul visului măștrilor, noi suntem conștienți că fiecare opțiune pe care o facem confirmă puterea pe care o deținem. Noi ne controlăm întregul vis prin opțiunile pe care le facem. Fiecare alegere va avea anumite consecințe, iar un maestru visător este conștient de acestea. O alegere poate deschide foarte multe uși, dar le poate inclusiv închide. Chiar și refuzul de a face o alegere reprezintă tot

o alegere. Prin opțiunile noastre, noi putem atinge măiestria în arta viselor și ne putem crea o viață minunată.

Orice om poate fi un mare artist visător, dar măiestria apare numai atunci când obținem controlul desăvârșit asupra visului nostru, respectiv atunci când ne recuperăm acest control asupra atenției noastre. Prin controlul atenției, noi controlăm practic intenția, adică opțiunile noastre. În acest fel, visul vieții noastre poate evolua exact în direcția dorită de noi.

În cadrul visului obișnuit al oamenilor, cel care controlează atenția este sistemul convingerilor. Puterea personală sau voința oamenilor este slabă; de aceea, orice alt om le poate capta atenția și le poate inocula o opinie personală în minte. Voința sau intenția este forța care poate pune în mișcare tot ceea ce există sau care poate schimba direcția în care se îndreaptă orice lucru. Ea poate capta și schimba inclusiv direcția atenției. Cine are suficientă putere pentru a-și folosi voința poate obține controlul asupra atenției. În final, el poate obține controlul asupra convingerilor sale și poate pune capăt războiului pentru controlul visului său.

În cadrul visului celei de-a treia atenții, noi nu ne mai focalizăm atenția asupra vieții, ci *suntem* viața, forța sau intenția (care controlează atenția). Visul celei de-a treia atenții este visul intenției pure. Noi devenim conștienți că suntem una cu viața, nu doar la nivel conceptual, ci inclusiv la nivelul acțiunii și al conștiinței. Acum putem vedea prin

ochii adevărului, iar această perspectivă este fundamental diferită.

Prima dată când învățăm să visăm, sistemul convingerilor noastre creează milioane de mici bariere în calea adevărului. Atunci când structura sistemului de convingeri nu mai există, aceste bariere dispar, iar noi nu mai percepem un singur punct de vedere. Putem sesiza simultan nenumărate puncte de vedere. Ne putem percepe pe noi înșine nu doar din perspectiva unui om, ci și din perspectiva unei forțe, sau ca manifestare a acesteia. Noi știm că suntem lumină (sau o imagine în lumină) și ne folosim atenția pentru a ne contempla visul din perspectiva luminii. Nu mai percepem ceea ce se află în exteriorul nostru ca fiind separat de noi. Ne simțim una cu totul. Suntem una cu singura ființă vie care există, lucru pe care nu numai că îl simțim, dar îl și *știm*. Așa cum spuneam mai devreme, înțelegem cine suntem, fără a explica acest lucru prin cuvinte. Acum nu mai avem nevoie de simboluri. Cine se folosește de simboluri pentru a înțelege cine este se poate rătăci printre acestea.

Chiar dacă ne mai identificăm încă cu simbolul de *om* (rostit în limba noastră maternă), în Spania noi nu suntem un *om*, nici în China și nici în Germania. Cuvântul *om* este doar un simbol. Care este semnificația acestuia? Am putea scrie o întreagă carte pentru a o descrie, folosind mii de alte simboluri, și tot nu am ajunge să o explicăm pe deplin. Iar acesta nu este decât unul dintre simboluri!

Folosirea simbolurilor pentru a explica cine suntem este o prostie. Ceea ce *credem* că suntem nu va reprezenta niciodată adevărul, pentru că simbolurile nu au nimic de-a face cu adevărul.

Dacă îi spui unei pisici: „Hei, ești un câine!“, acesteia nu-i va păsa deloc. Pisica nu îți va răspunde. În schimb, dacă îi spui unui om: „Câine ce ești!“, acesta îți va răspunde cu siguranță. Unii oameni s-ar putea simți ofențați, în timp ce alții s-ar distra. Unora li s-ar părea tragic, iar altora comic, pentru că noi percepem lumea din puncte de vedere diferite. Animalele nu simt nevoia să cunoască simbolul sub care sunt etichetate. Lor nu le pasă de aceste simboluri, ci sunt pur și simplu. Animalele nu au nevoie de simboluri pentru a-și justifica existența.

Dacă cineva ne întreabă cine suntem, noi îi putem răspunde: „Sunt o ființă umană, un om. Sunt alcătuit din energie, sau din materie. Sunt tată. Sunt doctor.“ Noi ne folosim de cuvinte pentru a ne identifica, pentru a justifica cine suntem, pentru a ne înțelege mai bine. În realitate, aceste simboluri nu înseamnă însă nimic. Adevărul este că noi nu știm cine suntem. Singurul lucru pe care îl știm cu siguranță este că existăm, că suntem vii și că ceilalți ne pot atinge. Noi visăm și suntem conștienți de acest fapt. În afară de acest lucru nimic nu contează, căci tot restul reprezintă o simplă poveste. Simbolurile nu ne vor putea spune vreodată cine suntem sau de unde am venit. De altfel, nu contează de unde am venit, întrucât oricum ne

vom întoarce acolo. Unul din eroii mei favoriți dintotdeauna din desenele animate este Popeye Marinarul, care se definește astfel: „Eu sunt cine sunt, și nu sunt altcineva.“ Asta înseamnă înțelepciunea, acceptarea totală, adică respectul absolut față de ceea ce suntem, pornind de la premisa că noi suntem adevărul. Poate că ceea ce spun eu nu este adevărat, dar *eu sunt* adevărul, și la fel ești și tu.

Noi suntem vii, existăm, dar cine suntem noi? Nimeni nu știe. Tot ce știm noi este ceea ce credem că suntem, ceea ce am învățat că suntem, ceea ce ni s-a spus că suntem, ceea ce pretindem că suntem, felul în care am dori să fim percepuți de ceilalți oameni. Toate acestea ni se pot părea adevărate, dar nu sunt. Tot ce afirmăm noi în legătură cu noi înșine sunt simple cuvinte, iar acestea sunt întotdeauna distorsionate de convingerile noastre.

Atunci când ajungem să ne percepem dincolo de cunoașterea acumulată, singurul lucru pe care îl simțim este: *eu sunt*. Eu sunt cel ce sunt. Noi suntem cei care suntem, iar la baza acestei percepții stă acceptarea totală de sine. Numai cei care se acceptă în totalitate așa cum sunt se pot bucura pe deplin de viața lor, fără să se judece singuri, fără să se critice, fără vinovăție, rușine și remușcări.

Atunci când renunțăm la simboluri, singurul lucru care rămâne este adevărul gol-goluț, nimic altceva. Noi nu mai simțim nevoia să știm cine suntem, iar această revelație este copleșitoare! Nu mai simțim nevoia să

pretindem că suntem altcineva decât suntem. Putem fi complet autentici. De aceea, putem transmite un mesaj, iar acest mesaj este adevăratul nostru eu. Mesajul este *prezența* noastră, aceeași prezență pe care o simțim atunci când ni se naște primul nostru copil și când îl luăm în brațe. În astfel de momente, putem simți prezența Divinității în brațele noastre dincolo de cuvinte, adică fără niciun fel de înțelegere.

Toți nou-născuții au aceeași prezență. Ei sunt una cu Dumnezeu, cu infinitatea. Sunt întrupări angelice, iar noi suntem programați să reacționăm în prezența lor. Chiar dacă nu spun niciun cuvânt, prezența copiilor spune totul. Ea este suficientă pentru a trezi în noi nevoia de a-i proteja, de a le dăruia. Dacă sunt propriii noștri copii, acest instinct este încă și mai puternic, iar prezența pe care o simțim este de-a dreptul incredibilă. Ea trezește în noi sentimentul generozității, iar noi începem să îi dăruim orice copilului fără a-i cere nimic în schimb, cel puțin până când mai crește, iar această prezență divină pare să se estompeze.

Atunci când ne-am născut, prezența noastră a fost suficientă pentru a trezi instinctul celor din jur de a ne oferi atenția lor, de a ne proteja și de a ne împlini toate nevoile. Această prezență nu a dispărut complet din ființa noastră, dar a fost reprimată foarte multă vreme. Noi încă mai dispunem de ea. Pentru a o simți din nou, tot ce trebuie să facem este să devenim pe deplin conștienți, să ne percepem creația dintr-o perspectivă complet diferită, în

care totul devine foarte simplu. Atunci când nu suntem conștienți, totul pare illogic, noi suntem copleșiți de teamă și devenim posedați de *mitote*.

Al cincilea legământ reprezintă un element important în procesul de redescoperire de sine, întrucât se folosește de puterea îndoielii pentru a rupe toate vrăjile care ne-au hipnotizat până acum. Intenția de a ne folosi magia pentru a redescoperi prezența pierdută cu foarte mult timp în urmă este foarte puternică. Atunci când atenția noastră nu mai este focalizată în totalitate asupra poveștii pe care ne-o spunem, noi putem *vedea* adevărul; putem *simți* ce este real. Atunci când nu mai suntem posedați de simboluri, noi ne regăsim automat prezența pe care am avut-o atunci când ne-am născut, iar oamenii din jur reacționează emoțional la această prezență. Le putem oferi astfel singurul lucru de care dispunem cu adevărat, prezența noastră, iar impactul acesteia va fi uluitor. Acest lucru nu se poate întâmpla însă decât dacă suntem absolut autentici.

Imaginează-ți cum ar fi să redevii așa cum erai în primele luni de viață, înainte de a înțelege semnificația simbolurilor și înainte ca mintea ta să devină posedată de cunoaștere. Atunci când îți vei redobândi prezența, tu vei deveni la fel ca o floare, la fel ca vântul, ca oceanul, ca soarele sau ca lumina. Vei fi *tu*, pur și simplu. Nu vei mai simți nevoia să te justifici în vreun fel. De altfel, nici nu există ceva de justificat sau de crezut. Tu te afli aici pentru

a exista, fără niciun alt motiv. Singura ta menire este să te bucuri de viață și să fii fericit. Singurul lucru pe care trebuie să îl faci în acest scop este să fii *tu însuți*, să fii autentic, să fii o prezență absolută, să fii una cu fericirea, cu iubirea, cu bucuria. Asta înseamnă înțelepciunea: să fii tu însuți.

Oamenii care nu au atins încă înțelepciunea continuă să caute perfecțiunea. Ei continuă să îl caute pe Dumnezeu și să caute Paradisul, fără să-și dea seama că acestea se află deja în interiorul lor, chiar în momentul de față. Totul se află în interiorul lor. Tu nu trebuie să cauți raiul, întrucât acesta se află deja în interiorul tău. Nu trebuie să cauți fericirea, întrucât aceasta este esența ta. Nu trebuie să cauți adevărul, pentru că ești una cu el. Nu trebuie să cauți perfecțiunea, întrucât aceasta reprezintă o iluzie. Nu trebuie să te cauți pe tine însuți, întrucât nu te-ai despărțit niciodată de tine. Nu trebuie să îl cauți pe Dumnezeu, căci între tine și El nu există nicio diferență. Dumnezeu te însoțește întotdeauna. Dacă nu îl vezi pretutindeni, acest lucru se datorează faptului că atenția ta este focalizată asupra tuturor zeilor în care ai ajuns să crezi.

Prezența infinitului există pretutindeni, dar dacă te afli în întuneric, tu nu poți vedea ce se află în fața ta. Singurul lucru pe care îl poți vedea este cunoașterea ta. Tu îți crezi povestea ținând cont de acest vis, iar atunci când cunoașterea nu îți poate explica ce se întâmplă în viața ta, te simți amenințat. Tu nu știi decât ceea ce dorești să știi, iar tot ceea ce îți pune în pericol cunoașterea te

face să te simți nesigur. Va veni însă un moment în care vei înțelege că această cunoaștere nu este altceva decât descrierea unui vis.

Esența ta este incognoscibilă. Tu te afli aici doar pentru a exista în acest moment, în acest vis. Ființa nu are nimic de-a face cu cunoașterea sau cu înțelegerea. Pentru a o simți, nu trebuie să înțelegi sau să înveți ceva, ci dimpotrivă, să te dezveți, până când vei ajunge la concluzia că nu mai știi nimic. Tu nu poți cunoaște decât ceea ce crezi, ceea ce ai învățat, dar mai devreme sau mai târziu îți dai seama că aceste lucruri nu sunt adevărate. După o viață întreagă de căutări, Socrate, unul din cei mai mari filozofi ai tuturor timpurilor, a ajuns la concluzia: „Cât despre mine, tot ce știu sigur este că nu știu nimic.“

12

CUM POȚI DEVENI UN CLARVĂZĂTOR

O nouă perspectivă

Acum 2.000 de ani, un mare maestru a spus: „Veți cunoaște adevărul, și adevărul vă va elibera.“ Ei bine, acum ai aflat că singurul adevăr este ceea ce ești. Pasul următor constă în a vedea acest adevăr, în a vedea cine ești. Numai atunci te vei simți eliberat. Eliberat de ce? De toate distorsiunile cunoașterii tale, de toate dramele emoționale care reprezintă consecința vieții trăite în minciună. Atunci când adevărul te va elibera, existența ta nu va mai fi guvernată de simboluri. Nu vei mai fi interesat atunci de bine și de rău, de corectitudine și incorectitudine, de tinerețe și bătrânețe, de frumusețe și urâțenie. La urma urmelor, acestea nu sunt altceva decât simboluri.

Tu nu vei știi că ești complet eliberat decât atunci când nu vei mai simți nevoia să fii altcineva decât ești. Această stare de libertate este extrem de profundă și este darul suprem pe care ți-l poți oferi: libertatea de a fi tu însuți.

Imaginează-ți cum ar fi să trăiești fără teamă, fără judecăți critice, fără vinovăție, fără acuzații și fără rușine. Imaginează-ți cum ar fi să îți trăiești viața fără a încerca tot timpul să le faci pe plac celor din jurul tău, fără să îți cont nici măcar de propriul tău punct de vedere, de propria ta Carte a Legii. Imaginează-ți cât de diferită ar fi lumea ta dacă ai trăi într-o stare permanentă de recunoștință, de iubire, de loialitate și de dreptate. Imaginează-ți cât de profundă ar fi fuziunea cu trupul tău dacă i-ai fi complet loial, complet recunoscător, și dacă l-ai trata în mod drept. Imaginează-ți cum ar fi să fii tu însuți, fără a încerca să mai convingi vreodată pe cineva de ceva. Imaginează-ți cum ar fi să te simți tot timpul fericit și să trăiești într-un Paradis terestru, căci acest Paradis ești chiar tu. Imaginează-ți cum ar fi să trăiești în această stare de libertate. Da, adevărul te va elibera, dar mai întâi de toate trebuie să vezi adevărul.

Contemplă-ți cu luciditate povestea vieții, pentru a vedea dacă ea reprezintă sau nu adevărul. Fii martorul a *ceea ce este*, fără judecăți critice, pornind de la premisa că tot ceea ce crezi este deja perfect. Contemplă-ți mediul, cadrul visului tău, lumea care te înconjoară. Contemplă-ți

convingerile și felul în care se reflectă ele în povestea vieții tale. Contemplă mecanismul prin care atenția ta generează un întreg vis. Atunci când spun: „Contemplă“, eu nu vreau să spun să *te gândești* la toate aceste lucruri, ci să *le vezi*, iar vederea nu are nimic de-a face cu gândirea. Este povestea ta adevărată?

Dacă nu este, cel puțin știi că nu mai trebuie să o crezi. În loc să crezi în ea, mai bine învață să o *vezi*. Tu distorsionezi tot ceea ce crezi în funcție de convingerile tale, de cunoașterea ta. Dacă vei renunța la cunoaștere și dacă vei transcende simbolurile, la un moment dat vei deveni un clarvăzător. Un clarvăzător este un visător care își controlează perfect visul și care a învățat să *vadă*. Tu ești deopotrivă un artist, un visător, un mesager și un clarvăzător. Personal, prefer numele de artist, întrucât pornesc de la premisa că întreaga ta creație este o capodoperă artistică.

Aceasta este șansa ta de a-ți vedea propria creație, de a vedea *ce este*, adică adevărul. Mai întâi de toate, tu trebuie să renunți însă la tot ce nu este adevărat, la toate superstițiile și la toate minciunile. Dacă vei fi dispus să accepți adevărul, va trebui să admiti că povestea ta este în întregime falsă. La nivel intelectual, tu știi deja că această poveste nu este adevărată. Tot ce îți mai trebuie este curajul de a renunța la ea, la trecutul tău, pornind de la premisa că *tu* nu ești una cu această poveste. Atunci când nu vei

mai crede în toate minciunile pe care ți le repeți de atâta timp, vei descoperi că oricât de dureros ar fi, adevărul este de un milion de ori mai bun decât credința în minciuni.

În orice roman, în orice film și în orice dramă reală, punctul culminant este momentul adevărului. Înaintea acestui moment apoteotic, drama nu face decât să se acumuleze continuu. Tensiunea continuă să crească, până când adevărul revelat mătură toate minciunile din calea lui. În momentele de criză, minciunile nu pot supraviețui prezenței adevărului și dispar. Odată cu ele, dispar și tensiunile. Pacea este reinstaurată, iar noi ne simțim ușurați că drama s-a terminat.

Desigur, atunci când adevărul apare în propria ta poveste de viață, minciunile în care crezi se simt amenințate. Teama pune stăpânire pe tine și tu strigi: „Ajutor! Întreaga structură a vieții mele, toate lucrurile în care am crezut până acum, se destramă! Cum mă voi descurca fără toate minciunile mele? Dacă nu voi mai crede în nimic, dacă nu voi mai avea nimic de criticat și de bârfit, nu voi mai avea nimic de spus!“ *Exact! Despre asta vorbeam și eu.*

Mulți oameni mă întrebă: „Dacă nu voi mai crede în aceste simboluri și dacă nu îmi voi mai investi credința în ele, cum voi mai putea comunica cu ceilalți oameni? Cum voi putea supraviețui fără fundamentul cunoașterii mele?“ Puterea îndoielii funcționează în mintea lor, devenind din ce în ce mai mare.

Dacă îți vei reaminti de cel care ai fost înainte de a învăța să vorbești, când erai la fel ca celelalte animale, vei constata că la acea vreme puteai comunica fără cuvinte, fără a-ți folosi intelectul. Amintește-ți de cel care ai fost cu mult timp în urmă, înainte de a învăța să vorbești, când erai tu însuși, cel autentic, și experimentează astfel adevărul. Pătrunde direct în inima ta și caută acolo adevărul care transcende cuvintele, sinele tău real. Dacă l-ai găsit, adu-l la suprafața ființei tale, cu toată puterea.

Punctul culminant al călătoriei către esența ta este acela în care te percepi în totalitate prin ochii adevărului. Atunci când îți vei putea vedea sinele autentic, te asiguri că îți va plăcea ceea ce vei vedea. Vei sesiza atunci măreția prezenței tale, frumusețea ei minunată, perfecțiunea ta, iar această imagine îți va spulbera complet orice îndoială pe care ceilalți au sădit-o în mintea ta. Vei vedea atunci că ești o ființă de lumină, că ești una cu *viața*. Dacă îți vei accepta propria divinitate, vei deveni o reflectare mai bună a vieții.

Tu te afli aici pentru a te bucura de viață, nu pentru a suferi din cauza dramei provocate de importanța personală pe care ți-o dai. Această dramă nu are nimic de-a face cu *tine*, cel real, cu prezența ta. Tu te afli aici pentru a fi un visător, un artist, un clarvăzător, dar nu poți deveni un clarvăzător atât timp cât nu îți privești decât propria poveste, propriile răni, propria victimizare. Dacă încă te

mai focalizezi asupra rănilor pe care ți le-a provocat mama acum 30 de ani, ori partenerul tău de viață, sau orice alt erou secundar din povestea ta, înseamnă că nu privești adevărul în față. Atât timp cât îți vei focaliza atenția asupra acestor drame existențiale, dialogul cu tine va fi similar cu a vorbi cu un perete. Îți sună cunoscut?

Înainte de a deveni un clarvăzător, tu ești foarte departe de adevărata simplitate a vieții și crezi că știi totul. Ai nenumărate opinii ferme, pe care încerci să le impui tuturor. Din perspectiva clarvăzătorului, realitatea se schimbă. Un clarvăzător vede cu ușurință ce pretind că sunt oamenii, ce manifestă ei și cine cred ei că sunt. El știe că aceste roluri nu au nimic de-a face cu adevărul. Ce pretind oamenii că sunt? Tu nu ai de unde să știi, întrucât nu poți citi în mintea eroilor secundari din povestea ta. De-abia dacă poți afla cine pretinzi că ești *tu*. Dincolo de aceste roluri se ascund însă oameni reali, pe care este imposibil să nu îi iubești. Ca și tine, ei provin din infinitate. Omul real nu are nimic de-a face cu simbolurile pe care i le susură la ureche vocea cunoașterii sale. El nu are nimic de-a face cu povestea vieții sale.

Atunci când devii un clarvăzător, ceea ce poți vedea este realitatea *de dincolo* de poveste. Îi înțelegi pe oameni chiar dacă ei înșiși nu se înțeleg pe sine. Desigur, ei nu te înțeleg, și nici nu au cum, căci nu dispun încă de nivelul tău de conștiință. De aceea, ei nu știu de ce acționează

așa cum o fac. Nu au nicio idee; doar supraviețuiesc. Nimeni nu îi obligă să îi creadă pe cei din jurul lor, dar ei îi cred totuși. În schimb, nu au niciun pic de încredere în ei înșiși. Nu au nicio idee cât de măreți sunt de fapt. Singurul lucru pe care îl văd ei este cunoașterea lor, care îi înconjoară de pretutindeni, ca o perdea de fum. Imaginează-ți cum ar fi să fii singurul om treaz într-o cameră înțesată de oameni beți criță. Ce ai putea discuta cu acești oameni? Cum i-ai putea crede? Orice ți-ar spune ei, tu știi din start că acesta nu este adevărul, întrucât cândva te-ai îmbătat și tu, iar atunci nu spuneai niciodată adevărul.

Luciditatea îți permite să îți dai seama cu ușurință cum s-au pregătit mințile lor să devină ceea ce au ajuns să fie. Pe de altă parte, simplul fapt că ești mai lucid ca ei nu înseamnă automat că ești și mai bun. Luciditatea nu te face cu nimic superior altora, nici mai inteligent. Ea nu are nimic de-a face cu inteligența. Știind perfect acest lucru, tu îți păstrezi smerenia. Pur și simplu, nu-ți pasă. Există însă două modalități de a „nu-ți păsa“. Una le aparține victimelor din cadrul visului primei atenții, dar aceasta reprezintă o minciună, întrucât tuturor victimelor le pasă. Ele se simt foarte rănite. Rănilor emoționale sunt pline de otravă, iar replica: „Nu-mi pasă“ nu reprezintă altceva în cazul lor decât un mecanism de autoapărare. Sigur că le pasă, și sigur că tu nu le vei crede niciodată atunci când îți vor spune că nu le pasă.

Dacă vei deveni un clarvăzător, oamenii ți se vor părea extrem de previzibili. Îți vei da seama cu ușurință că toți oamenii din visul victimei sunt posedăți de eroul principal din povestea lor. Acesta reprezintă *singurul* lor punct de vedere. Modul în care privesc ei viața este foarte îngust, deoarece convingerile lor acționează ca o oglindă care nu le arată decât lucrurile în care cred și care nu sunt adevărate. Acești oameni proiectează asupra ta lucrurile în care cred, dar tu nu mai interpretezi la modul personal aceste proiecții, întrucât știi din start că ele nu sunt adevărate. Îți dai imediat seama că proiecțiile lor asupra ta reflectă de fapt ceea ce cred despre *ei înșiși*, și știi acest lucru pentru că a existat o vreme când și tu făceai la fel.

Dacă vei deveni un clarvăzător, vei vedea tot ce își fac singuri ceilalți artiști, dar perspectiva ta va fi complet impersonală. Procesul de dezvățare te-a condus într-o zonă în care din povestea ta au dispărut judecătorul și victima. Tu știi în continuare că povestea ta este creată de tine, dar o privești de parcă i s-ar întâmpla altcuiva. Privești în mod similar toate poveștile oamenilor, toate simbolurile lor, fără ca acestea să te mai afecteze în vreun fel. Nimic nu te mai poate ofensa, căci ai devenit complet imun. Le vezi fețele celorlalți, îi iubești, dar ești conștient că ceea ce trăiesc ei nu aparține visului tău, ci viselor personale pe care și le creează singuri. Ești detașat, dar le respecti oamenii visele, căci acestea reprezintă creația lor.

Cuvântul *respect* este extrem de frumos și reprezintă unul dintre cele mai importante simboluri pe care le putem înțelege. Imaginează-ți că nu ai mai auzit niciodată până acum acest cuvânt, că l-am inventat împreună și că ne propunem să îi stabilim semnificația. La fel ca în cazul oricărui alt simbol, noi trebuie să vedem dacă ne vom putea folosi sau nu de acesta. La fel ca numeroase alte simboluri, respectul începe întotdeauna cu noi înșine, după care trebuie proiectat asupra celor din jur și asupra întregii creații. Dacă nu ne respectăm pe noi înșine, cum i-am putea respecta pe alții?

Atunci când te respecti pe tine însuși, tu te accepți exact așa cum ești. La fel, atunci când îi respecti pe alții, tu îi accepți exact așa cum sunt. Atunci când respecti tot ce există în natură – animalele, oceanele, atmosfera, Pământul – tu accepți întreaga creație exact așa cum este. Atunci când ajungem în această lume, totul a fost deja creat. Lumea exterioară nu mai depinde de noi. Ea este deja creată, așa că merită să o respectăm. Am putea-o oare face mai bună? Poate, dar îmi vine greu să cred. Respectul se referă la acceptarea deplină a tuturor lucrurilor care există, exact așa cum sunt, nu așa cum ne-am dori noi să fie. Aceasta este una din semnificațiile cele mai importante ale cuvântului *respect*.

Atunci când te accepți pe tine exact așa cum ești, tu nu mai emiți judecăți critice împotriva ta. Atunci când

accepti tot ceea ce exista exact asa cum este, nu mai emiti judecati critice nici la adresa celorlalti. In acest moment, se intampla ceva incredibil: iti gasesti pacea interioara. Nu te mai simti in conflict cu tine insuti sau cu ceilalti. Toate conflictele care exista in lumea oamenilor se datoreaza lipsei de respect. Toate razboaiele se datoreaza incapacitatii noastre de a le respecta celorlalti artisti modul de viata. In loc sa le respectam drepturile, noi incercam sa le impunem propriile noastre convingeri. De aceea, in loc de pace, avem parte de razboi.

Respectul este ca un hotar. El merge mana in mana cu *drepturile* noastre. Orice fiinta care exista in Univers are propriile sale drepturi. Noi traim intr-o lume pe care o impartasim cu milioane de alte fiinte, iar respectul este singura cale prin care putem trai cu toti in armonie, pace si iubire.

In cadrul visului celei de-a doua atentii, noi incepem sa ne cream Paradisul personal, iar atunci cand intram in visul celei de-a treia atentii, viata noastra chiar *devine* acest Paradis. Paradisul este o impartatie in care noi suntem cei care dominam. Eu traiesc in propriul meu regat, iar acesta este un Paradis, dar nu a fost intotdeauna asa. El nu a devenit un Paradis decat in momentul in care am renuntat sa mai judec pe cineva (incepand cu mine insumi) si in care am invatat sa respect regatul celor din jurul meu. Al cincilea legământ se refera de asemenea la respect, intrucât

noi nu îi putem respecta pe ceilalți artiști decât atunci când *le ascultăm* povestea. În loc să încercăm să îi ajutăm să și-o scrie așa cum am dori, noi le permitem să și-o scrie așa cum doresc ei.

Eu nu voi scrie niciodată despre povestea ta, la fel cum nu voi permite niciodată ca altcineva să îmi scrie propria poveste. Eu îți respect mintea, visul, creația. Respect tot ceea ce crezi. Te respect prin faptul că nu îți spun cum să îți trăiești viața, cum să te îmbraci, cum să mergi, cum să vorbești și cum să faci orice altceva în regatul tău. Dacă aș încerca să te controlez în vreun fel, ar însemna că nu vă respect pe tine și regatul tău, iar între regatele noastre s-ar declanșa războiul. Prin însăși intenția de a te controla, eu mi-aș pierde propria libertate. Libertatea mea constă inclusiv în a te lăsa pe tine să fii cel care ești, așa cum dorești, fără a interfera în vreun fel. Nu este menirea mea să îți schimb ție realitatea virtuală în care trăiești. Singura mea menire constă în a mă transforma pe mine însumi.

Tu ești regele sau regina propriului tău regat. Acesta reprezintă creația ta, locul în care trăiești, și îți aparține întru totul. Tu visezi la regatul tău și acesta îți poate asigura fericirea absolută. Cum? Simplu. Mai întâi de toate, trebuie să înveți să îți respecti propriul regat. În caz contrar, el se va transforma în scurt timp într-un iad. În al doilea rând, trebuie să nu le mai îngădui celor din jur să îți trateze fără

respect acest regat. Exclue-i din regatul tău pe cei care îl tratează fără respect. La urma urmelor, este regatul *tău*, viața ta. Tu ai tot dreptul din lume să îți trăiești viața așa cum dorești, în felul tău, și te asigur că nu există vreo manieră greșită de a-ți trăi viața. Orice așa-zisă manieră greșită de a trăi reprezintă o simplă judecată pe care ți-o crezi singur.

Atunci când vei obține victoria în războiul tău personal, tu nu vei mai judeca pe nimeni, iar judecățile celorlalți oameni nu te vor mai afecta. Desigur, vei continua să faci greșeli, la fel ca toți oamenii, dar justiția din mintea ta va fi perfectă. Nu vei plăti pentru aceste greșeli decât o singură dată. Chiar și această pedeapsă va fi ușoară, căci tu ești cel care ți-o dai, iar acum te iubești necondiționat pe tine însuși.

Poate că aceste cuvinte vor trezi o reacție la nivelul vocii care trăiește în mintea ta. Poate că această voce va începe să viseze la o schimbare, la renunțarea la tiranie, la judecată și la pedeapsă. Poate că ziua ultimei judecăți este foarte aproape de tine. De fapt, acest lucru depinde numai de tine. Dacă îți poți convinge tiranul interior să nu te mai judece, în scurt timp totul se va schimba în viața ta.

Imaginează-ți că în loc să îți fie adversar, tiranul s-ar transforma în aliatul tău, și că în loc să creeze tot timpul drame în viața ta, te-ar ajuta să îți regăsești pacea interioară. Atunci când tiranul interior se transformă într-un aliat, el nu se mai întoarce niciodată împotriva ta și nu mai

încearcă să te saboteze niciodată. Dimpotrivă, te ajută să îți crezi viața pe care ți-o dorești. În acest caz, mintea devine un instrument atotputernic al spiritului și principalul său aliat. Rezultatul este un vis complet diferit: visul Paradisului personal.

În cadrul visului Paradisului, tu te abandonezi în totalitate în fața vieții, știind că totul este perfect așa cum este. Dat fiind că accepți tot ceea ce există, tu nu îți mai faci niciun fel de griji. Viața ta devine palpitantă, întrucât teama dispare complet. Tu știi că faci exact ce trebuie să faci și că tot ce s-a întâmplat în trecut a fost menit să se întâmple. Chiar și cele mai cumplite greșeli din trecutul tău au fost menite să se întâmple, conducându-te la o mai mare luciditate. Chiar și cele mai cumplite evenimente care continuă să ți se întâmple sunt menite să se întâmple, conducându-te către o și mai mare maturizare spirituală.

De fapt, care este cel mai cumplit lucru care ni se poate întâmpla? Moartea? La urma urmelor, cu toții vom muri, și nimeni nu poate împiedica acest proces. Până atunci, avem de ales: putem fie să ne bucurăm de viața noastră actuală, fie să îi opunem rezistență și să suferim. Orice rezistență opusă vieții este inutilă. Noi suntem programați să fim cei care suntem și nu putem fi altfel. Ce-i drept, în interiorul realității noastre virtuale, noi ne putem opune acestei programări, și astfel apar obstacolele și rezistența. Orice luptă reprezintă o formă de rezistență, și nu poate conduce decât la suferință.

Atunci când te abandonezi în totalitate în fața vieții, totul se schimbă ca prin magie. Tu te abandonezi practic în fața acelei forțe care se manifestă prin corpul și prin mintea ta, iar această perspectivă este fundamental diferită. De fapt, este un mod de viață în sine, în care *ești una cu viața*. Acest lucru te face fericit, întrucât fiind una cu viața, ești implicit una cu *adevărul*. De aceea, te simți fericit oriunde te-ai afla și orice ai face. Te bucuri de viață chiar și atunci când te simți plictisit. Te simți liber, iar aceasta este libertatea maestrului visător care nu mai este deloc atașat de visul său. Îți focalizezi atenția asupra visului tău, dar poți ieși din el oricând dorești. Visul exterior încearcă să îți capteze în permanență atenția, iar tu i-o acorzi, dar numai dacă și atunci când dorești acest lucru. Îți poți schimba visul oricând dorești, luând-o din nou de la început.

În orice clipă, tu poți opta pentru realitatea pe care dorești să o păstrezi și pentru cea la care dorești să renunți. În acest scop, nu mai ai nevoie de cuvinte, de o poveste personală (deși, dacă dorești, o poți crea). Nu mai acuzi acum întreaga lume pentru ceea ce ți se întâmplă în povestea ta, ci îți asumi responsabilitatea. La urma urmelor, tu ești artistul. De aceea, îți poți schimba povestea vieții personale ori de câte ori dorești acest lucru. Poți fi bogat sau sărac, după cum dorești. Poți fi faimos sau nu. De altfel, aceste lucruri nici nu contează prea mult. Personal, a fi faimos într-o lume a întunericului nu mi se pare un

ideal demn de urmat, la fel cum nu m-ar atrage niciodată ideea de a fi un conducător al iadului. Oricum, alegerea îți aparține. Dacă îți asumi responsabilitatea pentru propria ta creație, tu poți crea orice îți dorești. Îți poți rescrie oricând povestea vieții. Îți poți recrea propriul vis. Dacă te vei decide să îți crezi o lume plină de iubire, tu vei putea transforma toate dramele din viața ta în comedii romantice cu cel mai minunat *happy end*.

Poate că nu ți-ai terminat povestea, și cine știe când o vei termina. De altfel, nici acest lucru nu contează. Într-adevăr, nu contează chiar atât de mult ceea ce dorești să faci cu viața ta. Cât despre ceea ce doresc să facă ceilalți cu viața lor, aceasta nu este treaba ta. Practic, nimic nu este foarte important, mai puțin un singur lucru: *viața* însăși, sau *intenția*, sau *Creatorul*. Creația este mai puțin importantă, întrucât oricum se schimbă zilnic, clipă de clipă, generație după generație. În schimb, viața este eternă. Visul tău actual nu va exista decât atât timp cât vei rămâne în acest corp. Când vei pleca din el, tu nu vei lua cu tine nimic din ce ai făcut în această lume, pentru că nu ai nevoie de nimic. Nu ai avut și nu vei avea niciodată.

Asta nu înseamnă însă că nu vei mai crea în continuare. Tu vei continua să crezi, pentru că aceasta este natura ta. Indiferent unde te-ai afla, tu te afli întotdeauna în plin proces creator. Îți vei exprima întotdeauna propria creativitate. Tu te-ai născut ca să fii un artist, iar arta ta este expresia spiritului tău, a forței care te face să

fii cel care ești. Tu știi cât de puternic ești, iar această putere este absolut reală. Știi de asemenea tot ce ai învățat, dar această cunoaștere nu este reală.

Adevărul se află chiar în fața ta. A experimenta viața înseamnă a experimenta adevărul. Atunci când *vezi* adevărul, întreaga lume se schimbă. Menirea reală a vieții constă în a *deveni* una cu adevărul, întrucât acesta este adevăratul tău sine. Ceea ce nu este adevărat nu contează. Singurele lucruri care contează sunt dorința ta de a cunoaște adevărul și iubirea ta față de acesta.

13

CELE TREI LIMBAJE

Ce fel de mesager ești?

Al cincilea legământ descrie cea mai avansată învățătură a toltecilor, întrucât ne pregătește să ne întoarcem la adevărata noastră esență, aceea de mesageri ai adevărului. Ori de câte ori vorbim, noi transmitem un mesaj, iar dacă nu transmitem adevărul, acest lucru se datorează faptului că nu suntem conștienți de esența noastră. Cele Patru Legăminte ne-au ajutat să redescoperim luciditatea și conștiința de sine, să devenim conștienți de puterea cuvântului nostru, dar adevăratul scop al vieții este al cincilea legământ, singurul care ne poate conduce dincolo de simboluri și care ne poate determina să ne asumăm responsabilitatea pentru

cuvintele noastre. Al cincilea legământ ne ajută să ne recuperăm puterea credinței pe care am investit-o în simboluri. Atunci când vom transcende aceste simboluri, puterea noastră va deveni incredibilă, întrucât va fi puterea artistului creator, a vieții, a *sinelui* nostru real.

Al cincilea legământ servește pentru *pregătirea mesagerilor* sau a *îngerilor*, după cum îmi place să o numesc, întrucât se referă la pregătirea mesagerilor care știu că au un mesaj de transmis. Cuvântul *înger* derivă din limba greacă și înseamnă „mesager”. Îngerii chiar există, dar nu au nimic de-a face cu creaturile înaripate ale religiilor. Noi suntem cu toții mesageri, sau îngeri, chiar dacă nu avem aripi. Îngerii de care vorbesc religiile sunt doar un simbol, iar aripile lor se referă la faptul că pot zbura.

Într-adevăr, îngerii zboară și își transmit mesajele, dar adevăratul lor mesaj este viața sau adevărul. Din păcate, noi trăim într-o lume în care predomină foarte multe mesaje neadevărate, care nu au nimic de-a face cu viața. Lumea noastră este populată cu miliarde de mesageri, din care unii sunt înzestrați cu conștiință de sine, iar alții nu. În mod evident, marea majoritate nu sunt înzestrați cu această conștiință. Ei sunt programați să transmită un mesaj, dar nu știu acest lucru. Cei mai mulți dintre oamenii de pe Pământ nu au habar că simbolurile sunt propria lor creație. Ei nu știu de unde vine puterea simbolurilor, iar acestea din urmă au un control total asupra lor.

Ce fel de mesageri sunt ei? Răspunsul este evident, iar consecințele le putem vedea chiar în această lume. Este suficient să privim în jur pentru a vedea ce fel de mesageri sunt acești oameni. În acest context, al cincilea legământ devine chiar mai important. *Fii sceptic, dar învață să ascuți.* Ce îi diferențiază pe acești mesageri? Conștiința de sine. Acesta este scopul procesului de pregătire a mesagerilor. El ne ajută să devenim conștienți de tipul de mesaj pe care îl transmitem lumii.

Din perspectiva toltecă, nu există decât trei modalități de a transmite un mesaj, sau numai trei limbaje reale care există în lumea oamenilor: limbajul bârfei, cel al luptătorului și cel al adevărului.

Limbajul bârfei este cel pe care îl vorbesc majoritatea oamenilor. Toată lumea știe să bârfească. Atunci când vorbim acest limbaj, mesajul nostru este distorsionat. Noi bârfim despre tot ceea ce ne înconjoară, dar mai ales despre noi înșine. Dacă ne ducem într-o altă țară, în care oamenii vorbesc o limbă diferită, constatăm că nu contează simbolurile pe care le folosesc. În realitate, ei vorbesc același limbaj ca și noi, limbajul bârfei, creând ceea ce eu numesc marea *mitote*. În cadrul visului obișnuit, lipsit de luciditate, marea *mitote* preia în totalitate controlul asupra minții oamenilor și creează toate neînțelegerile, toate interpretările distorsionate posibile ale cuvintelor.

Limbajul bârfei este limbajul victimei, al injustiției și al pedepsei. Este limbajul iadului, căci orice bârfă este

alcătuită exclusiv din minciuni. Oamenii vor continua întotdeauna să bârfească, întrucât sunt programați să facă acest lucru până când același program îi mână să se trezească și să se transforme. În acest moment, ei se revoltă împotriva bârfei, iar în mintea lor se declanșează războiul dintre adevăr și minciuni.

Al doilea limbaj este cel al luptătorului. Atunci când vorbim acest limbaj, noi rostim când adevărul, când diferite minciuni, în funcție de starea noastră de luciditate din momentul respectiv. Uneori noi credem în minciuni, care ne conduc direct în iad, iar alteori credem în adevăr, care ne conduce în rai. Ceea ce caracterizează acest nivel este faptul că noi continuăm să *credem* în simboluri, acordându-le în continuare acestora putere asupra noastră. În calitate de luptători, noi sărim de la un vis la altul și ne trezim când în iad, când în rai. După cum îți poți imagina, limbajul luptătorului este de o mie de ori mai bun decât cel al bârfei, dar ambele limbaje corespund programului uman.

Cel de-al treilea limbaj este cel al adevărului. Cei care cunosc acest limbaj aproape că nu vorbesc. Pe acest nivel de conștiință, ei știu dincolo de orice îndoială că simbolurile pe care le folosim sunt create de noi. Ei se folosesc de simboluri și le acordă semnificație, dar numai atunci când doresc să comunice cu semenii lor, caz în care se folosesc de ele într-o manieră impecabilă, transmițându-și mesajul, care este chiar prezența lor. Pe acest nivel nu mai există

minciuni, căci maeștrii au atins conștiința perfectă de sine și se percep pe ei înșiși ca fiind viața sau adevărul.

Limbajul adevărului este extrem de exclusivist și aparține unei elite restrânse. Este vorbit numai de maeștrii visători, adică de cei care au obținut un control desăvârșit asupra visului lor. În lumea maeștrilor predomină muzica, arta și frumusețea. Maeștrii artiști sunt întotdeauna fericiți. Ei sunt împăcați și senini, și se bucură sincer de viața lor.

Aceste trei modalități de comunicare sunt ceea ce eu numesc limbajele 1-2-3, A-B-C și do-re-mi. Limbajul bârfei este 1-2-3 deoarece este simplu de învățat și este vorbit de toată lumea. Limbajul luptătorului este A-B-C deoarece este vorbit de cei care se revoltă împotriva tiraniei simbolurilor. Limbajul adevărului este do-re-mi deoarece este vorbit numai de maeștrii care nu mai aud altceva decât muzică în mintea lor, uitând complet de *mitote*.

Limbajul meu preferat este do-re-mi. În mintea mea predomină întotdeauna o temă muzicală, căci muzica distrage mintea, iar când mintea nu blochează calea, ceea ce rămâne este *intenția* pură. Eu știu că muzica din mintea mea nu este altceva decât un vis, dar cel puțin nu gândesc și nu îmi creez singur o poveste.

Desigur, atunci când doresc îmi pot crea o poveste, iar aceasta poate fi extrem de frumoasă. Îmi pot focaliza oricând doresc atenția asupra simbolurilor și mă pot folosi de acestea pentru a comunica cu ceilalți oameni, sau pentru a-i asculta. De cele mai multe ori, prefer să le ascult

poveștile oamenilor. Aceștia îmi povestesc istorii pe care le consideră adevărate, iar eu știu că nu sunt. Oricum, le ascult, și știu întotdeauna de unde provin ele. De multe ori, văd lucruri pe care oamenii nu le văd. Le văd *sinele* lor real, de care ei nu sunt conștienți. Oamenii își pun măști atât de complicate încât nu mai îmi bat demult capul cu ele, pentru că știu că adevărul lor lăuntric este altul. Sinele lor real este prezența lor, care este la fel de frumoasă ca orice alt lucru care există pe acest Pământ.

Atunci când vezi un trandafir deschis, prezența lui radiantă te face să fii fericit. Nu trebuie să îți spui cât de frumos este, căci îi poți vedea direct întreaga frumusețe și farmecul de neegalat. Îl miroși, iar trandafirul nu îți spune niciun cuvânt. Îi înțelegi mesajul, care este dincolo de cuvinte. Dacă te duci într-o pădure, poți vedea cum păsările își vorbesc, cum copacii comunică, dar într-un alt fel de limbaj. Tot ceea ce există în natură comunică, dar într-o manieră lăuntrică, ce ți se pare uimitoare. Lumea în care trăim este plină de mesageri. Te-ai gândit vreodată la acest lucru?

Ai observat vreodată că de când ai ajuns în această lume, tu ai transmis întotdeauna un mesaj? Chiar înainte de a te naște, când mama ta și-a dat seama că a rămas însărcinată, tu ai început să îți transmiți deja mesajul. Părinții tăi ți-au așteptat nerăbdători venirea pe lume. Ei știau că se petrecea un miracol, iar atunci când te-ai născut, tu ai început imediat să îți transmiți mesajul personal, fără

niciun fel de cuvinte. Ei ți-au simțit prezența. Mama ta a dat naștere unui înger, iar mesajul tău erai chiar *tu*.

Tu ai fost dintotdeauna mesajul tău, pe care continui să îl transmiți inclusiv la ora actuală. Din păcate, acest mesaj a fost distorsionat de reflexiile celorlalți mesageri. Nu este vina lor, după cum nu este nici vina ta. De fapt, nu este vina nimănui. Distorsionarea mesajului este perfectă, pentru că în această lume nu există altceva decât perfecțiune. După ce ai crescut, tu ai devenit conștient, iar acum știi că ai opțiunea de a transmite un mesaj diferit. Tu poți opta pentru a reflecta mai bine viața, alegând un alt limbaj în care să comunici. Mesajul tău rămâne același, dar îl poți transmite mai explicit prin felul în care comunici cu tine și cu ceilalți oameni.

Și acum, doresc să îți pun o întrebare simplă. Aș vrea să înțelegi această întrebare și să nu lași vocea din mintea ta să răspundă la ea. Lasă aceste cuvinte să pătrundă direct în inima ta, acolo unde le poți simți semnificația și intenția dincolo de formă. Iată în ce constă această întrebare: *tu ce fel de mesager ești?* Nu este vorba de o judecată. Ci doar de o sămânță a îndoielii pe care încerc să o sădesc în mintea ta. Dacă vei înțelege întrebarea, această sămânță îți va schimba întreaga viață.

Tu ce fel de mesager ești? Ceea ce transmiți este adevărul, sau o minciună? Ceea ce percepi este adevărul, sau o minciună? Răspunsul nu poate fi decât una din aceste două alternative. Aceasta este esența problemei.

Toate conflictele din această lume, deopotrivă cele lăuntrice și cele dintre oameni, se datorează transmiterii minciunilor și faptului că oamenii le cred.

Tu ce fel de mesager ești? Ești un mesager al bârfei și al minciunilor? Te simți confortabil în mijlocul acestor bârfe și al acestor minciuni, precum și al dramelor care rezultă din ele? Asta le împărtășești tu celor din jurul tău? Asta le predai tu copiilor tăi? Încă îți mai învinovățești părinții pentru necazurile tale? Dacă da, îți reamintesc că aceștia au făcut ce au știut mai bine la vremea respectivă. Chiar dacă te-au abuzat, nu a fost ceva personal împotriva ta. Comportamentul lor s-a născut din temerile lor, din convingerile lor greșite. În copilărie, au fost și ei abuzați, și nu au învățat un alt tip de comportament. Este o reacție în lanț. Dorești să devii și tu o verigă a acestui lanț, sau preferi să blochezi întregul proces?

Tu ce fel de mesager ești? Ești un luptător care oscilează între iad și rai? Încă îi mai crezi pe oamenii care îți spun că: „Acesta este adevărul“? Încă îți mai crezi propriile minciuni? Ce fel de mesaj crezi că le transmiți tu oamenilor pe care îi iubești cel mai mult, dacă mesajul pe care ți-l transmiți ție te conduce în iad? Ce fel de mesaj crezi că le transmiți copiilor tăi, pe care îi iubești atât de tare? Ce fel de mesaj le transmiți soțului sau soției, părinților, fraților, prietenilor și celorlalți oameni din jurul tău?

Tu ce fel de mesager ești? Dacă îmi vei spune ce fel de vis îți crezi singur, eu îți voi spune ce fel de mesager ești. Cum te tratezi pe tine însuți? Ești blând cu tine? Te respecti? Îți respecti pe ceilalți oameni? Ce simți în ceea ce te privește? Cel puțin te simpatizezi? Ești fericit atunci când te gândești la tine? Există vreo dramă sau vreo nedreptate în visul tău? Apare în el vreun judecător sau vreo victimă? Este el un vis populat de prădători și de violențe? Dacă da, înseamnă că visul tău îți distorsionează mesajul. Judecătorul, victima și celelalte voci din mintea ta distorsionează totul.

Chiar în această clipă tu îți transmiți ție însuți și le transmiți celor din jur un mesaj. Tu faci acest lucru întotdeauna, la fel cum ceilalți oameni îți transmit mesajul lor. Tu ce fel de mesaj transmiți acestei lumi? Este el un mesaj impecabil? Îți dai măcar seama că te folosești întotdeauna de simboluri?

Observă mesajele pe care le transmiți. De unde provin cuvintele pe care le rostești? De la adevăr, sau de la vocea cunoașterii, de la tiranul din mintea ta, de la marele judecător? Cine este cel care transmite mesajul tău? *Sinele* tău real? Îți reamintesc că acest vis îți aparține. Dacă mesajul tău nu provine de la sinele tău, atunci cine îl transmite? Nu-i așa că este o întrebare bună?

Îți poți da seama cât de mare este impactul pe care îl au cuvintele tale asupra celor din jur? Imaginează-ți că vorbești cu un perete și că nu te aștepti în mod real ca el

să îți răspundă. De fapt, vorbești ca să te auzi vorbind singur, ca să sesizezi impactul pe care îl au cuvintele tale. În acest fel, mesajul tău îți devine din ce în ce mai clar, și implicit importanța impecabilității.

În continuare, folosește-ți imaginația pentru a-ți da seama ce fel de interacțiuni ai avut de-a lungul vieții tale cu ceilalți oameni. Sunt convins că ai nenumărate amintiri ale acestor interacțiuni cu semenii tăi. Oamenii îți transmit tot timpul mesajele lor, iar tu le percepi. Ce fel de mesageri sunt ceilalți oameni din viața ta? Ce fel de mesaje ți-au transmis de-a lungul vieții pe care ai trăit-o alături de ei? În ce fel te-au afectat aceste mesaje? Dintre toate mesajele pe care le-ai primit de la alții, cu câte dintre ele ai fost de acord, însușindu-ți-le? Pe câte dintre ele le-ai transmis mai departe? Pe câte dintre ele continui să le transmiți inclusiv la ora actuală? Cui au aparținut la origini aceste mesaje?

Conștientizează tipul de mesaje pe care le-ai transmis de-a lungul vieții tale, dar și tipul de mesaje pe care le-ai primit. Atunci când faci acest lucru, nu judeca pe nimeni (nici măcar pe tine). Limitează-te să îți pui întrebările: „*Ce fel de mesager sunt eu? Ce fel de mesageri sunt ceilalți oameni din viața mea?*” Răspunsul la aceste întrebări reprezintă un mare pas înainte pe calea măiestriei conștiinței de sine, a clarviziunii.

Atunci când devii conștient de mesajele pe care le transmiți și de cele pe care ți le transmit alți oameni, perspectiva ta se modifică dramatic. Tu începi să îți dai

imediat seama ce fel de mesaje îți transmit ceilalți și ce fel de mesageri sunt ei. Când conștiința ta se dilată încă și mai mult, tu începi să sesizezi cu claritate ce fel de mesaje le transmiți tu lor, respectiv ce fel de mesager ești. Îți dai imediat seama de efectul cuvintelor tale, al acțiunilor tale, al prezenței tale.

Tu transmiți întotdeauna un mesaj celor din jurul tău, dar mai presus de toate ție însuși. *În ce constă acest mesaj?* Este cel mai important mesaj dintre toate, întrucât îți afectează întreaga viață. Ești un maestru care transmite mesajul adevărului, sau o victimă care nu transmite decât minciuni? De fapt, nici nu contează prea mult dacă ești un maestru sau un simplu mesager al bârfei otrăvite, ori un luptător care oscilează între iad și rai. Cert este că tu transmiți informații care există în tine. Procesul nu este bun sau rău, corect sau greșit; pur și simplu, tu transmiți ceea ce știi, ceea ce ai învățat întreaga viață. Nu contează ce ai învățat și ce le-ai transmis altora.

Singurul lucru care contează este să fii cel care ești cu adevărat, să fii autentic, să te bucuri de viață și să iubești. Nu te limita doar la *simbolul* iubirii, pe care oamenii l-au distorsionat, ci fii una cu iubirea *reală*, cu acel sentiment care nu poate fi descris în cuvinte și care rezultă din identificarea cu *sinele* tău real. Amintește-ți întotdeauna că tu ești forța care creează tot ce există în Univers, care face ca florile să înflorească, ca vântul să bată, și care pune în mișcare Pământul, stelele și galaxiile. Oricare ar fi

mesajul tău, iubește-te așa cum ești, *tocmai* pentru că ești cel care ești. *Respectă-te* așa cum ești. Nimeni nu te obligă să te schimbi, decât doar dacă iubirea ta de sine devine atât de mare încât te decizi să schimbi mesajul pe care îl transmiți celorlalți.

Poate că până acum te-ai folosit în mod greșit de cuvinte, căci erai inocent și îți lipsea luciditatea. Dacă ai devenit conștient de sine și totuși continui să te folosești în mod greșit de cuvinte, scuza cu inocența nu mai este valabilă. Acum știi exact ce faci, iar ceea ce faci este perfect, orice-ar fi, dar de data aceasta decizia îți aparține. Este alegerea ta. În acest caz, întrebarea de mai sus devine: ce fel de mesaj *preferi (optezi)* să transmiți? Adevărul sau minciuna? Iubirea sau teama? Opțiunea mea este să transmit mesajul adevărului și al iubirii. A ta care este?

EPILOG

Ajută-mă să transform această lume

Dacă mesajul pe care îl transmiți nu te mai satisface și dacă dorești să devii un mesager al adevărului și al iubirii, te invit să participi la un nou vis al umanității, în care *toți* oamenii să trăiască în armonie, în adevăr și în iubire.

În acest vis, oamenii sunt în egală măsură bineveniți și respectați, indiferent de religia sau de filozofia în care cred. Toți oamenii au dreptul de a crede în orice doresc, de a urma religia sau filozofia pe care o preferă. Nu contează dacă ei cred în Iisus, în Moise, în Allah, în Buddha, în Brahma sau într-o altă divinitate ori într-un alt maestru. Toți sunt în egală măsură bineveniți să participe la acest nou vis colectiv. Nu mă aștept să crezi toate poveștile pe care ți le-am spus, dar dacă acestea au trezit

în tine o rezonanță, dacă ai putut simți adevărul de *dincolo* de cuvintele mele, atunci îți propun să facem împreună un nou legământ: *Ajută-mă să transform această lume.*

Desigur, prima întrebare care apare este: „Și cum ai de gând să transformi această lume?” Răspunsul este simplu: „Prin transformarea lumii *tale*.” Atunci când te rog să mă ajuți să transform această lume, eu nu mă refer la planeta Pământ, ci la lumea virtuală care există în mintea ta. De aceea, schimbarea începe cu tine. Dacă nu vei începe să îți schimbi propria lume interioară, tu nu mă vei ajuta cu nimic să schimb această lume.

Cum îți poți schimba lumea interioară? Simplu: iubindu-te pe tine însuși, bucurându-te de viață și transformându-ți visul personal într-un vis al raiului. Dacă îți cer ajutorul, o fac pentru că tu ești singurul care poate schimba lumea ta. Dacă te decizi să îți transformi această lume, calea cea mai ușoară constă în a folosi instrumentele pe care ți le-am descris în această carte, și care țin în totalitate de bunul simț. Cele Cinci Legăminte sunt instrumentele ideale care te pot ajuta să îți transformi lumea interioară. *Dacă vei fi impecabil în tot ceea ce spui, dacă nu vei mai interpreta nimic la modul personal, dacă nu vei mai face presupuneri inutile, dacă vei face întotdeauna tot ce îți stă în puteri și dacă vei fi sceptic, dar vei învăța să ascuți, în mintea ta nu va mai exista niciun război. Nu va mai domni decât pacea.*

Dacă vei practica Cele Cinci Legăminte, lumea ta va deveni mai bună, iar tu vei dori să îți împărtășești această nouă fericire cu cei din jur, cu oamenii pe care îi iubești. Transformarea lumii nu se produce însă prin încercarea de a schimba eroii secundari din povestea ta. Dacă vrei să schimbi lumea în care trăiești, singura cale care îți stă la dispoziție constă în a-l transforma pe eroul principal din povestea ta. Dacă acesta se va transforma, eroii secundari vor începe să se transforme și ei, ca prin magie. Dacă tu te vei schimba, copiii tăi vor începe și ei să se schimbe, căci mesajul pe care li-l vei transmite va fi altul. La fel, mesajul pe care îl vei transmite soțului sau soției tale se va schimba. Relația ta cu prietenii se va transforma. Dar cel mai important lucru între toate, relația ta cu tine însuși se va schimba.

Atunci când schimbi mesajul pe care ți-l transmiți ție însuși, te simți automat mai fericit, și toți cei din jurul tău beneficiază de noua ta fericire. De aceea, efortul pe care îl faci acum nu îți va folosi numai ție, ci și celorlalți, căci bucuria, fericirea și raiul sunt contagioase. Atunci când te simți fericit, oamenii din jurul tău se simt și ei mai fericiți, iar transformarea ta îi inspiră să își schimbe la rândul lor propria lume interioară.

Noi, oamenii, avem dreptul prin naștere să ne bucurăm de iubire, de fericire și de frumusețe. Haide să ne bucurăm împreună de această lume, unii de ceilalți. Menirea noastră este să ne iubim reciproc, nu să ne urâm

unii pe ceilalți. Haide să renunțăm la convingerea că diferențele dintre noi ne dau dreptul de a ne simți superiori sau inferiori unii altora. Aceasta este o minciună. Haide să nu ne mai temem că diferențele între culoarea pielii noastre și cea a pielii celorlalți ne deosebesc de aceștia. Cui îi pasă ce culoare are pielea noastră? Și aceasta este tot o minciună. Nimeni nu ne obligă să credem în continuare toate minciunile și superstițiile care ne-au guvernat până acum viața. A sosit timpul să punem capăt tuturor minciunilor și superstițiilor care nu ajută pe nimeni, să punem capăt fanatismelor de orice fel și să ne întoarcem la adevăr, să fim mesagerii acestuia.

Noi avem un mesaj de transmis, iar acesta este menirea noastră. Când eram copii, am primit o moștenire de la părinții și de la strămoșii noștri. Am primit de la ei o lume minunată. A sosit acum rândul nostru să le oferim copiilor și nepoților noștri o planetă pe care să poată trăi la fel de liniștiți cum trăim noi astăzi. A sosit timpul să oprim distrugerea planetei, inclusiv distrugerea semenilor noștri. Oamenii pot trăi în armonie. Este de necrezut câte lucruri frumoase putem face dacă ne punem în cap acest lucru. Tot ce trebuie în acest scop este să fim conștienți de ceea ce facem și să ne întoarcem la autenticitatea noastră.

Eu știu că diferențele dintre noi se datorează viselor noastre personale, dar dacă dorim, noi ne putem respecta reciproc aceste vise. Putem cădea de acord să cooperăm, pornind de la premisa că fiecare dintre noi este centrul

propriului său vis, că fiecare dintre noi are propriile sale convingeri, propria sa poveste, propriul punct de vedere. Există miliarde de puncte de vedere diferite, dar o singură lumină, o singură forță a vieții care se manifestă prin noi toți.

„Ajută-mă să transform această lume“ este o invitație la autenticitate, la libertate. Deschide-ți inima și acceptă acest legământ. Eu nu îți cer să încerci să îți schimbi lumea interioară, ci să o faci. Treci la treabă chiar astăzi. Moștenirea pe care o vom lăsa copiilor și nepoților noștri poate fi una magnifică. Noi ne putem schimba modul de a gândi și le putem arăta copiilor noștri cum să se îndrăgostească de viață. Putem trăi într-un rai personal care să ne urmeze oriunde ne-am duce. Nu este deloc adevărat că ne-am născut pe această planetă pentru a suferi. Această frumoasă planetă nu este o vale a plângerii. Dacă vom înlocui vechile minciuni cu un nou mod de a gândi, planeta se va transforma într-un Paradis terestru.

Oriunde mă duc, aud oameni care susțin că noi am venit în această lume cu o misiune, că avem ceva important de făcut în această viață, că trebuie să transcendem ceva. Nu știu despre ce este vorba. Eu cred că noi am venit într-adevăr în această lume cu o misiune, dar nu de a transcende ceva, ci de a deveni fericiți. Fiecare om se simte fericit în propria sa manieră. Important este să ne bucurăm de fiecare moment din viața noastră, pornind de la premisa că mai devreme sau mai târziu corpul nostru fizic nu va mai exista, că nu ne-au mai rămas decât câteva răsărituri

și câteva apusuri de care ne putem bucura. Aceasta este vremea noastră, în care putem fi pe deplin prezenți, în care ne putem bucura de noi înșine și unii de ceilalți.

În ultimul secol, știința și tehnologia s-au dezvoltat într-un ritm extrem de rapid, dar psihologia a rămas în urmă. A sosit timpul ca ea să le prindă din urmă. A sosit timpul să ne schimbăm cu toții convingerile referitoare la mintea umană, iar acest lucru mi se pare o urgență absolută, căci odată cu dezvoltarea Internetului minciunile se pot răspândi într-un ritm infernal de rapid, iar lucrurile pot scăpa complet de sub control.

Va veni o vreme când oamenii nu vor mai crede deloc în minciuni. Chiar dacă procesul începe cu noi înșine, scopul final este de a transforma întreaga umanitate, nu doar propria noastră lume interioară. Pe de altă parte, cum am putea schimba lumea exterioară dacă nu ne-am schimba mai întâi lumea interioară? Desigur, cele două lumi nu sunt ușor de separat, așa că trebuie să acționăm în amândouă lumile simultan.

Haide să schimbăm împreună această lume, să câștigăm războiul din mintea noastră și să transformăm planeta. De cât timp ar avea nevoie lumea ca să se transforme? De două generații? De trei? De patru? Adevărul este că nu contează. Nimeni nu ne grăbește de la spate, dar nici nu mai avem timp de pierdut. Ajută-mă să transform această lume.

Despre autori

DON MIGUEL RUIZ

Don Miguel Ruiz este autorul bestsellerurilor la nivel internațional: *Cele Patru Legămintele*, (bestseller al ziarului *New York Times* timp de șapte ani la rând), *Arta de a iubi* și *Vocea cunoașterii*. Cărțile sale s-au vândut în peste șapte milioane de exemplare numai în Statele Unite și au fost traduse în zeci de limbi străine din lumea întreagă. Timp de trei decenii, don Miguel și-a împărtășit amestecul unic de înțelepciune străveche și cunoaștere modernă prin intermediul conferințelor, al seminarelor și prin călătoriile pe care le organizează către locurile sacre ale lumii.

DON JOSE RUIZ

Don Jose Ruiz a crescut într-o lume în care orice era posibil. Din clipa în care a început să vorbească, el a devenit

ucenicul tatălui său, *nagualul* (șamanul) don Miguel Ruiz, și al bunicii sale *curandera* (vindecătoare), Maica Sarita. În adolescență, a călătorit în India pentru a studia acolo cu prieteni de-ai tatălui său, iar la vârsta de 23 de ani a devenit succesorul liniei genealogice a familiei sale. În spiritul tradiției rămase de la strămoșii săi, don Jose și-a consacrat viața transmiterii mai departe a învățăturilor toltece străvechi. În ultimii șapte ani, el a ținut conferințe și seminare în Statele Unite și a călătorit împreună cu tatăl său în diferite locuri sacre ale lumii.

Pentru informații suplimentare referitoare la programele oferite de don Miguel Ruiz, de don Jose Ruiz și de don Miguel Ruiz Jr., vizitați adresa de web:

www.miguelruiz.com

JANET MILLS

Janet Mills este redactor la editura Amber-Allen Publishing, a cărei membră fondatoare este. A publicat în calitate de coautoare cărțile din seria *Înțelepciunii Toltece* semnate de don Miguel Ruiz. A publicat de asemenea cartea lui Deepak Chopra, *Cele șapte legi spirituale ale succesului*, bestseller internațional care s-a vândut în peste două milioane de exemplare. Misiunea ei în viață este să publice cărți care să transmită mesajul frumuseții, al integrității și al înțelepciunii, și să-i inspire pe alții să-și împlinescă cele mai frumoase vise.

Alte lucrări de don Miguel Ruiz

Cele Patru Legăminte

Având la bază străvechea înțelepciune toltecă, *Cele Patru Legăminte* reprezintă un mod de comportament care ne poate transforma rapid viața, permițându-ne să trăim experiențe noi, cum ar fi eliberarea, adevărata fericire și iubirea.

Cele Patru Legăminte – Ghid practic

În această carte veți găsi idei noi, care pot fi transpuse în practică, întrebări și răspunsuri legate de aplicarea concretă a Celor Patru Legăminte, precum și povești adevărate ale celor care le-au aplicat, transformându-și astfel viața.

Arta de a iubi

În această lucrare, don Miguel Ruiz ne învață cum să ne vindecăm rănilor emoționale, cum să ne regăsim bucuria de a trăi, care reprezintă dreptul nostru prin naștere, și

cum să redobândim spiritul jocului, absolut vital într-o relație de iubire.

Cele Patru Legămintele: O colecție a înțelepciunii toltece

Set de trei cărți care oferă cele mai populare lucrări ale lui don Miguel Ruiz, *Cele Patru Legămintele*, *Arta de a iubi* și *Vocea cunoașterii*.

Rugăciuni de comuniune cu Creatorul

Reprezintă o frumoasă colecție de rugăciuni (inclusiv populara rugăciune intitulată *Cercul de Foc*), la care se adaugă diferite metode de meditație și explicații menite să îți inspire și să îți transforme viața.

Vocea cunoașterii

În această carte de căpătâi, Ruiz ne reamintește un adevăr simplu, dar extrem de profund: singura modalitate prin care putem pune capăt suferinței noastre emoționale, începând să ne bucurăm din nou de viață, constă în a refuza să mai credem în minciuni, îndeosebi în cele referitoare la noi înșine.

Cărțile de joc ale Înțelepciunii Toltece

Fiecare pachet de cărți conține 48 de cărți de joc frumos ilustrate, care includ adevărate nestemate ale înțelepciunii preluate din cele trei bestselleruri ale lui don Miguel Ruiz, *Cele Patru Legămintele*, *Arta de a iubi* și *Vocea cunoașterii*.